

**PROGRAMMAREKENING
2019**

JAAARSTUKKEN 2019

19 mei 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting en besluitvorming	7
Resultaat 2019	9
DEEL 1: Jaarverslag	11
1. PROGRAMMAVERANTWOORDING	11
1.0 Bestuur en ondersteuning	13
1.1 Veiligheid	19
1.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	23
1.3 Economie	27
1.4 Onderwijs	33
1.5 Sport, cultuur en recreatie	37
1.6 Sociaal Domein	45
1.7 Volksgezondheid en milieu	55
1.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	61
1.9 Recapitulatie totalen programma's	69
2. PARAGRAFEN	71
2.1 Lokale heffingen	73
2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	81
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	87
2.4 Financiering	91
2.5 Bedrijfsvoering	97
2.6 Verbonden partijen	103
2.7 Grondbeleid	109
DEEL 2: Jaarrekening	111
3. JAARREKENING	
3.1 Balans	112
3.2 Programmarekening en resultaatbepaling	115
3.3 Grondslagen waardering en resultaatbepaling	117
3.4 Toelichting op de balans	121
3.5 Toelichting op de programmarekening	133
3.6 Publicatie op grond van de WNT	137
3.7 Overzicht incidentele baten en lasten	139
3.8 Overzicht verloop post onvoorzien	141
3.9 Overzicht reserves	143
3.10 Overzicht aard en reden reserves	145
3.11 Overzicht voorzieningen	147
3.12 Overzicht aard en reden voorzieningen	149
4. OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN	151
5. CONTROLEVERKLARING	157

6. BIJLAGEN	165
6.1 Overhead	167
6.2 Kerngegevens	169
6.3 Totaaloverzicht per taakveld 2019	170
6.4 Afkortingen & definities	173

Voorwoord

Voor u ligt de programmarekening (jaarstukken) 2019 van de gemeente Bunschoten. In deze programmarekening leest u de analyse en verantwoording van het college over het afgelopen jaar.

Het uitgangspunt voor deze jaarstukken is de begroting 2019 waarin de financiële vertaling van het coalitieakkoord 'Vertrouwen in Bunschoten' is verwerkt. Bijstellingen hebben plaatsgevonden als gevolg van de tussentijdse rapportage, separate raadsbesluiten en administratieve wijzigingen.

Financiële positie

Evenals in 2018 wordt in 2019, bij het vaststellen van de jaarrekening, de omvang van de algemene reserve van onze gemeente versterkt. Het jaarresultaat 2019 is € 159.000,- positief (zie voor een toelichting op hoofdlijnen pagina 9).

De financiële kengetallen (zie pagina 85) laten over het algemeen een verbetering zien. De solvabiliteit stijgt naar 26,5% (begroting 2019 25,8%).

Sociaal Domein

In de memo *Notitie beheersing kosten sociaal domein* zijn de ontwikkelingen voor 2019 aangegeven en de effecten daarvan voor de meerjarenbegroting.

In de tussentijdse rapportage zijn de budgetten 2019 bijgesteld met ruim 0,8 miljoen (hogere lasten € 1,2 miljoen met daartegenover een extra bijdrage van het Rijk van € 0,4 miljoen) ten laste van de algemene reserve.

Uiteindelijk blijkt bij de definitieve afrekeningen dat dit nagenoeg is uitgekomen.

Grondexploitaties

Het MPG is opgesteld en wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Conform wet- en regelgeving heeft winstneming plaatsgevonden van ruim € 0,8 miljoen. Dit bedrag is vrijgefallen in het resultaat.

De boekwaarde van de complexen nam in 2019 af met € 7,8 miljoen (€ 6,3 miljoen inclusief vrijval van € 1,5 miljoen van de voorziening verlieslatend complex).

Corona

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen.

Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,

de burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

M. van de Groep

Claims op het rekeningresultaat waarvoor in 2019 budget beschikbaar was:
 (Hiervoor geldt dat de werkzaamheden in 2019 wel begroot waren, maar niet zijn uitgevoerd terwijl er ook geen budget beschikbaar is in 2020).

Onderwerp	Bedrag	Toelichting
Sport, cultuur en recreatie	15.000,-	Van het budget onderhoud speelvoorzieningen is een deel niet uitgegeven vanwege het uit te voeren vervangingsprogramma. Voorstel is een deel van dit bedrag te gebruiken voor de renovatie van de speelplaats bij Eemdijk.
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	40.000,-	Van het budget structuur- en bestemmingsplannen is in 2019 niet alles uitgegeven. Dit komt doordat de actualisering van bestemmingsplannen op een lager pitje is gezet in afwachting van de invoering van de omgevingswet. Het verzoek is daarom om het overgebleven bedrag over te hevelen naar 2020 (bedrag is opgenomen als dekking in het koersdocument).
Totaal	55.000,-	

Samenvatting en besluitvorming

Hieronder staan de besluiten die zijn genomen bij het vaststellen van programmarekening 2019.

- Vaststellen van de programmarekening (jaarstukken) 2019
- Akkoord gaan met de bestemming van het rekeningsaldo 2019 en het bestemmen van een bedrag voor resttaken van 2019 naar 2020.

Leeswijzer

De programmarekening heet formeel 'jaarstukken' en bestaat uit het jaarverslag (deel één) en de jaarrekening (deel twee). Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording (hoofdstuk één) en de paragrafen (hoofdstuk twee). Het jaarverslag wordt behandeld in de verschillende commissies. De jaarrekening (hoofdstuk drie) wordt alleen besproken in de commissie Bestuur en Middelen. De accountant geeft zijn oordeel over de jaarrekening, waarbij wordt bekeken of de overige informatie verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat. Hoofdstuk vier staat in het teken van de specifieke uitkeringen. De controleverklaring is opgenomen in hoofdstuk vijf.

De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de programmarekening. De resultaten zijn ook te vinden via deze link: <https://www.waarstaatiegemeente.nl>, de verplichte indicatoren zijn te vinden onder het product *Besluit Begroting Verantwoording*. Daar is het mogelijk de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Digitale verwijzingen

In het digitale bestand van de programmarekening zijn verwijzingen naar andere delen in het document opgenomen. Deze verwijzingen zijn oranje onderstreept. Door op een verwijzing te klikken gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave is automatisch, maar niet onderstreept.

In het document worden veel afkortingen en gebruikt. Om dit inzichtelijk te maken is als bijlage een lijst met de afkortingen en definities toegevoegd. De afkortingen en definities zijn ook oranje onderstreept en door middel van een hyperlink wordt de afkortingenlijst geopend.

Resultaat 2019

De jaarrekening van de gemeente Bunschoten sluit met een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 925.000,-. Na toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves van € 766.000,- (per saldo een toevoeging) blijft een voordelig gerealiseerd resultaat over van € 159.000,-. Onderstaand volgt een globale analyse.

Uit de tussentijdse rapportage kwam een verwacht nadelig effect van € 594.000,-. Na per saldo een lagere storting van € 615.000,- in de egalisatie- en bestemmingsreserves is het restant van € 21.000,- via een begrotingswijziging toegevoegd aan de algemene reserve. Hierna zijn er nog verschillende ontwikkelingen geweest die per saldo hebben geleid tot een beter resultaat dan het in de primaire begroting geraamde resultaat van € 0,- (na toevoeging van het begrotingsresultaat van € 342.000,- aan de algemene reserve).

De analyse van het verschil van € 159.000,- kan in hoofdlijnen als volgt worden weergegeven:

<u>Programma's</u>		<u>Pagina.</u>
Voordelen die hebben geleid tot een positief resultaat:		
Saldo onvoorzien	€ 110.000,-	<u>141</u>
Lagere lasten waarvoor claims zijn ingediend	€ 79.000,-	<u>43, 67</u>
Lagere lasten (per saldo) die vrijvallen in het resultaat (onder andere openbare verlichting, wegen, verkeersmaatregelen, subsidies, groen en RUD)	€ 324.000,-	<u>17, 22, 26, 31, 43, 59</u>
Grondexploitatie, winstneming en vrijval voorziening	€ 917.000,-	<u>31, 67</u>
Vrijval reserves starter- en stimulerings- en vangnetleningen	€ 59.000,-	<u>17</u>
Hogere belastingen en algemene uitkering	€ 251.000,-	<u>17</u>
Hogere overige inkomsten (onder andere omgevingsvergunningen en kabels en leidingen)	€ 93.000,-	<u>26, 67</u>
Totaal voordelen:	<u>€ 1.833.000,-</u>	
Nadelen die hebben geleid tot een minder positief resultaat:		
Hogere dotatie voorziening pensioenen (verlagen rekenrente)	€ 262.000,-	<u>17</u>
Hogere dotatie voorziening pensioenen (overig)	€ 138.000,-	<u>17</u>
Renteresultaat (per saldo)	€ 67.000,-	<u>17</u>
Septembercirculaire, nadeel	€ 168.000,-	<u>17</u>
Hogere kosten Werk en Inkomen en Participatie	€ 83.000,-	<u>53</u>
Hogere kosten Sociaal Domein	€ 62.000,-	<u>36, 53</u>
Hogere lasten afvalinzameling	€ 398.000,-	<u>59</u>
Afwaardering gronden algemene dienst	€ 112.000,-	<u>67</u>
Overige voor- en nadelen per saldo (onder andere overhead, kapitaallasten, lagere inkomsten)	€ 384.000,-	<u>17, 22, 26, 31, 36, 42, 43, 59, 67</u>
Totaal nadelen:	<u>€ 1.674.000,-</u>	
Vershil begroot/werkelijk, per saldo (voordeel)	<u>€ 159.000,-</u>	

Voor een korte toelichting op een aantal posten wordt verwezen naar de volgende pagina.

Een meer uitgebreide analyse van het resultaat is opgenomen in de programmaverantwoording (vanaf pagina 13) en in de toelichting op de programmarekening (vanaf pagina 133).

Grondexploitatie, winstneming en vrijval voorziening

Er is in 2019 een tussentijdse winstneming geboekt van € 776.000,- op de grondexploitatie Haarbrug Zuid (op basis van de voortgang). Daarnaast is bij de afsluiting van het complex Bunschoten-centrum (Bikkersweg) een voordeel behaald van € 58.000,-.

Herijking van de voorziening verlieslatende complexen zorgt voor een voordeel van € 83.000,-.

Hogere dotatie voorziening pensioenen (verlagen rekenrente)

Jaarlijks wordt door het ministerie van BzK de te hanteren rekenrente vastgesteld voor het bepalen van de voorziening voor pensioenen van politieke ambtsdragers (APPA-pensioen). Deze rekenrente (disconteringsvoet) was voor 2017 vastgesteld op 1,648%, voor 2018 op 1,577% en voor 2019 op 0,290%. Door deze fors lagere rekenrente ten opzichte van 2018 is er eind 2019 een hogere voorziening nodig om aan de pensioen verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is een landelijk beeld.

Hogere lasten afvalinzameling

In de tussentijdse rapportage was al aangegeven dat gelet op de ontwikkelingen met betrekking tot hogere kosten en lagere opbrengsten de egalisatiereserve volledig zou moeten worden ingezet. Ook bij de kadernota/begroting 2020 is hier melding van gedaan en is de afvalstoffenheffing verhoogd. Voor 2019 betekent dit een hoger nadelig resultaat ten laste van de algemene middelen (zie voor een nadere onderbouwing [paragraaf 2.1 Lokale heffingen](#)).

DEEL 1: Jaarverslag

1. PROGRAMMAVERANTWOORDING

1.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouders M. van de Groep en R.J. Beukers)

Taakveld Bestuur

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Samenwerking met inwoners, bedrijven en partners in de regio

In 2019 is, naast de reguliere bijdragen op de verschillende beleidsvelden, een actieve bijdrage geleverd aan het opstellen van de Strategische Agenda door op interactieve wijze met tal van stakeholders uit de hele regio samen te werken en betrokken te zijn bij verschillende vraagstukken. Daarnaast is een bijdrage geleverd aan het concept en de organisatie van de regioquiz op Koningsdag 2019, waarbij de Koninklijke Familie de regio bezocht en deelnam aan deze regioquiz. Tot slot is een bijdrage geleverd aan het VNG-congres, waarbij één van de excursies in Bunschoten plaatsvond.

▪ Bestuursstijl vernieuwen

In 2019 zijn alle groepen 7 en 8 van de basisscholen uitgenodigd op het gemeentehuis voor een programma dat is afgestemd op deze doelgroep. Een aantal groepen is geweest, de overige groepen volgen in 2020.

▪ Samenstelling college en raad

Eind 2019 is er een nieuwe coalitie en daarmee ook een nieuw college gekomen, bestaande uit de partijen VVD, CDA, SGP en CAP. In het *Coalitieakkoord 2019-2022 'Nieuwe wegen, vaste waarden'* staan de ambities verwoord.

Het totale aantal raadszetels van de gemeente Bunschoten is 19. Hieronder een overzicht van de zetelverdeling.

Partij	Zetelverdeling sinds verkiezingen 2018
ChristenUnie	7
VVD	5
CDA	3
SGP	2
CAP	2

▪ Werkwijze van de raad - beleid

In 2019 heeft de raad onder andere gewerkt aan de aanpak vervuiling Westdijk, verdere ontwikkeling Rengerswetering, de Strategische agenda van de Regio Amersfoort, de Regionale Energie Strategie, het Integraal Veiligheidsplan, plaatsen voor ambulante handel en huisvesting bibliotheek.

▪ Werkwijze raad - werkbezoeken

In 2019 is er een werkbezoek afgelegd aan het Oostwende college, mede georganiseerd door De Boei, om met elkaar van gedachten te wisselen over Preventie Middelengebruik; aan De Boei over Laaggeletterdheid, en een werkbezoek naar Wijster met als thema afvalverwerking. Daarnaast zijn er diverse bijeenkomsten geweest in het kader van de Omgevingswet, is er een bezoek gebracht aan de nieuwe gemeentewerf, was er een treffen tussen gemeenteraad en PS Utrecht over de biogascentrale en waren er diverse gezamenlijke raadsbijeenkomsten in de Regio Amersfoort.

▪ Rekenkamercommissie

In 2019 heeft de Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand geen onderzoek gedaan voor Bunschoten.

Indicator Bestuur

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk 2018	Streefw. 2019	Werkelijk 2019
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	1	3	3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- Het afgelopen jaar is Social Media nog effectiever ingezet om de inwoners te informeren en mee te laten denken. Het aantal volgers is behoorlijk gestegen. In 2019 is er naast het delen van informatie ook ingezet op participatie door onder andere enquêtes.
- Om een optimale dienstverlening te behouden en WhatsApp een belangrijk middel is voor laagdrempelig contact is WhatsApp niet afgestoten. Via WhatsApp zakelijk is een alternatief gevonden.
- Er zijn in 2019 voorbereidingen geweest voor het verruimen van de openingstijden voor de publieksbalies Burgzaken en Bouwen, om zo de openingstijden van deze balies gelijk te trekken met de openingstijden van het gemeentehuis.
- De website www.bunschoten.nl is in 2019 vernieuwd en verbeterd. De nieuwe website heeft onder andere een rustigere en overzichtelijkere lay-out, de zoekfunctie is verbeterd en de toptaken hebben een centrale plek op de homepage. Toptaken zijn de meest gevraagde onderwerpen, producten of diensten die de gemeente aanbiedt. Deze toptaken worden (continu) bepaald aan de hand van de statistieken van de website. Verder is de vernieuwde website responsive op alle apparaten. Dit houdt in dat de website zich optimaal aanpast aan het scherm waarmee de bezoeker de website bekijkt.
- Afgelopen jaar is de cursus omgaan met de digitale overheid en [DigiD](#) twee keer aangeboden aan inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- In 2019 zijn er twee verkiezingen georganiseerd. In maart voor de Provinciale Staten en in mei voor het Europees Parlement. Beide zijn goed verlopen.
- In november is de Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl gehouden. In maart 2020 worden de uitkomsten verwacht.

Productenomzet

Het gaat hier om het aantal handelingen dat aan de balie is verricht

	2019		2018		2017		2016	2015
Product	Aantal	€	Aantal	€	Aantal	€	Aantal	Aantal
Reisdocumenten	1.820	96.628	3.993	219.660	4.657	242.533	4.805	4.142
Rijbewijzen	3.221	120.443	3.061	113.424	3.007	113.062	2.626	1.943
BRP (GBA)	417	5.753	452	6.109	419	5.635	414	385
Burgerlijke stand	453	24.093	496	32.052	476	28.405	542	477
Naturalisatie	37	19.394	18	9.498	37	12.925	19	16
Covog	172	6.992	262	10.789	301	12.446	443	389
Diversen	555	16.718	559	18.080	601	17.568	647	590
Aantal producten	6.675	290.021	8.841	409.612	9.498	432.574	9.496	7.929

Stand van de bevolking

Aantal inwoners op 01-01-2019		21.579
Geboren	294	
Overleden	135	
Geboorte overschot		+ 158
Gevestigd	742	
Vertrokken	614	
Vestigingsoverschot		+ 126
Aantal inwoners op 01-01-2020		21.865

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	2.801	3.000	2.615

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Treasury

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- In 2019 zijn geen leningen aangetrokken. In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van de schuldpositie van de gemeente.

Taakveld Belastingen

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- Per 1 januari 2019 is de hondenbelasting afgeschaft.
- Het beleid was gericht op 100% dekking van de diensten door tarieven. In de paragraaf Lokale heffingen is in beeld gebracht hoe de kostendekking zich in 2019 heeft ontwikkeld.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- Er zijn in 2019 drie circulaires ontvangen. Aan de hand van de circulaires is het bedrag voor de algemene uitkering gewijzigd.
- Daarnaast viel Bunschoten in de steekproef voor de herijking verdeling algemene uitkering. In 2019 is er nog geen besluit genomen over dit onderwerp.

Taakveld Mutatie reserves

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- Het weerstandsvermogen in 2019 is 2,1, een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico's. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt nader ingegaan op het weerstandsvermogen en de geïdentificeerde risico's.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd, en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgelden en havengelden
- BIZ-heffing

Bureau regio Amersfoort

Bureau regio Amersfoort is een samenwerkingsverband om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Het doel is bijdragen leveren aan de versterking van regio Amersfoort als unieke plek om te wonen, werken en te leven.

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Rekening 2019
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 491,-
Externe inhuur	Kosten inhuur externen	€ 573.57 *
Overhead	% van totale lasten	9,96%

* Dit betreft inhuur in verband met opvulling van vacatures en langdurige ziekte. Dit bedrag is verrekend met het uitgeleende personeel.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Bestuur	1.714.961	1.054.666	1.133.166	-581.795	400.000
	Burgerzaken	439.646	458.850	473.850	34.204	0
	Beheer overige gebouwen en gronden	28.516	29.213	29.213	697	0
	Overhead	5.090.600	4.427.361	4.407.682	-682.918	0
	Treasury	393.461	-239.787	391.662	-1.799	0
	OZB (niet) woningen	0	0	0	0	0
	Belastingen overig	297.853	299.918	299.918	2.065	0
	Algemene uitkering	0	0	0	0	0
	Overige baten en lasten	38.418	66.341	-135.663	-174.081	0
	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
	Mutaties reserves	4.029.017	2.355.791	3.208.957	-820.060	4.029.000
	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	4.647	4.647	0
	Totaal lasten	12.032.473	8.452.353	9.813.432	-2.219.041	4.429.000
Baten	Bestuur	101.537	57.500	57.500	-44.037	0
	Burgerzaken	283.628	361.000	361.000	77.372	0
	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0
	Overhead	600.206	35.050	45.325	-554.881	0
	Treasury	750.577	548.641	1.149.263	398.686	0
	OZB (niet) woningen	4.035.283	3.902.000	3.942.000	-93.283	0
	Belastingen overig	895.101	863.000	863.000	-32.101	0
	Algemene uitkering	24.028.531	23.541.758	23.904.281	-124.250	237.000
	Overige baten en lasten	356.000	356.000	356.000	0	0
	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
	Mutaties reserves	2.570.393	1.099.034	2.907.324	336.931	2.532.000
	Resultaat van de rekening van baten en lasten	692.566	0	693.000	434	0
	Totaal baten	34.313.822	30.763.983	34.278.693	-35.129	2.769.000
Saldo	Bestuur	1.613.425	997.166	1.075.666	-537.759	400.000
	Burgerzaken	156.019	97.850	112.850	-43.169	0
	Beheer overige gebouwen en gronden	28.516	29.213	29.213	697	0
	Overhead	4.490.394	4.392.311	4.362.357	-128.037	0
	Treasury	-357.116	-788.428	-757.601	-400.485	0
	OZB (niet) woningen	-4.035.283	-3.902.000	-3.942.000	93.283	0
	Belastingen overig	-597.248	-563.082	-563.082	34.166	0
	Algemene uitkering	-24.028.531	-23.541.758	-23.904.281	124.250	-237.000
	Overige baten en lasten	-317.582	-289.659	-491.663	-174.081	0
	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
	Mutaties reserves	1.458.624	1.256.757	301.633	-1.156.991	1.497.000
	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-692.566	0	-688.353	4.213	0
	Totaal saldo	-22.281.349	-22.311.630	-24.465.261	-2.183.912	1.660.000
Kosten per inwoner		-1.019,04	-1.052,44	-1.154,02	-134,98	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 2.219.000,- hoger dan geraamd en zijn de baten € 35.000,- hoger. Per saldo is dit € 2.184.000,- nadeliger.

▪ **Bestuur**

Het taakveld Bestuur laat per saldo een nadeel zien van € 538.000,-. Dit wordt veroorzaakt door een hogere dotatie aan de voorziening pensioen en wachtgeld wethouders (€ 262.000,- vanwege renteaanpassing en € 138.000,- dotatie overig), hogere salariskosten (per saldo € 103.000,-), hogere overige kosten (€ 35.000,-, dit betreft representatie, trajectbegeleiding en onderzoekskosten).

▪ **Burgerzaken**

Burgerzaken heeft per saldo een nadeel van € 43.000,-, veroorzaakt door hogere salariskosten (€ 20.000,-), lagere inkomsten leges (€ 36.000,-, saldo van inkomsten en afdrachten) en lagere overige kosten (€ 13.000,-, onder andere verkiezingen).

▪ **Overhead**

Het nadeel op overhead (€ 128.000,-) wordt veroorzaakt door per saldo hogere inhuur (€ 278.000,-), per saldo meer inkomsten BLNP (€ 61.000,-, onder andere informatiemanagement, verrekening formatie en verrekening software), lagere kosten software (€ 15.000,-) en lagere overige kosten (€ 74.000,-, onder andere juridisch en opleidingen).

▪ **Treasury**

Het verschil tussen de toegerekende rente en werkelijk betaalde rente veroorzaakt een nadeel van € 402.000,-, naast meer dividend/winstaandeel (€ 2.000,-). Per saldo een nadeel van € 400.000,-. Het grootste deel (€ 335.000,-) wordt gecompenseerd door lagere toerekening aan de taakvelden (€ 203.000,-) en de grondexploitatie (€ 132.000,-, onttrekking aan de reserve). Uiteindelijk is het renteresultaat € 67.000,-.

▪ **OZB (niet) woningen**

Het voordeel op dit taakveld van € 93.000,- wordt veroorzaakt door hogere inkomsten OZB woningen (€ 3.000,-) en hogere inkomsten OZB niet-woningen (€ 90.000,-).

▪ **Belastingen overig**

Het voordeel van belastingen overig € 34.000,- heeft te maken met een hogere opbrengst precariobelasting (€ 32.000,-) en lagere overige kosten (€ 2.000,-).

▪ **Algemene uitkering**

Door een hogere ontvangen algemene uitkering is er een voordelig saldo van € 124.000,- op dit onderdeel.

▪ **Overige baten en lasten**

De overige baten en lasten geeft een nadelig saldo van € 174.000,-. Dit betreft de post onvoorzien (€ 110.000,- voordeel), nadeel septembercirculaire (€ 168.000,-) en overige verschillen (€ 116.000,- nadeel bestaand uit dotatie oninbaar, saldo begrotingsruimte en onderschrijving salarissen en kapitaallasten).

▪ **Mutaties reserves**

Hogere stortingen in en lagere onttrekkingen aan reserves ten opzichte van begroot veroorzaken het saldo van € 1.157.000,-. Voornamelijk betreft dit vrijval van een deel van de reserves starter- en stimulerings- en vangnetleningen, storting in de reserve grondexploitatie van vrijval in de voorziening verlieslatende complexen en storting in de reserve bovenplans.

1.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. van de Groep)

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Veiligheidsregio Utrecht

De VRU heeft de volgende taken in 2019 uitgevoerd: zij leverden slagkracht bij rampenbestrijding en crisisbeheersing, verleenden hulp op straat voor de inwoners, voerden regie over op (fysieke) veiligheid en brachten partijen bijeen, adviseerden over en hielden toezicht op de veiligheid. Dit deed de VRU samen met de 112-meldkamer, de brandweermensen en collega's van risicobeheersing, crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio Utrecht.

De VRU stelde in 2019 het RRP op. In het RRP staat een inventarisatie en analyse van de in Utrechtse veiligheidsregio aanwezige risico's en scenario's van het soort incidenten dat zich hierbij kunnen voordoen. Ook heeft de VRU als taakveld gehad: een veilige en gezonde leefomgeving in relatie tot de omgevingswet, advies bij evenementen, opleiden, trainen en oefenen op het gebied van bevolkingszorg.

Daarnaast hebben de veiligheidsregio's Flevoland, Gooi en Vechtstreek en Utrecht in 2019 gewerkt aan het programma Drieslag: het intensiever samenwerken om de crisisorganisatie te verbeteren aan de hand van drie projecten. Dit betreft de realisatie van een interregionaal kennis- en vakbekwaamheidscentrum, de harmonisatie van de processen voor brandweer en crisisbeheersing voor de meldkamer Midden-Nederland en een interregionaal crisisplan en gecoördineerd interregionale incidentbestrijdingsprocedure. Dit krijgt een vervolg in 2020.

▪ Bevolkingszorg

De gemeente werkt samen met interne- en externe partners om risico's te beheersen en samen met de partners coördineert de gemeente de voorbereiding op hulpverlening bij incidenten en crises. De partners binnen de crisisbeheersing zijn vooral de Veiligheidsregio Utrecht, de omliggende gemeenten in Eemland, politie, Rode Kruis, SAMIJ en de gemeentelijke organisatie (sectie bevolkingszorg).

Door te oefenen en te trainen is de gemeentelijke organisatie op een mogelijke crisis of calamiteit voorbereid, zodat de inwoners kunnen rekenen op een professionele organisatie die weet te handelen in een abnormale situatie. De gemeente beschikt over recentelijk geschoolde en getrainde medewerkers die op de hoogte zijn van de recente ontwikkelingen op het gebied van crisisbeheersing. Trainingen en oefeningen worden gecoördineerd door de veiligheidsregio Utrecht. Vanuit de gemeente wordt gezorgd dat het aanbod aansluit bij de wensen en de behoeften van de medewerkers en worden de medewerkers getraind (in samenwerking met de Eemlandse gemeenten) die wel een rol hebben bij een crisis of ramp, maar geen kernfunctie hebben, bijvoorbeeld notulisten en KCC medewerkers.

In 2019 zijn de onderstaande punten uitgevoerd:

- Oefening Waterkering met Waterschap;
- Lokale voorbereiding Alarmering en Opkomst Training VRU;
- Actueel houden van de crisisbeheersingsplannen, draaiboeken en taakkaarten;
- Verbeteren alarmering kernfunctionarissen Bevolkingszorg;
- Evaluatie regionale piket functies;
- Aanschaffen tweede AED gemeente (gemeentewerf);
- Thema Regionale Energie Strategie i.r.t. Crisisbeheersing;
- Leren van incidenten, onder andere inzet Terrorismegevolgbestrijding Utrecht, verwarde personen, uitval nutsvoorzieningen enz.;
- Versterken Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied;
- Doorontwikkeling Bevolkingszorg 2.0;
- Opleiden en trainen betrokken medewerkers en bestuur;
- Samenwerking Eemlandse gemeenten;
- Versterken samenwerking en trainen Officieren van Dienst Bevolkingszorg Eemland.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefsw.	Werk.
			2018	2019	2019
Aantal uitrukken	E	*	176	145	158
Aantal loze meldingen	P	Idem	37	41	35
Hoeveel procent van de repressieve functionarissen heeft 100% van de kritische oefenkaart gehaald?	P	Idem	100	100	100
Hoeveel procent van de repressieve functionarissen heeft de verplichte leergang voor de betreffende functie(s) afgerond?	P	Idem	100	100	100
Hoeveel procent van de aangevraagde Wabo-adviezen is binnen de hiervoor gestelde termijn afgegeven?	P	Idem	100	100	100
Bij hoeveel procent van de geplande controles op afgegeven gebruiksvergunningen/gebruiksmeldingen heeft een controle plaatsgevonden?	P	Idem	100	100	100

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Jaarverslag 2019 brandweer VRU en brandweergegevens

Toelichting indicatoren

Aantal uitrukken

Dit betreft het aantal uitrukken dat de brandweer gemiddeld over een jaar heeft, dit cijfer is nooit vast maar is variabel per jaar. Het aantal uitrukken in 2019 ligt in werkelijkheid hoger dan de vooraf vastgestelde streefwaarde.

Loze uitrukken

Dit betreft meldingen die zijn veroorzaakt uitsluitend door brandmeldinstallaties die zijn aangesloten op het OMS van de regionale alarmcentrale van de brandweer. De brandweer probeert door beïnvloeding dit aantal terug te dringen.

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Nieuw Integraal Veiligheidsplan 2019-2022

In 2019 is een nieuw regionaal Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld. Dit regionale plan is eveneens vastgesteld in de gemeenten binnen politiebasiesteam BES. Binnen het plan zijn vier nieuwe prioriteiten vastgesteld waar de komende vier jaar aan gewerkt zal worden. De prioriteiten zijn: ondermijning, zorg & veiligheid, high impact crimes en jeugdoverlast en -criminaliteit. Aanvullend op voorgenoemde prioriteiten zijn per gemeente lokale speerpunten vastgesteld. Voor de gemeente Bunschoten is het lokale speerpunt sociale overlast, waarbij met name wordt gefocust op de top-3 overlast: parkeeroverlast, te hard rijden en overlast van hondenpoep.

▪ Uitvoeringsplan Integraal Veiligheidsplan 2019-2022

Gekoppeld aan het regionaal Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 is een uitvoeringsplan opgesteld. In het uitvoeringsplan is per prioriteit vastgesteld welke acties ondernomen gaan worden. Schematisch is beschreven welke instrumenten en activiteiten bijdragen aan de geformuleerde doelstelling. Ook staat hierbij vermeld welke partijen een rol hebben binnen de doelstelling. Voor 2019 zijn de acties uitgevoerd.

▪ Opzetten van buurtbemiddeling

Onder andere in het kader van de Wet woonoverlast en in het kader van Zorg & Veiligheid is besloten om buurtbemiddeling op te zetten. Door de inzet van buurtbemiddeling kunnen problemen met betrekking op buurtoverlast opgelost worden. Dit kan verdere escalatie voorkomen. In 2019 is actief begonnen met het werven van buurtbemiddelaars. De buurtbemiddeling wordt uitgevoerd via De Boei.

- **Project Arbeidsmigranten**

In navolging van het project van integrale controles heeft de gemeenteraad de startnota arbeidsmigranten vastgesteld. In 2019 is de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking op arbeidsmigranten en veiligheid.

- **Bunschoten United**

In 2019 heeft Bunschoten United meerdere activiteiten georganiseerd om de verbinding tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Bunschoten verder te verstevigen. Door middel van deze verbinding kunnen gevoelens van onrust of onveiligheid vroegtijdig worden weggenomen. Daarnaast is de groep een bron van nieuwe activiteiten en proberen zij verschillende doelgroepen bij bestaande activiteiten te betrekken.

- **Themabijeenkomst Ondernijning**

In samenwerking met de BES-gemeenten en met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid is in 2019 een themabijeenkomst georganiseerd in het kader van ondernijning. Hierbij zijn vanuit Bunschoten ondernemers uitgenodigd uit verschillende branches. Aan de bijeenkomst heeft ook Meld Misdaad Anoniem deelgenomen.

- **Week van de Veiligheid**

Gemeente Bunschoten heeft ook in 2019 weer meegedaan met de Week van de Veiligheid in oktober. In het kader van de 'donkere dagen' wordt landelijk vanuit gemeenten extra aandacht besteed aan het voorkomen van woninginbraken en bedrijfsinbraken, het meedoen aan Burgernet en WhatsApp-buurtpreventie en andere veiligheid gerelateerde onderwerpen.

- **Toezicht en Handhaving**

De BOA's bevinden zich veel in de openbare ruimte. Jaarlijks zetten zij zich actief in op parkeeroverlast, afvaldump, jeugdoverlast, verkeersoverlast en andere overlast-veroorzakende onderwerpen. Door hierop in te zetten, zorgen zij voor een leefbaar Bunschoten. Naast de inzet op het tegengaan van overlast, houden zij ook toezicht tijdens evenementen, tijdens voetbalwedstrijden en op de zaterdagmarkt. Ook in 2019 hebben de BOA's zich ingezet voor een leefbaar Bunschoten.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De VRU is de drijvende en bindende kracht achter een goede hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij verleent hulp, adviseert en houdt toezicht op veiligheid. Voor Bunschoten is het eigendom, beheer en onderhoud van de brandweerkazerne een actueel onderwerp.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Stichting Halt	142 (2019)	132 (2019)
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u> - diefstallen	0,5	2,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u> - criminaliteit	2,6	4,8
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u> - diefstallen	1,6	2,5
Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde	Aantal per 1.000 inwoners	<u>CBS</u> - criminaliteit	3,8	5,4

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL		(Bedragen x € 1,-)				
		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Crisisbeheersing en brandweer	1.209.457	1.221.833	1.221.620	12.163	0
	Openbare orde en veiligheid	397.039	387.384	406.384	9.345	0
	Totaal lasten	1.606.496	1.609.217	1.628.004	21.508	0
Baten	Crisisbeheersing en brandweer	2.525	0	0	-2.525	0
	Openbare orde en veiligheid	1.423	0	0	-1.423	0
	Totaal baten	3.948	0	0	-3.948	0
Saldo	Crisisbeheersing en brandweer	1.206.932	1.221.833	1.221.620	14.688	0
	Openbare orde en veiligheid	395.616	387.384	406.384	10.768	0
	Totaal saldo	1.602.549	1.609.217	1.628.004	25.455	0
Kosten per inwoner		73,29	75,91	76,79	3,50	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten ruim € 21.000,- lager dan geraamd. De baten zijn € 4.000,- hoger. Per saldo € 25.000,- voordeliger.

▪ Crisisbeheersing en brandweer

Crisisbeheersing en brandweer laat per saldo een voordeel zien van € 15.000,-, hoofdzakelijk door lagere kapitaallasten (€ 22.000,-), lagere overige kosten (€ 9.000,-, onder andere brandkranen) en hogere kosten gas, water en elektra (€ 16.000,-).

▪ Openbare orde en veiligheid

Het voordeel op openbare orde en veiligheid wordt veroorzaakt door lagere kosten buurtbemiddeling (€ 19.000,-) en hogere overige kosten (€ 8.000,-, onder andere [BOA](#)).

1.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers)

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Bereikbaarheid

De gemeente Bunschoten neemt ambtelijk en bestuurlijk deel aan diverse regionale overleggen, zoals het ambtelijk en bestuurlijk overleg Verkeer en Vervoer van de regio Amersfoort. Ook wordt aan de overleggen rond de ontwikkeling/ombouw van knooppunt Hoevelaken deel genomen. Door het opzeggen van de samenwerking tussen RWS en de beoogde aannemerscombinatie is hier in 2019 een nieuwe situatie ontstaan, waarbij het project opnieuw aanbesteed moet worden. Consequenties voor de termijn van uitvoering zijn nog niet bekend.

Met de gemeente Amersfoort is voortdurend overleg over de varianten voor de extra ontsluiting van de wijk Vathorst (-Bovenduist) in westelijke richting.

In alle overleggen staan de belangen van de veiligheid, doorstroming van het verkeer voor de inwoners van Bunschoten en leefbaarheid van de inwoners van de gemeente Bunschoten voorop.

▪ Verkeersveiligheid

In de gehouden vergaderingen met de verkeerscommissie zijn tal van onderwerpen aan de orde geweest die te maken hadden met het bereiken van een betere verkeersveiligheid. Er is een verkeersveiligheidsmonitor gehouden. Daaruit zijn onderwerpen gekomen waarover regelmatig (één keer per kwartaal) extra voorlichting is gegeven in de Bunschoter.

De nieuwe fietsverbinding van de Zevenhuizerstraat is in overleg met bewoners ontworpen, om de verkeersveiligheid voor met name fietsers te verbeteren. Een deel van de weg is een fietsstraat geworden en langs een deel van de weg ligt een vrijliggend fietspad. De fietsverbinding is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de provincie Utrecht.

▪ Mobiliteitsplan

In 2019 is gestart met het (laten) opstellen van een Mobiliteitsplan ter vervanging van het Gemeentelijke Verkeer- en Vervoer Plan 2013-2017.

▪ Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting is uitgevoerd volgens de lopende overeenkomst met CityTec. In 2019 is, voor het vijfde jaar op rij, een aantal oude lichtmasten en armaturen vervangen. Dit gebeurt volgens het eerder vastgestelde tienjarenplan dat samen met CityTec is opgesteld. De investeringen van de nieuwe masten met energiezuinige LED-verlichting worden door de gemeente zelf gefinancierd.

▪ Straatwerk

Er zijn diverse wegen in de gemeente Bunschoten herstraat, zoals Vissersteeg, Planken Wammessteeg, Snoekbaarsweg, Palingweg, Kerkepad en het voetpad langs de Oostelijke Randweg. Het wegdek van de Havenstraat is gerepareerd. Daarnaast is het herstraten van de Anthon van der Horstlaan voorbereid.

▪ Asphalt en beton

De rijbaan de volgende wegen: Copernicus-, Celsius- en Fahrenheitweg en Bonte Poort, is voorzien van een nieuwe asfalt deklaag.

Op een aantal plaatsen van de Smeerweg zijn slechte delen gefreesd en is asfalt en een slijtlaag aangebracht aangezien het asfalt daar ernstige scheuren vertoonde.

De rijbaan van de Eemdijk ter hoogte van nummer 127 vertoonde ernstige scheuren en verzakkingen. Hier was reparatie noodzakelijk. Er zijn bakken gefreesd en er is voor het aanbrengen van de asfaltdeklaag wapening aangebracht. In de toekomst moet op dit gedeelte van de Eemdijk de gehele constructie vervangen worden aangezien de fundering hier erg slecht is. In 2019 was hier nog geen budget voor.

Aan Eemdijk is een drempel verplaatst. De oude drempel is weg gefreesd en er is een nieuwe deklaag aangebracht, de nieuwe drempel is uitgevoerd in asfalt.

Het asfalt fietspad de Merel, tussen de Huismus en de Wilde Zwaan, is vervangen door een betonnen fietspad. Door wortel opdruk was het bestaande fietspad erg beschadigd. Door toepassing van beton moet dat geen last meer geven.

Op begraafplaats de Akker is er bij de kinderkhofjes een betonverharding aangebracht. Vanwege de kleinschaligheid was uitvoeren in asfalt niet mogelijk hierom is er voor beton gekozen. In 2020 wordt er nog een slijtlaag op de betonverharding aangebracht om de verharding het zelfde beeld te geven als de rest van de verhardingen op de Akker.

Langs de rijbaan van het Sint Nicolaashoofd, binnen de bebouwde kom, is een bermverharding van grasbetontegels aangebracht. Er is voor grasbetontegels, en niet voor bermbeton, gekozen om de rijbaan niet visueel te verbreden waardoor auto's harder gaan rijden.

In de maanden september tot en met december zijn de complete wegconstructies van de Frans Jacobsweg (gedeelte tussen Fokjesweg en Eemdijk) en de Bloklandsweg vervangen. De oude teer houdende wegconstructie is opgenomen en afgevoerd en er is een betonverharding met een lage CO2 uitstoot toegepast op een fundering van puin.

▪ Onderhoud bruggen

Conform het bruggen beheerplan is een brug in ons dorp gerenoveerd. Van de voetgangersbrug ter hoogte van Nicolaas Beetsstraat 16 zijn de landhoofden en het brugdek vervangen. De landhoofden zijn opgebouwd uit damwandplanken en balken gemaakt van composiet met recycle materiaal van auto plastic. Dit materiaal is onderhoudsarm en heeft een lange levensduur.

De bruggen bij de Merel ter hoogte van de Koperwiek en het Winterkoninkje zijn vervangen door composiet bruggen. Er is voor composiet gekozen vanwege de lage onderhoudskosten en de lange levensduur ten opzichte van een traditionele houten brug.

Indicatoren Verkeer en vervoer

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
Percentage meldingen 'Snel Herstel' die binnen vijf werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen vijf werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Administratie Snel Herstel	98,9	95	97,7

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Parkeren

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Parkeerregulering

Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken is voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen. Tevens is bij afronding van woningbouw Weikamp de parkeerregulering aangepast.

Taakveld Recreatieve havens

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Havens**

In de Oude Haven zijn delen van de houten deksloof vervangen. Het straatwerk, dat direct aan deze sloof grenst, is opnieuw aangebracht. De zogenaamde “varkensruggen” zijn hierbij komen te vervallen. Rondom deze “varkensruggen” was het lastig vegen met de veegmachine en ontstond er behoorlijke groei van onkruid (chemische onkruid bestrijding mag niet meer). Door het weghalen van de varkensruggen en daarmee het onkruid is het aanzicht van het geheel aanzienlijk verbeterd.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Busvervoer**

Met de vervoerder Syntus en de provincie Utrecht is regelmatig overleg gevoerd over het busvervoer vanuit Bunschoten naar de omliggende plaatsen. Er rijden vijf buslijnen (76, 272, 503, 572 en 603) met allemaal wisselende frequenties door Bunschoten. Uit het overleg zijn geen grote knelpunten naar voren gekomen. Afgesproken is dat het overleg blijft om het gebruik van het openbaar vervoer, door aanvullende maatregelen (meer of beter bereikbare haltes) te bevorderen.

- **Keobike**

In december 2019 is een Keobike-punt gerealiseerd bij de bushalte van lijn 76 bij de Bisschopsweg. Hier kan tegen een vergoeding een fiets voor het natransport worden gehuurd.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Verkeer en vervoer	2.546.298	2.634.137	2.633.887	87.589	0
	Parkeren	113.150	120.564	120.564	7.414	0
	Recreatieve havens	112.891	126.281	126.281	13.390	0
	Economische havens en waterwegen	15.079	15.888	15.888	809	0
	Openbaar vervoer	37.566	40.147	40.147	2.581	0
	Totaal lasten	2.824.984	2.937.017	2.936.767	111.783	0
Baten	Verkeer en vervoer	373.469	242.605	272.605	-100.864	58.000
	Parkeren	19.395	9.800	9.800	-9.595	0
	Recreatieve havens	236.128	234.000	234.000	-2.128	0
	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
	Openbaar vervoer	14.500	14.500	14.500	0	0
	Totaal baten	643.492	500.905	530.905	-112.587	58.000
Saldo	Verkeer en vervoer	2.172.830	2.391.532	2.361.282	188.452	-58.000
	Parkeren	93.755	110.764	110.764	17.009	0
	Recreatieve havens	-123.237	-107.719	-107.719	15.518	0
	Economische havens en waterwegen	15.079	15.888	15.888	809	0
	Openbaar vervoer	23.066	25.647	25.647	2.581	0
	Totaal saldo	2.181.492	2.436.112	2.405.862	224.370	-58.000
Kosten per inwoner		99,77	114,91	113,48	13,71	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 112.000,- lager dan geraamd en de baten € 113.000,- hoger. Per saldo € 224.000,- voordeliger.

▪ Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer heeft een voordelig saldo van € 188.000,-. Veroorzaakt door per saldo hogere inkomsten leges nutsbedrijven (€ 59.000,-), lagere kapitaallasten (€ 86.000,-), minder lasten onkruidbestrijding (€ 14.000,-), minder overige kosten (€ 70.000,-, onder andere openbare verlichting, kabels en leidingen, gladheidsbestrijding en onderhoud) en hogere salariskosten en inhuur (€ 41.000,-).

▪ Parkeren

Het voordelige saldo van parkeren wordt veroorzaakt door hogere inkomsten parkeervergoedingen (€ 11.000,-) en daarnaast lagere overige kosten (€ 6.000,-, onder andere onderhoud, verzekeringen en belastingen).

▪ Recreatieve havens

Recreatieve havens valt per saldo € 16.000,- voordeliger uit door lagere kapitaallasten (€ 11.000,-), lagere overige kosten (€ 11.000,-, onder andere belastingen), en hogere kosten gas, water en elektra (€ 6.000,-).

1.3 Economie

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouders R.J. Beukers en P. van Asselt)

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Regio Amersfoort

In 2019 is in samenwerking met de omliggende gemeenten onderzoek gedaan naar de behoefte van uitbreiding van bedrijventerreinen in de Regio Amersfoort, dit onderzoek bevindt zich in een afrondende fase. Ook heeft de provincie een onderzoek laten uitvoeren naar de behoefte aan bedrijventerreinen in de Regio Amersfoort. Uit dit onderzoek komt naar voren dat er behoefte is tot uitbreiding. Echter staat in het concept Provinciale omgevingsvisie van de provincie Utrecht dat de provincie voorzichtig wil zijn met het uitgeven van nieuwe bedrijventerreinen en wil inzetten op het verduurzamen en herstructureren van bestaande bedrijventerreinen.

In 2019 is weer meegedaan aan de Zomerondernemer. Dit initiatief loopt al een aantal jaren in de regio en stimuleert en helpt jongeren tussen de 15 en 22 jaar met het starten van een eigen onderneming.

▪ Rode loperdag

Ook in 2019 rolden regionale bedrijvenkringen en de regio gemeenten de rode loper uit voor ondernemers. Nijkerk was 21 november 2019 de host van dit altijd druk bezochte evenement bij Kade 10. De regio beter leren kennen, elkaar informeren en inspireren en laten zien dat ondernemers hier gewaardeerd en welkom zijn. Dat is het doel van de jaarlijkse Rode Loperdag. Het thema was Vitaliteit en dat bleek een actueel thema, want wel 170 ondernemers namen deel aan deze middag.

De burgermeester verwelkomde aan het begin van de middag de deelnemers aan de bus tour. Daarna vertrokken vier bussen voor een tour langs zeer uiteenlopende bedrijven in Amersfoort, Barneveld, Leusden, en Woudenberg. Wethouders uit alle negen regiogemeenten namen deel aan de bus tour.

▪ FoodValley

Bestuurlijk heeft de gemeente Bunschoten het afgelopen jaar contacten gelegd met de bestuurders in de regio FoodValley. Hierin is de basis gelegd om in de toekomst eventueel mee te kunnen draaien op verschillende projecten.

▪ Economic Board Utrecht

De afgelopen jaren is er meerdere malen gesproken over de samenwerking van de Regio Amersfoort met het EBU. Dit heeft in 2019 geleid tot een financiële bijdrage van de regio. Om de regio in kaart te brengen heeft de EBU een economische monitor van de regio Amersfoort uitgevoerd. In deze monitor zijn economische basisindicatoren opgenomen over de regio, en verschillende gemeenten in de regio Amersfoort. Daarnaast wordt in de monitor geanalyseerd hoe de regio Amersfoort zich economisch verhoudt tot de provincie Utrecht en Nederland. In de monitor wordt onder andere gekeken naar de economische groei, de opbouw van de economie naar sectoren, arbeidsmarkt en -participatie en leegstand van kantoren.

Tevens is onderzocht hoe het regionaal economisch ecosysteem van de regio Utrecht verder kan worden versterkt. De vervolgstap was de ontwikkeling van een ROM. Deze ROM is per 1 januari 2020 van start gegaan.

Ook heeft de EBU een REA ontwikkeld. De REA zet de strategische lijnen uit waarlangs de regio economisch stuurt op gezond stedelijk leven. De inhoud van deze agenda kwam mede tot stand door constructieve bijdragen van bijna 300 vertegenwoordigers van het regionale bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden. De REA is nadrukkelijk geen uitvoeringsagenda, maar een uitnodiging aan iedereen in de regio om bij te dragen aan een betere toekomst. Begin 2020 wordt de REA definitief vastgesteld.

- **Glasvezel**

Het afgelopen jaar is de gemeente bezig geweest met het aanleggen van glasvezel in het buitengebied. Dit project is in december 2019 afgerond.

- **Dag van de Ondernemer**

Op De Dag van de Ondernemer heeft de gemeente vier bedrijven bezocht. De wethouder is samen met de bedrijfscontactfunctionarissen op bezoek geweest bij Bakkerij 't Stoepje, Bodu Staal, Tuitel Smart Logistics en Saled Nederland. Naast deze werkbezoeken is er een flyer met contactgegevens van de contactfunctionarissen verzonden. Ook werden in deze flyer de ondernemers in de gemeente bedankt voor hun inzet. Om een gezicht te geven aan de contactfunctionarissen is er ook een artikel in de lokale krant geplaatst.

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Ontwikkeling bedrijventerrein Haarbrug-Zuid**

De gronduitgifte is in 2019 voorspoedig verlopen. De zichtlocaties zijn verkocht. Er hebben voor deze verkopen geen infrastructurele aanpassingen plaats hoeven vinden. Er zijn eind 2019 geen kavels meer beschikbaar voor de verkoop. In 2019 is voor ruim 18.300 m² aan bouw kavels verkocht, daarnaast wordt er 12.000 m² verhuurd. Door Voestalpine is de reserveringsovereenkomst beëindigd. Het college heeft een besluit genomen om de grond, die door Voestalpine gereserveerd was, deels te verkopen aan Transportonderneming A.J. Huijgen B.V. Het andere deel wordt gereserveerd om een aanbesteding mogelijk te maken. De gemeenteraad dient hieromtrent nog een besluit te nemen.

Verder zijn er meerdere omgevingsvergunningen verleend in 2019 en zijn diverse fraaie bedrijfsgebouwen gerealiseerd of in aanbouw. Het bedrijventerrein is woonrijp opgeleverd in 2019. Zo zijn de wegen geoptimaliseerd en zijn de voetpaden en de groenstroken definitief ingericht. Ook zijn alle lichtmasten geplaatst.

In het kader van het parkmanagement is een stichting en een vereniging opgericht waar de bedrijven lid van worden. Het parkmanagement heeft zich in 2019 onder andere met de volgende onderwerpen bezig gehouden: groenonderhoud, zwerfvuil, beveiliging en de inrichting van de parkeergelegenheid in de parkeerkoffers. Het parkmanagement is voorbereidingen aan het treffen voor het afsluiten van de parkeerkoffers.

- **Ontwikkeling bedrijventerrein De Kronkels-Zuid**

De Kronkels-Zuid heeft vooralsnog géén harde planstatus gekregen. Gedeputeerde Staten is via een motie opgedragen op korte termijn te komen tot oplossingen van de ontstane problematiek. Als gevolg van de Stikstofcrisis is het de provincie niet gelukt om tot een korte termijn oplossing te komen. Toegezegd is dat De Kronkels-Zuid in de Provinciale Omgevingsvisie een plek zal moeten krijgen. Verder wordt de financiële uitvoerbaarheid nader onderzocht in het kader van het coalitieakkoord.

- **Beoogde verplaatsing A. van de groep & zonen B.V.**

Gezien de voortdurende geurproblematiek en door de controle acties van de provincie is de verplaatsing van A. van de Groep & zonen B.V. voorlopig stilgelegd.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk 2018	Streefsw.	Werkelijk
				2019	2019
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Idem	3,5	1,1	2,96

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Verbindende rol ondernemers

Uit enquête, uitgevoerd door MKB-Nederland, is gebleken dat veel ondernemers in de gemeente Bunschoten niet of nauwelijks weten hoe zij de juiste personen binnen de gemeente kunnen bereiken. In 2019 zijn er nieuwe contactfunctionarissen aangesteld. Om deze functionarissen beter vindbaar te maken heeft er een wijziging plaatsgevonden op de website van de gemeente.

Het contact met de bedrijven in de gemeente is het afgelopen jaar verbeterd. De wethouder en de bedrijfscontactfunctionarissen hebben in 2019 veel bedrijven in de gemeente bezocht en de vragen en verhalen van de ondernemers aangehoord. De gemeente probeert waar mogelijk de ondernemers te helpen bij de knelpunten van de ondernemers.

▪ Aantrekkelijk en leefbaar Spakenbrug centrum

De bewegwijzering in het centrum is geëvalueerd en er is een voorstel uitgewerkt en uitgevoerd om de bewegwijzering te verbeteren. Er is start gemaakt met het faciliteren van een periodiek overleg met vastgoedeigenaren. Om het verblijfsklimaat rond de omgeving Museumhaven te verbeteren is gestart met de voorbereidingen van een pilot om de "Oude Schans" auto vrij te maken. De Vissersteeg is door de ondernemers aangekleed met visfiken. En er is een start gemaakt, samen met afgevaardigde van de markt, horeca en winkeliers, met een onderzoek naar de optimale opstelling van de zaterdagmarkt. De centrumvisie is een document die dient als leidraad bij toetsing van nieuwe initiatieven.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
				2018	2019	2019
Periodieke overleggen college	CMV/DS	P	Gemeente	3	2	2
	Bedrijvenkring/ JOBS	P	Idem	2	2	2
	SVV	P	Idem	-	1	1
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact- functionaris **	het college	P	Idem	1	2	4
	Portefeuille- houder EZ	P	Idem	7	10	17
	Bedrijfscontact- functionaris	P	Idem	7	12	12*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Mogelijk zijn er meer contacten geweest door de bedrijfscontact-functionaris. In verband met een wisseling is het niet mogelijk om dit helemaal te achterhalen.

Taakveld Economische promotie

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Routebureau Utrecht

Het Routebureau functioneert als het centrale aanspreekpunt voor route gebonden recreatie. Zij onderhouden voor onze gemeente de recreatieve fiets- en wandelroutes. Zij zetten hierbij in op een vernieuwde aanpak bij het onderhoud van de routenetwerken, landelijke afstemming en uniformiteit in beheersystemen en de opbouw van kennis en monitoring. In 2019 bouwden ze samen met de marketingorganisaties verder aan het centrale platform voor recreatieve routes. Met duidelijke routeinformatie en tips voor onderweg activeren ze de inwoners om vaker eropuit te gaan en informeren ze (inter)nationale bezoekers over de vele prachtige verhalen en Utrechtse iconen.

▪ Verbindingen met bedrijven

Naast de bestuurlijke overleggen zijn ook verschillende door de Bedrijvenkring en Dynamisch Spakenburg georganiseerde bijeenkomsten bezocht. In november is er een diner geweest met de Bedrijvenkring in aanwezigheid van de lokale politiek en ambtenaren.

- **VVV**

In 2019 is het toeristische informatiepunt (VVV) opnieuw gesubsidieerd. De VVV verstrekt informatie aan toeristen en kijkt naar mogelijkheden om toeristische en recreatieve mogelijkheden te bevorderen. Stichting Citymarketing is gesubsidieerd voor de doorontwikkeling van de citymarketing in onze gemeente.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2019	Nederland 2019
Funcziemenging	%	Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen	58,3	53,2
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen	147,8	151,6

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Economische ontwikkeling	125.641	83.492	83.492	-42.149	0
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.197.064	3.326.916	4.692.000	-1.505.064	-776.000
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	188.352	202.850	202.850	14.498	0
	Economische promotie	119.273	126.687	126.687	7.414	0
	Totaal lasten	6.630.329	3.739.945	5.105.029	-1.525.300	-776.000
Baten	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.020.996	3.326.917	4.757.001	-2.263.995	0
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	158.033	194.500	194.500	36.467	-36.000
	Economische promotie	36.092	52.000	52.000	15.908	0
	Totaal baten	7.215.121	3.573.417	5.003.501	-2.211.620	-36.000
Saldo	Economische ontwikkeling	125.641	83.492	83.492	-42.149	0
	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-823.932	-1	-65.001	758.931	-776.000
	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	30.319	8.350	8.350	-21.969	36.000
	Economische promotie	83.181	74.687	74.687	-8.494	0
	Totaal saldo	-584.792	166.528	101.528	686.320	-740.000
Kosten per inwoner		-26,75	7,86	4,79	31,53	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 1.525.000,- hoger dan geraamd en de baten € 2.212.000,- hoger.
Per saldo € 686.000,- voordeliger.

▪ Economische ontwikkeling

Het taakveld Economische ontwikkeling heeft een nadelig saldo van € 42.000,-. Dit wordt veroorzaakt door inhuur van personeel.

▪ Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Het voordelige saldo op Fysieke bedrijfsinfrastructuur wordt veroorzaakt door de winstneming van de grondexploitatie Haarbrug-Zuid (€ 776.000,-) en hogere kapitaallasten (€ 17.000,-).

▪ Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Per saldo is er een nadeel van € 22.000,- op het taakveld bedrijvenloket en bedrijfsregelingen. Dit komt voornamelijk door lagere kosten/minder opbrengsten BIZ (€ 21.000,-) en per saldo hogere overige kosten (€ 1.000,-).

▪ Economische promotie

Het onderdeel economische promotie heeft een nadelig saldo van € 8.000,-, veroorzaakt door lagere inkomsten huren (€ 13.000,-) en forensenbelasting (€ 3.000,-) en daarnaast lagere overige kosten (€ 8.000,-, onder andere pleinhuisjes, visboxen en bevorderen toerisme).

1.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- Het huidige aanbod openbaar primair onderwijs is gecontinueerd (inclusief ondersteuning van het vervoer en locatie van bewegingsonderwijs en schoolzwemmen).
- Openbaar primair onderwijs is gemonitord (toezichthoudende rol).

Indicatoren Openbaar onderwijs

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2018	Streefw.	Werkelijk
				2019	2019
Aantal leerlingen basisonderwijs	P	Scholen/ 1 oktobertelling	2.112		2.112 voorlopig
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Administratie	140	160	146
% aantal voortijdige schoolverlaters in Bunschoten, schooljaar 2017-2018 (cijfers volgen met een jaar vertraging)	P	<u>WSJG</u>	1,6	1,6	2,36

Toelichting indicatoren

Toevalliger wijze is de soms van het aantal leerlingen gelijk in 2018 en 2019. De verdeling over de verschillende scholen is wel iets gewijzigd. De streefwaarde is niet ingevuld, omdat dit uitsluitend wordt geregistreerd en hierop niet kan worden gestuurd.

Het percentage voortijdige schoolverlaters is voor Bunschoten 'het minst goed' ten opzichte van de regio Eem en Vallei (ook Baarn en Amersfoort hebben een hoger cijfer dan het gemiddelde van 1,64%). Vermoedelijk heeft deze toename te maken met:

- Snellere uitstroom naar werk en relatief groot aanbod van werk (brood/vis/productiewerk);
- Relatief veel multiproblemen/jeugdhulp in Bunschoten;

Daarnaast is er geïnformeerd of er extra actie/inzet nodig is.

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Van Amerongschool / Calvijnschool**

De geselecteerde aannemer (Bouwcombinatie Eemnes) is na de voorbereidingen gestart met de nieuwbouw.

- **De Grondtoon / Groen van Prinstererschool**

Voor de locatie van het nieuwe gebouw voor De Grondtoon en de Groen van Prinstererschool is een architect geselecteerd. Deze architect heeft in overleg met belanghebbenden een ontwerp gemaakt voor het gebouw en de omgeving. Er ligt nu een ontwerp om een aannemer mee te gaan selecteren voor de bouw.

- **Actualiseren Integraal Huisvestingsplan**

Eind 2019 is een eerste aanzet gemaakt voor het actualiseren van het IHP in 2020. Op basis van actuele leerlingprognoses is de ruimtebehoefte tot 2034 in beeld gebracht en is deze ruimtebehoefte vertaald naar een concept-investeringsagenda op basis van de VNG-normeringen 2019.

- **Huisvestingsconcept Oostwende College**

Samen met het Oostwende College en de overkoepelende Meerwegen Scholengroep is in 2019 gewerkt aan een ambitedocument, met als doel de huisvesting aan te laten sluiten bij het concept van de ondernemende school en kansen te bieden om samen te werken met bedrijven en maatschappelijke organisaties. Dit project is in 2019 nog niet afgerond.

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Passend Onderwijs en Zorg voor de Jeugd Regio Eemland

Tijdens het bestuurlijke op overeenstemming gericht overleg is in de zomer 2019 de samenwerkingsagenda vastgesteld door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, de [MBO's](#) en de gemeenten in regio Amersfoort.

Er wordt gewerkt uit de visie ieder kind groeit zo normaal mogelijk op, voor ieder kind passende hulp en passend thuis nabij onderwijs en verbinding thuis, jeugdhulp en onderwijs.

Zowel regionaal als lokaal vindt uitvoering plaats (zie [Sociaal Domein](#)).

▪ Lokale Educatieve Agenda

In 2019 is door de verschillende werkgroepen binnen de [LEA](#) gewerkt op de gezamenlijk vastgestelde thema's: Zorg voor de Jeugd, Voor- en vroegschoolse educatie en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn (voorschool - basisonderwijs), Mogelijkheid Integraal Kindcentrum, Onderwijs aan leerlingen 10 – 14 jaar en Terugdringen laaggeletterden (versterken basisvaardigheden).

In verband met de politieke lokale ontwikkelingen heeft er in december 2019 geen Bestuurlijk Overleg [LEA](#) plaatsgevonden. Dit is verzet naar januari 2020.

▪ Onderwijs(taal)achterstanden

Er is uitvoering gegeven aan het bestaand beleid onderwijsachterstanden waaronder uitvoering geven aan het convenant [VVE](#). Met de betrokken partners wordt gezamenlijk gewerkt aan het voorkomen, tijdig signaleren en aanpakken van onderwijsachterstanden.

Per 1 augustus 2020 is de gemeente verplicht om voor alle geïndiceerde doelgroepeuters (2,5 – 4 jaar) een voorschools educatief aanbod te doen van 960 uur (gemiddeld 16 uur per week). In 2019 is hierop (met de betrokken partners in de kinderopvang) geanticipeerd. Dit heeft geresulteerd in een geleidelijke aanpak voor zowel de instellingen, ouders als gemeente.

▪ Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten

Er is uitvoering gegeven aan lokaal en regionaal gemaakte afspraken. Naast uitvoering van de wettelijke taken is weer ingezet op preventieve activiteiten. Er is goed samengewerkt met het Sociaal Team, De Boei en andere partijen. Daarnaast heeft de leerplichtambtenaar ook nauw samengewerkt met het Samenwerkingsverband Eemland/ De Eem en [RMC](#).

De directeurs van het basisonderwijs in Bunschoten zijn allen bezocht door de leerplichtambtenaar. Naast de meerwaarde van het persoonlijke contact zijn alle directeurs weer opnieuw geïnformeerd. De huidige privacyregelgeving werkt belemmerend voor de leerplichtambtenaar, omdat er veel minder mag worden geregistreerd/gedeeld. Mede in dit kader is in 2019 een start gemaakt met een privacy convenant voor thuiszitters waardoor het wel mogelijk moet gaan worden om relevante leerlingengegevens te delen. De leerplicht zag zich in 2019 weer geconfronteerd met meer en zwaardere problematiek onder jongeren. Dit is vergelijkbaar met het landelijke beeld.

▪ Leerlingenvervoer

In 2019 is gebleken dat het leerlingenvervoer over het algemeen goed gaat. Ouders geven bij tevredenheidsonderzoeken aan ingenomen te zijn met het leerlingenvervoer. In de bus (Betuwe Express) verloopt het vervoer rustig en naar ieders tevredenheid. Incidentele klachten bij andere vervoerders zijn adequaat opgepakt. Ook hier is sprake van meer en zwaardere problematiek bij leerlingen. Daarnaast zijn sommige scholen voor speciaal basis- en voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs in de regio vol, waardoor uitgeweken werd naar verderweg gelegen scholen. Anderzijds is in 2019 expliciet gekeken naar welke leerlingen zelfstandig (op termijn) kunnen reizen en zijn nieuwe aanvragen kritisch beoordeeld. In 2019 is een start gemaakt met een kwaliteitsslag van het leerlingenvervoer (standaardiseren, voorbereidingen registratiesysteem CAREL, procesbeschrijving, etc.).

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	Dienst Uitvoering Onderwijs	1,6 (2017)	1,8 (2017)
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	Dienst Uitvoering Onderwijs	0	23
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie *	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2,4	1,9

* Betreft schooljaar 2017/2018

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Openbaar basisonderwijs	40.235	47.994	47.994	7.759	0
	Onderwijshuisvesting	367.465	407.683	348.053	-19.412	0
	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.736.361	1.572.898	1.785.970	49.609	-13.000
	Totaal lasten	2.144.062	2.028.575	2.182.017	37.955	-13.000
Baten	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
	Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0
	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	490.174	459.000	501.362	11.188	0
	Totaal baten	490.174	459.000	501.362	11.188	0
Saldo	Openbaar basisonderwijs	40.235	47.994	47.994	7.759	0
	Onderwijshuisvesting	367.465	407.683	348.053	-19.412	0
	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.246.187	1.113.898	1.284.608	38.421	-13.000
	Totaal saldo	1.653.888	1.569.575	1.680.655	26.767	-13.000
Kosten per inwoner		75,64	74,04	79,28	3,64	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 38.000,- lager dan geraamd en de baten € 11.000,- lager. Per saldo € 27.000,- voordeliger.

▪ Openbaar basisonderwijs

Per saldo is er een voordeel van € 8.000,- op taakveld Openbaar basisonderwijs. Dit wordt veroorzaakt door lagere lasten schoolzwemmen (€ 12.000,-) en daarnaast hogere lasten gym- en bewegingsonderwijs (€ 4.000,-).

▪ Onderwijshuisvesting

Het nadelige saldo van € 19.000,- op taakveld Onderwijshuisvesting wordt veroorzaakt door per saldo hogere kapitaallasten (€ 20.000,-), hogere belastingen (€ 12.000,-) en per saldo lagere overige kosten (€ 13.000,-, onder andere salarissen en kosten derden).

▪ Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Per saldo is er een voordeel van € 38.000,- op taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Dit wordt veroorzaakt door lagere subsidies voor peuterspeelzaalwerk (€ 84.000,-, inclusief afrekeningen 2018), hogere kosten leerlingenvervoer (€ 59.000,-) en per saldo lagere overige kosten/hogere opbrengsten (€ 13.000,-, onder andere bijdrage bijzonder basisonderwijs en salarissen).

1.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. Commissie Ruimte voor het onderdeel groen, portefeuillehouder R.J. Beukers.)

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Het inzetten van buurtsportcoaches**

In 2019 is de inzet van buurtsportcoaches, gebruikmakend van de Rijksregeling, uitgebreid van 2,2 fte naar 4,4 fte. Via Nationaal Bureau Sport Stimulering zijn de buurtsportcoaches ingezet op projecten als 'Sportclubje' (zie *aangepast sporten*), Jongeren op gezond gewicht (zie *Volksgezondheid en milieu*), Wandelfit en Trainers voor de Klas. Daarnaast zijn de buurtsportcoaches als vakleerkracht gymnastiek op acht basisscholen ingezet, om de kwaliteit van het beweegonderwijs te verbeteren. Ook de coördinatie van het Jeugdfonds Sport en Cultuur was in 2019 ondergebracht bij de buurtsportcoaches.

- **Lokaal Sportakkoord**

In maart 2019 is gebruik gemaakt van de Rijksregeling Lokale Sportakkoorden - Sportformateur, met de ambitie om in 2020 een Lokaal Sportakkoord op te leveren. In 2019 is daartoe een sportformateur aangesteld, die na de zomer twee bijeenkomsten heeft georganiseerd met sport- en beweegaanbieders en meerdere digitale enquêtes heeft uitgevoerd. De sportformateur rond dit project in 2020 af in de vorm van een Lokaal Sportakkoord.

- **Aangepast sporten**

Op het gebied van aangepast sporten zijn de Stichting Gewoon Sport en Stichting Aangepast Sporten Midden Nederland in 2019 voor hun activiteiten gesubsidieerd. Daarnaast is in het regionale project 'Grenzeloos Actief' samen met de andere Eemland-gemeenten geparticipeerd.

Ook de buurtsportcoaches hielden zich met aangepast sporten bezig. In het kader van sport en ontmoeting voor kinderen in het speciaal onderwijs zijn onder de noemer 'Sportclubje' het hele schooljaar activiteiten georganiseerd in de sporthal van het Oostwende college (elke maandag) in de Kuil (elke woensdag), en op het Aral-veldje.

- **Sportkampioenen**

In september is in samenwerking met Tennisvereniging de Eemslag de jaarlijkse sportkampioenenhuldiging georganiseerd in Tennishal De Bicker en zijn de lokale kampioenen gehuldigd voor de geleverde prestaties.

In december is in samenwerking met *HVBS* een huldiging georganiseerd voor Angela Malestein. Bij die gelegenheid werd aan haar de gemeentelijke erepenning uitgereikt voor het behalen van de wereldtitel handbal en haar bijdrage voor de lokale handbalsport.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Beheer en exploitatie De Duker en De Kuil**

De aflopende beheer- en exploitatieovereenkomsten voor De Duker en De Kuil zijn verlengd tot de zomer van 2022 en geactualiseerd aan het nieuwe *btw*-regime voor sport.

- **Onderhoud sportvelden**

Het onderhoud van de sportvelden is in 2019 conform beheerplan uitgevoerd. Op Sportpark De Vinken is de atletiekbaan van een nieuwe toplaag voorzien. Daarnaast zijn bij Rugbyclub Spakenburg de ballenvangers vervangen en is een extra hekwerk aangebracht om het terrein afsluitbaar te maken.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits-Onderzoek ISA-sport	10	12	10

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Toelichting indicator

In 2019 voldeden de twee oudste kunstgrasvelden op Sportpark de Westmaat niet aan de beoordelingsdefinitie 'redelijk en hoger'. De velden zijn beoordeeld als matig, maar waren nog wel bespeelbaar. In overleg met Stichting Exploitatie Sportpark de Westmaat, VV IJsselmeervogels en SV Spakenburg is besloten om de toplaagrenovatie van deze twee velden niet in 2019, maar in de eerste helft van 2020 uit te voeren.

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Subsidies

In 2019 heeft de gemeente Bunschoten diverse projecten van culturele verenigingen en instellingen gesubsidieerd om kinderen in de basisschoolleeftijd, jongeren en volwassenen te stimuleren deel te nemen aan en kennis te maken met kunst en cultuur. Zo vond de Bunschoter Boeren- en Beestenboel plaats, net als de Kunst- en open atelier route, de Open Monumenten Klassendag en het 'Kunstmenu' voor basisscholen verzorgd door Kunst Centraal

▪ Muziek op scholen

Het project 'Muziek op scholen' is gestart met twee muzikanten; de Gitaarkelder en Muziekvereniging Excelsior. Dit verzorgd muzikale educatie met een binnen schools programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.

Taakveld Musea

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Tentoonstelling Museum Spakenburg

In samenwerking met Museum Spakenburg is een rondreizende tentoonstelling opgezet die een aantal rijks- en gemeentelijke monumenten onder het voetlicht brengt. De tentoonstelling heeft als titel 'Monumenten in en uit bedrijf' en zal na de opening in het museum gedurende het jaar een aantal openbare instellingen afdaan om te eindigen in de hal van het gemeentehuis.

▪ Archeologie

In samenwerking met het Centrum voor Erfgoed en Cultuur en het Centrum voor Archeologie Amersfoort wordt gewerkt aan een publieksboekje over de interessantste archeologische onderzoeken en vondsten binnen de gemeentegrenzen.

Indicator Musea

Omschrijving	$\frac{E}{P}$	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	12.786	15.000	12.899

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Toelichting

De stijging in 2018 werd voor een deel veroorzaakt doordat tijdens de Haringrace ongeveer 500 mensen het museum gratis bezochten. Dat was in 2019 niet het geval waardoor eigenlijk met een daling rekening werd gehouden. Temeer daar ook in 2019 het bij tijden tropische weer niet bevorderlijk was voor het museumbezoek. Dat desondanks het aantal bezoekers is gestegen, geeft aan dat het museum zich in een goede belangstelling mag verheugen. Een educatief project voor de basisscholen droeg ook bij aan het hogere bezoekersaantal.

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Wettelijke taken

De wettelijke taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie zijn uitgevoerd. Daarnaast is er gezorgd voor aantrekkelijke voorwaarden voor eigenaren van gemeentelijke monumenten om instandhouding te stimuleren.

▪ Monumenten

In maart 2019 is er een speciale informatiebijeenkomst georganiseerd voor de eigenaren van de rijks- en gemeentelijke monumenten.

Binnen het project 'Vervolg uitvoering monumentenbeleid' zijn de zogeheten ABCD-lijsten geactualiseerd. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor een burgerparticipatie-traject voor de selectie van 10-15 nog aan te wijzen gemeentelijke monumenten.

▪ Erfgoed Bunschoten

In samenwerking met de Historische Vereniging en Archief Eemland heeft de gemeente tijdens de Kunstroute de website www.erfgoedbunschoten.nl gepresenteerd. Op initiatief van de vereniging was ook een mini tentoonstelling ingericht met attributen van oud Burgermeester Beukers.

Door het Centrum Erfgoed en Cultuur is met medewerking van de Historische Vereniging een onderzoek uitgevoerd naar het afstammen van het lokale dialect van het Nedersaksisch.

Binnen het project Omgevingswet is input geleverd voor de verankering van de cultuurhistorische waarden in de ruimtelijke ordening.

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefsw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	65

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Media

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Bibliotheek

Het uitlenen van de collectie en het stimuleren van leesbevordering blijven - van oudsher - basistaken. Dit bibliotheek van nu richt zich meer op het ontmoeten, verbinden en de sociale cohesie binnen de gemeente. De bibliotheek wil een ontmoetingsplek zijn voor de inwoners van Bunschoten. Vanzelfsprekend wordt hierbij de samenwerking gezocht met verschillende betrokken maatschappelijke partners. Een mooi voorbeeld hiervan is 'Bieb op Diek' dat begin 2019 werd geopend – mede dankzij ondersteuning vanuit de Provincie en Rabofonds en de samenwerking met De Boei, de School met de Bijbel en gemeente. De Bibliotheek zet ook in op het programma Bibliotheek op School ter verbetering van onderwijsresultaten op het gebied van lees- en taalvaardigheid en informatie- en mediavaardigheden. In 2019 zijn voorbereidingen getroffen voor een nieuwe bibliotheek op school (Basisschool de Ark).

Het Taalhuis in de bibliotheek neemt een belangrijke plaats bij het versterken van basisvaardigheden.

De gemeente heeft met een aantal betrokken partners meegewerkt aan het ontwikkelen van materiaal 'Naar de middelbare school' vanuit het actieprogramma Tel mee met Taal (BZK, OCW, SZW en VWS). Het materiaal is eind 2019 gepresenteerd en landelijk beschikbaar gesteld voor (laagtaalvaardige) ouders van kinderen in de bovenbouw van het basisonderwijs.

- **Lokale omroep Spakenburg**

De lokale omroep is ambtelijk en financieel ondersteund in het transitietraject naar een nog op te richten streekomroep met de samenwerkingspartners (lokale omroepen uit de regio). In december is hiervoor een inventariserend onderzoek uitgevoerd door een media-adviesbureau.

Indicator Media

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	22	22	19,42

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Dagelijks groenbeheer**

Het dagelijkse groenbeheer is uitgevoerd, binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en contracten, die gericht zijn op het in stand houden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de bermen, het bestrijden van onkruid op verharding.

- **Onderhoudsbestek**

De onderhoudsbestekken van de bermen en sloten en de onkruidbeheersing op verharding zijn opnieuw aanbesteed.

- **Groenrenovaties**

Er zijn groenrenovaties uitgevoerd in de wijk Bikkersvaart West in samenhang met het project Grondgebruik.

- **Uitvoeren VTA**

De VTA (boomveiligheid) is uitgevoerd binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen. Er is uitvoering gegeven aan de maatregelen die uit de VTA voortkwamen.

- **Essen**

De essen zijn extra gecontroleerd op veiligheid in verband met de essentaksterfte. Zieke essen die een veiligheidsrisicovormen zijn gekapt. In 2019 is gestart om de verwijderde essen te vervangen voor andere boomsoorten

- **Waardevolle bomen en boomstructuren**

Er is uitvoering gegeven aan het beleid voor waardevolle bomen en boomstructuren. Kapverzoeken en klachten van bewoners zijn beoordeeld. Langs de Anne Frank zijn nieuwe bomen aangeplant om de bomenstructuur te versterken.

- **Dagelijks beheer speelplaatsen**

Er is uitvoering gegeven aan het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties van alle speelplaatsen. Dit alles om de voorzieningen veilig en op niveau te houden.

- **Aanbesteding speelplaatsen**

Om te voldoen aan het aanbestedingsbeleid is er een aanbesteding uitgevoerd om een raamcontract af te sluiten met diverse leveranciers.

- **Werkzaamheden speelplaatsen**

Op basis van het vastgestelde beheerplan *Spelen 2019-2021* zijn bij twaalf speelplaatsen voorbereidende werkzaamheden verricht. In samenspraak met omwonenden zijn voorstellen uitgewerkt passend binnen het beschikbare budget.

▪ Laakzone

Het project is met uitzondering van fase C gereed. Fase C is de directe verbinding met het randmeer. De enige aanvaardbare oplossing hiervoor is een unieke zelfbedieningsovertoom. De gemeente Bunschoten heeft de inspanningsverplichting deze overtoom aan te leggen. Er is een (concept) overeenkomst opgemaakt met een aantal samenwerkende partijen die de overtoom kunnen realiseren. De kosten worden volledig gedekt door een extra bijdrage van het ontwikkelingsbedrijf Vathorst.

▪ Gastvrije Randmeren

Gemeente Bunschoten werkt als 1 van de 16 randmeergemeenten samen in de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren. Een deel van het jaarlijks budget van Gastvrije Randmeren gaat naar één van de hoofdtaken van de coöperatie: beheer van het recreatief vaar- en zwemwater door in het zomerseizoen waterplanten te maaien. Het maaibudget wordt zo effectief mogelijk ingezet. Door gemaaide delen aan te laten sluiten aan diepere gebieden worden op het Gooimeer, Eemmeer, Wolderwijd en Veluwemeer vaargebieden gerealiseerd waar min of meer waterplantvrij gevaren kan worden.

In 2019 heeft de gebiedscoöperatie een pilot uitgevoerd waarbij de waterplanten in het Eemmeer twee keer gemaaid zijn. Doel van de pilot was om aangewezen vaargebieden van mei tot en met oktober continu bevaarbaar te houden en te kijken of de nagroei na de tweede keer maaien beperkt zou zijn. De groei van de waterplanten ging gelijk op met het weer: in de warme periodes groeiden de planten het hardst. Het Wolderwijd en Veluwemeer waren na het maaien redelijk tot goed bevaarbaar. Op het Gooi- en Eemmeer was de groei van de planten explosief en was er sprake van snelle nagroei. Hierdoor groeiden bepaalde gebieden zelfs tijdens het twee keer maaien opnieuw dicht en waren ze moeilijk begaanbaar. De pilot twee keer maaien had dus niet het gewenste resultaat.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk	Streefw.	Werkelijk
			2018	2019	2019
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	96,9%	92%	91,4%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Toelichting

Het onderhoud van niveau B en C was ruimvoldoende op niveau. Het gewenst onderhoudsniveau A bleef wat achter waardoor de streefwaarde niet is gehaald.

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De coöperatie heeft als doel: het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de belangen van de natuur. Daarnaast het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon en het bevorderen van de watersportsector, dit alles in het gebied van de Randmeren.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2016	Nederland 2016
Niet sporters	%	Gezondheids- enquête (CBS en RIVM)	50,2	48,7

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Sportbeleid en activering	294.343	225.843	297.366	3.023	0
	Sportaccommodaties	1.630.623	1.319.659	1.334.659	-295.964	0
	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	110.630	128.836	143.036	32.406	-15.000
	Musea	251.363	260.262	260.302	8.939	0
	Cultureel erfgoed	331.751	395.491	396.291	64.540	0
	Media	392.619	387.125	396.100	3.481	0
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.887.832	1.887.377	2.022.377	134.545	0
	Totaal lasten	4.899.161	4.604.593	4.850.131	-49.030	-15.000
Baten	Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0
	Sportaccommodaties	465.117	204.000	204.000	-261.117	0
	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	2.215	18.000	18.000	15.785	0
	Musea	60.510	72.300	72.300	11.790	0
	Cultureel erfgoed	9.576	9.575	9.575	-1	0
	Media	0	0	0	0	0
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	44.268	45.111	45.111	843	0
	Totaal baten	581.687	348.986	348.986	-232.701	0
Saldo	Sportbeleid en activering	294.343	225.843	297.366	3.023	0
	Sportaccommodaties	1.165.506	1.115.659	1.130.659	-34.847	0
	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	108.414	110.836	125.036	16.622	-15.000
	Musea	190.853	187.962	188.002	-2.851	0
	Cultureel erfgoed	322.175	385.916	386.716	64.541	0
	Media	392.619	387.125	396.100	3.481	0
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.843.564	1.842.266	1.977.266	133.702	0
	Totaal saldo	4.317.474	4.255.607	4.501.145	183.671	-15.000
Kosten per inwoner		197,46	200,74	212,32	14,86	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 49.000,- hoger dan geraamd en de baten € 233.000,- hoger dan geraamd. Per saldo € 184.000,- voordeliger.

▪ Sportaccommodaties

Sportaccommodaties laat een nadeel zien van € 35.000,-, veroorzaakt door een hogere subsidie sportaccommodaties (€ 71.000,-, voornamelijk sporthal De Kuil en zwembad De Duker), lagere kapitaallasten (€ 9.000,-) en lagere overige kosten (€ 27.000,-, onder andere dagelijks onderhoud sportvelden).

- **Cultuurpresentatie, -productie en –participatie**

Cultuurpresentatie, -productie en –participatie laat een voordeel zien van € 17.000,-, als gevolg van lagere subsidie muziek (€ 28.000,-), minder salariskosten (€ 6.000,-) en minder inkomsten volksfeesten (€ 17.000,-).

- **Cultureel erfgoed**

Cultureel erfgoed heeft een voordelig saldo van € 65.000,-. Dit wordt veroorzaakt door lagere subsidies erfgoed (€ 16.000,-) per saldo lagere salariskosten en inhuur (€ 32.000,-) en lagere overige kosten (€ 17.000,-, onder andere kapitaallasten en gas, water en elektra).

- **Openbaar groen en (openlucht) recreatie**

Het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie heeft een voordelig saldo van € 134.000,-. Dit wordt veroorzaakt door lagere toegerekende salarislaster (€ 56.000,-) en daartegenover hogere kosten inhuur (€ 73.000,-). Daarnaast waren de kosten voor ziektebestrijding lager (€ 16.000,-), hetzelfde geldt voor 't Kleine Zeetje (€ 17.000,-), overig groenonderhoud (€ 47.000,-, parkdeel De Akker en zomeronderhoud) en voor speelvoorzieningen (€ 39.000,- waarvoor deels een claim op het rekeningresultaat is ingediend). De overige kosten vielen per saldo lager uit (€ 33.000,-, onder andere kapitaallasten, onderhoud recreatieve voorzieningen en tractie).

1.6 Sociaal Domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Basiszorginfrastructuur versterken**

De in 2018 ingezette activiteiten zijn voortgezet, geëvalueerd en bijgesteld (Project Vroeg Signaleren, zaterdagclub De Melksnor, MEEDOEN). In 2019 is er, behalve het beschikbaar stellen van een subsidie aan Waypoint geen extra inzet gedaan vanwege bevriezing van de beschikbare financiële middelen vanaf medio 2019.

Op 14 maart 2019 is voor de tweede keer een Marktplaats Sociaal Domein georganiseerd voor alle maatschappelijke partners. Er waren meer dan 100 deelnemers die onderling informatie konden uitwisselen en naar workshop konden gaan.

- **Ondersteuning burgerinitiatieven**

In het Beleidskader Sociaal Domein is als doel opgenomen om twee burgerinitiatieven te ondersteunen.

Dit is in 2019 nog niet gerealiseerd, mede omdat de beschikbare financiële middelen om dit te realiseren in de zomer van 2019 zijn bevroren.

- **Succesvolle pilots**

De pilot *Vroeg Signaleren* is in 2019 als pilot succesvol afgerond. Ondersteunt door onderzoek van de Hoge School Utrecht naar effectiviteit en succesfactoren. *Vroeg Signaleren* wordt vanaf 2020 structureel geborgd.

- **Dagactiviteiten voor kwetsbare jongeren en kwetsbare ouderen**

De Sportclub voor kwetsbare jongeren uitgevoerd door de buurtsportcoach is opnieuw succesvol gebleken en uitgebreid naar twee middagen in de week.

Zaterdagclub *De Melksnor* voor kwetsbare jongeren bleek inhoudelijk een succes en werd door ouders en jongeren positief ervaren. Financieel is het niet gelukt om dit tegen een redelijke kostprijs vorm te geven. De Zaterdagclub wordt in het voorjaar 2020 beëindigd.

De Pilot *MEEDOEN* (voor kwetsbare ouderen) is een groot succes gebleken en in 2019 uitgebreid met een tweede dagdeel. Vanaf 2020 wordt dit structureel geborgd.

- **Vrijwilligers**

Er zijn door De Boei meer vrijwilligers geworven in 2019, onder andere voor het jaarlijkse bezoekproject aan 75 plussers, voor inzet bij palliatieve ondersteuning en voor het verzorgen van het extra dagdeel *MEEDOEN* dat in 2019 is gestart. Daarnaast zijn vrijwilligers geworven, die ook worden getraind, voor het project buurtbemiddeling dat in 2020 verder wordt uitgerold.

- **Eenzaamheid**

Vrijwilligers van De Boei bezoeken ieder jaar met een bezoekproject 75+ zo'n 100 ouderen. Op allerlei leefgebieden worden hen vragen gesteld en waar nodig informatie verstrekt. Eenzaamheid kan daarbij een thema zijn. Daarnaast participeren onder andere het Zorgloket en De Boei in een netwerk kwetsbare ouderen, zodat eenzaamheid tijdig wordt gesignaleerd en kan worden opgevolgd. Ook worden mede-inwoners in buurten aangespoord om te zien naar hun buuren, waarover zij zich zorgen maken bijvoorbeeld vanwege eenzaamheid. Zowel in individuele- en groepsbegeleiding van De Boei wordt er extra ingezet op netwerkversterking. Hiermee wil de gemeente zowel eenzaamheid voorkomen en bewustwording creëren op het gebied van eenzaamheid, zodat mensen omzien naar elkaar.

- **Mantelzorg**

Bij De Boei staan ruim 400 mantelzorgers geregistreerd, die zij ondersteunen om overbelasting te voorkomen en te erkennen in hun zorgtaken. Het steunpunt mantelzorg biedt daarnaast informatiebijeenkomsten, contactmomenten (onder andere dag van mantelzorg), lotgenotengroepen en cursussen. Er is ook aandacht voor de jonge mantelzorgers, die in contact worden gebracht met elkaar om een netwerk te creëren om op terug te vallen.

- **Kinderopvang**

Goede kinderopvang draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen en aan een goede start voor kinderen op de basisschool. Daarom vinden Rijk en gemeenten het belangrijk dat alle peuters naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan. In 2019 vonden, evenals voorgaande jaren, voortgangsgesprekken plaats met de voorscholen en jeugdgezondheidszorg. Gemaakte afspraken, over onder andere de toeleiding/plaatsingen/kwaliteit/regelgeving, werden geëvalueerd en gemonitord. Uit de landelijke monitoring in 2019 '*Een aanbod voor alle peuters*' blijkt dat het non-bereik in aantal peuters (62 van 520) in 2019 in Bunschoten is afgenomen ten opzichte van 2017 (113 van 511).

Taakveld Wijkteams

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Sociaal Team en Zorgloket**

De werkwijze één gezin, één plan, één regisseur en de leidende principes zelfredzaamheid en benutten sociaal netwerk, zijn versterkt in een kwaliteitskader en een kwaliteitshandboek. Het kwaliteitstraject loopt door in 2020. Het Sociaal Team heeft in 2019 498 nieuwe casussen opgepakt, en het Zorgloket 683.

- **Samenwerking met maatschappelijke partners**

De samenwerking met de huisartsen door de SO JGGZ is geëvalueerd en verder aangescherpt. Het aantal jeugdigen dat via de SO JGGZ wordt aangemeld door de huisartsen stijgt, circa 60% van deze jeugdigen heeft geen specialistische jeugdhulp nodig.

De samenwerkingsafspraken met Samenwerkingsverband De Eem, de basisscholen, het voortgezet onderwijs en de voorscholen zijn geëvalueerd. De afspraken werken naar tevredenheid en verbinding Sociaal Team en het onderwijswerkveld is sterker geworden.

De samenwerking met De Boei is, na een onrustige periode met personeelsswisseling van de kant van het Sociaal Team, weer goed vormgegeven en versterkt. Afschalen van hulpverlening naar lichtere vorm van hulpverlening door De Boei stuit op capaciteitsgrenzen.

- **Toegankelijk team**

Inwoners weten het Sociaal Team/Zorgloket goed te vinden. Integrale samenwerking met veiligheid/Boa's, leerplicht, huisvesting, externe maatschappelijke partners zoals SAVE/Veilig Thuis verloopt goed. In 2020 is verder aandacht voor integrale samenwerking met Werk & Inkomen en Schuldhulpverlening.

- **Wachlijsten**

Helaas is het niet gelukt om wachtlijsten te voorkomen. In december 2019 stonden 32 aanmeldingen op de wachtlijst. Voor schrijnende gevallen wordt een vorm van overbruggingszorg geregeld, bijvoorbeeld door inzet van tijdelijke ondersteuning door De Boei. Crisisgevallen worden altijd met voorrang behandeld.

Taakveld Inkomensregelingen

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Bijstandsgerechtigden begeleid naar duurzaam werk

Het aantal inwoners met een periodieke uitkering levensonderhoud is licht gedaald en bedraagt eind 2019 162 (2018: 167).

Uitvoeringsorganisatie BBS begeleidt inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk. In 2019 stroomden 16 uitkeringsgerechtigden uit naar regulier werk, van wie 13 mensen bij een werkgever aan de slag gingen zonder loonkostensubsidie, één met subsidie, en twee zich vestigden als zelfstandige. Daarnaast gingen 10 nuggers werken met loonkostensubsidie.

▪ Mensen met verminderd arbeidsvermogen begeleid naar duurzaam werk met loonkostensubsidie

352 mensen uit het doelgroepenregister zitten in het klantenbestand van BBS, waarvan 66 mensen uit Bunschoten. Van deze 66 worden 15 mensen uitkeringsgerechtigden Participatiewet en 21 nuggers door BBS begeleid (peildatum maart 2020). Uitkeringsgerechtigden en nuggers die met loonkostensubsidie (20) aan het werk gaan hebben blijvend begeleiding nodig. Als de begeleiding wegvalt, is er een grote kans dat het werk niet behouden wordt en alsnog of opnieuw een bijstandsuitkering noodzakelijk wordt.

▪ Jongeren zonder startkwalificatie

Jongeren zonder startkwalificatie worden begeleid vanuit het Jongerenloket in Amersfoort. In 2019 is het aanbod van RMC en Jongerenloket samengevoegd. Elke gemeente heeft een eigen vaste trajectbegeleider die beide functies combineert. Hierdoor heeft een jongere voor zowel verzuim, voortijdig schoolverlaten en voor een aanvraag om uitkering met één persoon te maken. Bovendien zijn er minder overdrachtsmomenten.

Met de vaste trajectbegeleidster voor Bunschoten is de afspraak gemaakt dat zij jongeren (18 - 27 jaar) uitnodigt op het gemeentehuis in Bunschoten of in voorkomende situaties bij de jongeren zelf langsgaat.

Er is geïnvesteerd in kennismaking en samenwerking van de trajectbegeleidster met de leerplichtambtenaar en het Sociaal Team. Sommige jongeren zijn immers al bij hen in beeld en zij zijn op de hoogte van de lokale sociale kaart. De trajectbegeleidster leidt jongeren naar passend werk/scholing en als dat niet haalbaar is naar passende zorg en een uitkering.

Jongeren onder de 18 jaar die zonder startkwalificatie van school gaan, worden door de leerplichtambtenaar begeleid.

▪ Minima doen mee

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur voorziet in een behoefte en zorgt ervoor dat kinderen kunnen meedoen. In 2019 waren er 78 goedgekeurde aanvragen voor sport, waarvan 32 aanvragen voor voetbal, 25 aanvragen voor zwemles en 21 aanvragen voor overige sportactiviteiten. Voor cultuur waren er vier goedgekeurde aanvragen. Het aantal deelnemers aan de gemeentepolis (aanvullende ziektekostenverzekering van het Zilverenkruis) is wederom gestegen. Aantal deelnemers in 2019: 259 (2018: 225).

Taakveld Begeleide participatie

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Participatiewet

In 2019 waren 40 medewerkers met een Wsw indicatie in dienst bij RWA/Amfors. Vanuit de Participatiewet zijn er tot nu toe geen inwoners met een indicatie 'beschut werken'.

Met de komst van de Participatiewet (2015) is de toegang tot de Wsw afgesloten. Dat betekent dat de populatie vergrijsd en er geen nieuwe instroom is. Dit heeft grote gevolgen voor de toekomst van SW bedrijven. Daarom is Amfors in 2019 gestart met een toekomstvisie voor RWA/Amfors.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Inwoners ondersteunen

BBS is op tal van terreinen actief geweest om de inwoners te ondersteunen die niet snel naar werk begeleid kunnen worden (naar schatting zo'n 80-90% van het klantenbestand van BBS). Dat gebeurt deels via projecten. In de pilot *Snel Meedoen* werden 70 statushouders (uit alle drie de BBS-gemeenten) begeleidt naar werk als dat al snel mogelijk was, een opleiding, ondernemerschap of in ieder geval vrijwilligerswerk. Dankzij de goede samenwerking met partners waren aan het eind van de pilot, in september 2019, 12 mensen uitgestroomd naar werk en hadden er nog eens 12 de uitkering verlaten in verband met het starten van een studie. De verwachting is dat van de resterende 46 mensen er de komende maanden nog eens 15 aan het werk zullen kunnen.

Bij inzet van voorzieningen wordt een goede afweging gemaakt tussen kosten en opbrengsten. Indien mensen zich melden voor ondersteuning in levensonderhoud, krijgen ze in de eerste dagen daarna direct enkele workshops aangeboden. BBS informeert hen over de rechten en plichten behorend bij een bijstandsuitkering, en legt samen de focus op het zo snel mogelijk zelfredzaam zijn. Indien dit niet volstaat en er geen directe matching naar werk mogelijk is, wordt de aanvraag toegekend. Door deze aanpak aan de 'Poort' zijn circa 15% van alle verzoeken voor een uitkering voor levensonderhoud en Bbz niet tot een aanvraag gekomen.

Taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Advies langer zelfstandig thuis wonen

Woningcorporatie 't Gooi en Omstreken is in 2019 begonnen met het aanbieden van een wooncoach aan haar verhuurders. Deze coach werkt, indien nodig, samen met het Zorgloket om Wmo maatwerk te leveren. Ook wordt soms meegedacht over verhuizen naar een passendere sociale huurwoning (indien voorhanden).

In de keukentafelgesprekken levert het Zorgloket maatwerk om met inwoners te zoeken naar de oplossingen die langer zelfstandig wonen mogelijk maakt. Het aantal aanvragen voor dergelijke voorzieningen (wonen, rollen, vervoer en huishoudelijke hulp) stijgt door de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief die het aanvragen van een voorziening via de gemeente voor een grotere doelgroep financieel aantrekkelijker heeft gemaakt.

Indien de problematiek groter is en alleen opgelost kan worden door te verhuizen, dan wordt men in enkele gevallen naar de secretaris van de woonruimtecommissie doorverwezen. Deze zorgt voor het inplannen van een zogenaamd (medisch of sociaal) urgentiegesprek met de woonruimtecommissie om een voorrangstatus te verkrijgen voor een andere sociale huurwoning.

▪ Levensloopbestendige woningen

Er moet meer aandacht komen voor het aanbod van levensloopbestendige woningen in de gemeente. Dit kan tevens zorgen voor meer doorstroom op de huizenmarkt. In 2019 is een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten in 2020 worden verwerkt in een nieuwe woonvisie. De eerste indruk is dat er bij nieuwbouw meer en gevarieerder moet worden gekeken naar dit vraagstuk, vanuit een groei van de groep ouderen met daarbij passende toename in de zorgvraag (hoeveelheid en intensiteit).

▪ Aanbesteding hulp bij het huishouden

In 2019 zijn door middel van een open house aanbesteding in samenwerking met de gemeenten Baarn en Woudenberg voor de komende drie jaar (2020-2022) vier aanbieders voor huishoudelijk hulp gecontracteerd. Drie aanbieders waren in de gemeente reeds actief, waardoor de continuïteit van de hulp bij het huishouden is gerealiseerd voor onze inwoners.

Taakveld Maatwerkdienstverlening 18-/18+

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Samenwerking voor (specialistische) zorgvoorzieningen

De taakopgave aan de BSA heeft geleid tot een toename van aantal jeugdige cliënten, maar minder in verblijf en meer in ambulante hulpverlening. De kostprijs per cliënt is gedaald. Regionaal is een Transformatieplan Gemeenten opgesteld om de verbinding met de BSA en andere maatschappelijke partners effectiever en efficiënter te organiseren. Het doel daarvan is dat jeugdigen zo min mogelijk zware (=duurdere) specialistische maatwerkdienstverlening nodig hebben en meer opgevangen worden in de basis(zorg)infrastructuur.

De samenwerking met lokale aanbieders van specialistische voorzieningen werd in samenspraak met accounthouders vanuit het RISB geïntensiveerd.

Vanaf 2019 wordt een groot deel de inkoop van de specialistische zorg gedaan op basis van resultaatgebieden en bouwblokken. Helaas is in de laatste jaren nog geen kentering in de kosten van de zorg te zien. De kostenoverschrijdingen in de zorg van Wmo en Jeugd hebben ertoe geleid dat er regionaal intensiever gemonitord wordt op de uitgaven onder andere door het instellen van RISB werkplaatsen. Ook lokaal wordt ieder kwartaal gemonitord. Tevens wordt er gewerkt aan maatregelen die kosten beheersbaar moeten houden.

▪ Het beleidsplan Schuldhulpverlening uitgevoerd

Preventie ter voorkoming van schuldhulpverlening is ingezet door de training Goed met Geld te organiseren en de activiteiten van het Clip zijn voortgezet. Elke werkdag is bij het Clip een spreekuur. Hier kunnen inwoners alle vragen op het gebied van financiën, wonen, wonen, zorg, welzijn en vervoer stellen aan vrijwilligers. Bij de Formulierenhulp helpen vrijwilligers inwoners met het invullen van formulieren. Denk hierbij aan formulieren om toeslagen of bijstand aan te vragen. Ook kunnen vrijwilligers eenmalig de administratie van inwoners op orde maken. In 2019 heeft het Clip 1185 bezoekers gehad. 340 keer is de formulierenhulp ingezet. 100 keer is er geholpen met belastingaangifte doen. 10 keer hebben vrijwilligers de volledige administratie van een inwoner op orde gemaakt. Indien er sprake is van schuldenproblematiek kunnen vrijwilligers inwoners doorverwijzen naar Plangroep.

Plangroep heeft minder dossiers behandeld dan voorgaande jaren (98). Toch heeft onderzoek aangetoond dat in Bunschoten 545 huishoudens zijn met een reële kans op schulden. Ervanuitgaande dat er dus wel inwoners zijn met schuldenproblematiek lijkt het erop dat zij minder snel bij Plangroep (professionele hulp) terecht komen. Om dit te stimuleren is de samenwerking met Clip verbeterd en is een bijeenkomst over schuldhulpverlening voor de kerken georganiseerd. 37% van de behandelde dossiers zijn van inwoners met een schuldhoogte van meer dan € 50.000.

Taakveld Geëscaleerde zorg 18-/18+

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Samenwerking met het Sociaal Team

De samenwerking met SAVE/ Veilig Thuis verloopt goed. Verdere ontwikkeling is onderdeel van Transformatieplan Gemeenten. Politie en boa's weten de medewerkers van het Sociaal Team goed te vinden. Regionaal is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met het Veiligheidshuis opgesteld.

▪ Wet verplichte GGZ

2019 heeft in het teken gestaan van voorbereidingen op de invoering van de nieuwe Wet verplichte GGZ per 2020. De nieuwe wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat: verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk. De meldmogelijkheid en het verkennend onderzoek is bij de GGDrU belegd. De zogeheten 'hoorfunctie' in het kader van een crisismaatregel is bij Khonraad belegd. Met de verschillende partners zoals GGZ Centraal, GGDrU en Khonraad zijn overleggen geweest om het proces goed in te richten.

▪ Aanpak huiselijk geweld (Veilig Thuis)

In april is een bijeenkomst georganiseerd voor het Sociaal Team en alle maatschappelijke partners in het sociaal domein. Thema was de vernieuwde Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld.

De gemeente heeft een regierol bij de aanpak van huiselijk geweld. De vernieuwde meldcode is toegelicht en casussen zijn besproken. Professionals hebben een beter beeld gekregen bij de stappen die gezet moeten worden wanneer er een vermoeden van huiselijk geweld is. De bijeenkomst werd positief ontvangen door de professionals.

Indicatoren Sociaal Domein

Omschrijving	Bron	Werkelijk 2017	Streefwaarde 2022
Aantal gezinnen uit bijstand duurzaam aan het werk	Jaarwerk BBS	37 2019: 16	100
Aantal inwoners met schuldhogte van meer dan € 50.000	Jaarwerk Uitvoerder	28 2019: 36	25
Aantal inwoners vanaf 75 jaar die nog zelfstandig wonen	WSJG	906 2019: 913	1.000
% Inwoners dat specialistische zorg ontvangt	WSJG	18,9 2019: 18,6	18,5
Aantal vrijwilligers dat zich inzet voor buurt of gemeenschap	Jaarwerk De Boei	160 2019: 172	200
% Eenzame senioren	WSJG	32,2 *	30
% Jongeren met jeugdhulp met verblijf	WSJG	0,6 eerste helft 2019	0,7
Alle kinderen van 2,5 tot 4 jaar een plek in de peuter- of in kinderopvang	SZW/ VNG	Non bereik 113	Non bereik 0

* Voor 2019 geen nieuw cijfer beschikbaar

Toelichting indicatoren

Er worden op deze indicatoren geen streefwaarden per jaar genoemd, maar per beleidsperiode van vier jaar, omdat de transformatie met kleine stappen gaat. Effecten zijn pas op langere termijn zichtbaar. Ieder jaar wordt de stand van zaken weergegeven.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest

Deze gemeenschappelijke regeling heeft ten doel de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te reduceren, de efficiency te verhogen en de output- en proceskwaliteit te verhogen bij de uitvoering van specifieke taken op het gebied van het Sociaal Domein. Naast werk en inkomen is ook de zorgadministratie en het werkgeverschap van het Sociaal Team belegd.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)

De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Doelstelling van RWA/Amfors is het (zo) regulier (mogelijk) plaatsen van medewerkers op de arbeidsmarkt tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Indicatoren Sociaal Domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	849,4 (2019)	792,1 (2019)
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	% van alle kinderen tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	2	7
Netto arbeidsparticipatie	%	<u>CBS</u> - arbeidsdeelname	72,5	67,8
Werkloze jongeren	% van alle jongeren van 16-22 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1	2
Personen met een bijstandsuitkering *	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	<u>CBS</u> - participatiewet	139,2	381,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-74 jaar	<u>CBS</u> - participatiewet	241,2	305,2
Jongeren met jeugdhulp *	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	9,9	10
Jongeren met jeugdbescherming *	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	0,8	1,1
Jongeren met jeugdreclassering *	% van alle jongeren van 12-23 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	Geen data**	0,3
Clënten met een maatwerkarrangement WMO *	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	440	610

* Deze cijfers hebben betrekking op het eerste half jaar 2019

** Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Samenkracht en burgerparticipatie	1.748.786	1.869.011	1.799.011	50.225	0
	Wijkteams	914.717	774.733	823.733	-90.984	0
	Inkomensregelingen	3.533.120	3.266.000	3.548.000	14.880	0
	Begeleide participatie	1.049.612	1.074.472	1.059.472	9.860	0
	Arbeidsparticipatie	334.724	169.000	218.000	-116.724	24.000
	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	428.657	460.000	460.000	31.343	0
	Maatwerkdienstverlening 18+	2.409.013	2.229.000	2.568.000	158.987	35.000
	Maatwerkdienstverlening 18-	4.235.242	3.250.000	3.950.000	-285.242	0
	Geëscaleerde zorg 18+	3.012	15.695	2.985	-27	0
	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
	Totaal lasten	14.656.883	13.107.911	14.429.201	-227.682	59.000
Baten	Samenkracht en burgerparticipatie	33.909	34.000	34.000	91	0
	Wijkteams	0	0	0	0	0
	Inkomensregelingen	2.384.796	2.264.000	2.375.000	-9.796	0
	Begeleide participatie	0	0	0	0	0
	Arbeidsparticipatie	-573	41.000	0	573	0
	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	77.290	75.000	50.000	-27.290	0
	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0
	Maatwerkdienstverlening 18-	22.250	0	0	-22.250	0
	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0
	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
	Totaal baten	2.517.672	2.414.000	2.459.000	-58.672	0
Saldo	Samenkracht en burgerparticipatie	1.714.877	1.835.011	1.765.011	50.134	0
	Wijkteams	914.717	774.733	823.733	-90.984	0
	Inkomensregelingen	1.148.324	1.002.000	1.173.000	24.676	0
	Begeleide participatie	1.049.612	1.074.472	1.059.472	9.860	0
	Arbeidsparticipatie	335.298	128.000	218.000	-117.298	24.000
	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	351.367	385.000	410.000	58.633	0
	Maatwerkdienstverlening 18+	2.409.013	2.229.000	2.568.000	158.987	35.000
	Maatwerkdienstverlening 18-	4.212.992	3.250.000	3.950.000	-262.992	0
	Geëscaleerde zorg 18+	3.012	15.695	2.985	-27	0
	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
	Persoonlijk	0	0	0	0	0
	Totaal saldo	12.139.211	10.693.911	11.970.201	-169.010	59.000
Kosten per inwoner		555,19	504,43	564,63	9,44	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 228.000,- hoger dan geraamd en de baten € 59.000,- hoger. Per saldo een nadeel van € 169.000,-

▪ Samenkracht en burgerparticipatie

Het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie laat een voordeel zien van € 50.000,-, veroorzaakt door per saldo lagere toegerekende salarislaster en inhuur (€ 10.000,-), lagere kosten basisinfrastructuur (€ 150.000,-), lagere lasten subsidies (€ 30.000,-, onder andere als gevolg van afrekening 2018), hogere kosten mantelzorg (€ 126.000,-) en hogere kosten collectief vervoer (€ 14.000,-).

▪ Wijkteams

Het nadeel op het taakveld Wijkteams wordt veroorzaakt door inhuur (€ 44.000,-), hogere bijdrage aan BBS (€ 83.000,-) en lagere overige kosten (€ 36.000,-, onder andere opleidingskosten).

▪ Inkomensregelingen

Het resultaat op dit taakveld wordt veroorzaakt door de uitkomst van de jaarrekening 2019 van BBS. Per saldo een voordeel van € 25.000,-. Dit is een saldo van hogere uitkeringen (€ 145.000,- nadeel), saldo verhaal (€ 73.000,- voordeel), lagere bijzondere bijstand (€ 74.000,- voordeel) en lagere uitvoeringskosten BBS (€ 23.000,-).

▪ Begeleide participatie

Het voordelige saldo van begeleide participatie van € 10.000,- wordt bepaald door de uitkomst van de jaarrekening van RWA/Amfors (lagere gemeentelijke bijdrage).

▪ Arbeidsparticipatie

Het nadelige saldo van arbeidsparticipatie (€ 117.000,-) valt te verklaren door een hogere bijdrage aan BBS voor werk en activering (€ 80.000,-) en daarnaast hogere lasten begeleiding vergunninghouders (€ 37.000,-, inclusief afrekening 2018).

▪ Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Het voordeel van € 59.000,- voor Wmo komt door lagere uitgaven ten aanzien van de voorzieningen voor wonen, rollen en vervoer (€ 32.000,-) en daarnaast door hogere inkomsten (€ 27.000,-, onder andere hogere eigen bijdrage via CAK).

▪ Maatwerkdienstverlening 18+

Het taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ laat een voordeel van € 159.000,- zien. Dit wordt veroorzaakt door lagere regionale zorgkosten (€ 256.000,-) en schuldhulpverlening (€ 35.000,-). Daarnaast hogere kosten huishoudelijke hulp (€ 80.000,-) en overige hogere kosten (52.000,-, onder andere BBS afrekening).

▪ Maatwerkdienstverlening 18-

Het nadeel ten aanzien van Maatwerkdienstverlening 18- wordt veroorzaakt door hogere regionale zorgkosten (€ 356.000,-) en daarnaast lagere lasten jeugd (€ 70.000,-) en doorbelasting van begeleiding (€ 23.000,-, voordelig).

1.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Gezond Bunschoten valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. Het taakveld Begraven hoort bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. De overige taakvelden zijn onderdeel van de commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong.)

Taakveld Volksgezondheid

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Middelengebruik

De gemeente heeft met De Boei, Jellinek, GGDrU en Waypoint in 2019 ingezet op preventie middelengebruik. Er zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd waarbij verschillende doelgroepen (kerkelijk werkers, professionals in de zorg, vrijwilligers Waypoint) voorgelicht zijn over het signaleren en bespreekbaar maken van middelengebruik, zodat zij inwoners kunnen toeleiden naar deskundige zorg en ondersteuning.

Door Jellinek en De Boei is een KOPP/KVO groep gestart. Kinderen met een vader of moeder met een psychisch probleem of verslaving lopen meer kans op psychische problemen. Dit programma biedt preventieve interventies die de beschermende factoren voor deze kinderen versterken, waardoor de kans op problemen later in hun leven verminderen.

Op de basisscholen is ingezet op het versterken van de weerbaarheid door De Boei en de GGDrU (training Feel Strong).

In maart 2019 heeft de campagne IkPas (30 dagen geen alcohol) plaatsgevonden. Jellinek heeft in het kader van IkPas tijdens een bijeenkomst van de PCOB ouderen geïnformeerd over de effecten van alcoholgebruik bij ouderen.

In oktober 2019 heeft de gemeente zich aangesloten bij de landelijke campagne Stoptober, waarbij bedrijven actief benaderd en ondersteund zijn om mee te doen.

In 2019 was een behandelaar van Jellinek eenmaal in de twee weken aanwezig bij het Sociaal Team. Deze behandelaar denkt mee over cliënten met complexe verslavingsproblemen. Vaak ging het hier om advies rond ernstig verslaafde personen die naast hun problematisch middelengebruik ook psychiatrische problematiek hebben. Deze behandelaar was ook mee op huisbezoeken naast een wijkteammedewerker met als doel zorgtoeleiding.

▪ Gezonde School

De GGDrU en De Boei benaderen de basisscholen met mogelijkheden om mee te doen aan acties zoals Gezonde School. Een Gezonde School is een school die structureel aandacht besteedt aan het verbeteren van de gezondheid van leerlingen en medewerkers. In 2019 hebben de Groen van Prinstererschool en de dr. H. Bavinckschool het vignet Gezonde School gehaald voor het thema Welbevinden en is het vignet van 't Kruisrak voor Voeding en Bewegen en Sporten verlengd.

▪ Jongeren op Gezond Gewicht; gezonde jeugd, gezonde toekomst

Sinds 1 januari 2019 is Bunschoten een JOGG-gemeente geworden. Het is een lokale aanpak voor een gezonde omgeving en gezonde jeugd. Er is met de partners een plan van aanpak gemaakt voor 2020 en 2021 en een structuur van JOGG opgezet.

▪ WandelFit

Het project WandelFit is voortgezet. Het FysioHuis en NBSS begeleiden een loopgroep. Het gaat om volwassenen en senioren met een verhoogd risico op leefstijl gerelateerde ziekten als hart- en vaatziekten en diabetes. Wekelijks lopen ze een uur. Dit is een bewezen interventie om op een laagdrempelige manier gezondheidswinst te behalen.

- **Versterking van lokale en regionale contacten**

Met de huisartsen, Jeugdgezondheidszorg, De Boei, e.d. zijn regelmatig overleggen over het bevorderen van de gezondheid van inwoners.

Indicatoren Volksgezondheid

Indicator	Bron	Werkelijk 2016	Streefwaarde 2022
% Scholen met vignet "Gezonde school" of certificaat "Welbevinden" of "Roken en Alcohol"	<u>GGD</u> Monitor	50	75
% jeugdigen dat aan de beweegnorm voldoet	<u>GGD</u> Monitor	40	45
% volwassenen en senioren dat aan de beweegnorm voldoet	<u>GGD</u> Monitor	60,0 / 71,8	70 / 80
% kinderen (10-11 jr) met overgewicht	<u>GGD</u> Monitor	10	10
% volwassenen en senioren met overgewicht	<u>GGD</u> Monitor	47,0 / 66,2	47,0 / 66,2
% jeugdigen dat de afgelopen maand alcohol heeft gedronken	<u>GGD</u> Monitor	31	28
% drugsgebruik wiet/ hasj 18-	<u>GGD</u> Monitor	1	<1,0
% harddrugsgebruik 19+	<u>GGD</u> Monitor	8	7

Toelichting indicatoren

De GGD monitort elke vier jaar, laatste keer in 2016. Daarom is het niet mogelijk om elk jaar cijfers aan te leveren.

Taakveld Riolerings

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Klimaatadaptatie**

In 2019 is vanuit de eerder door het waterschap opgestelde Klimaateffectatlas blijvende aandacht geweest voor klimaatadaptatie in plannen en projecten. Zo wordt klimaatadaptatie meegenomen in de nadere uitwerking van de plannen voor de rioleringsvervanging in de Schildersbuurt.

- **Vervangen riolering**

Het riool in de Sint Nicolaasweg is voorzien van een kunststof kous. Hiermee komt de levensduur weer op 60 jaar te staan. Door het toepassen van de methode waarbij gebruik wordt gemaakt van het invoeren van een kunststof kous (relining) is de maatschappelijke overlast tot een minimum beperkt.

In de Beethovenlaan is 60 meter riool vervangen. Aan de hand van klachten is onderzoek gedaan. Hierbij is een verzakking in het hoofdriool geconstateerd. Door het vervangen van de leiding is het probleem opgelost.

- **Vervangen persleiding**

Na een aantal breuken in de persleiding van hoofdgemaal De Kronkels, ter hoogte van de Oostelijke Randweg tegenover het pand van Heinen en Hopman, is de persleiding over een lengte van 500 meter vervangen.

- **Rioolinspecties**

In 2019 is 10 kilometer riool gereinigd en geïnspecteerd. Op het bedrijventerrein De Kronkels is bij deze inspecties op enkele locaties veel vetafzetting waargenomen. Dit vet belemmert de werking van het riool aanzienlijk. Het riool is voor zover mogelijk schoongemaakt onder hoge druk. Daar waar dit niet mogelijk was, wordt in 2020 met nieuwe technieken schoongemaakt. Een onderzoek naar de mogelijke veroorzaker(s) van dit vetprobleem is gaande. Het Waterschap en de RUD zijn hierbij betrokken.

- **Gemeentelijke Water- en Riolerings Plan**

Medio 2019 is gestart met het opstellen van een GWRP 2020-2025.

Taakveld Afval

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Onderzoek nascheiding

In 2019 is door een onafhankelijk onderzoeksbureau onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor nascheiding in Bunschoten. Gelijktijdig is onderzocht wat de gevolgen zijn van een eventuele difarmutatie, dit naar aanleiding van vragen van de raad. Vanuit de huidige marktontwikkelingen en -onderzoeken zijn verschillende opties uitgewerkt, waarbij is gekeken naar de afvaldriehoek: serviceniveau, kosten(efficiëntie) en milieurendement.

Taakveld Milieubeheer

Wat hebben we bereikt / gedaan?

▪ Bodem

In 2019 is voor diverse ruimtelijke ontwikkelingen en grondtransacties de bodemkwaliteit beoordeeld. De casus 'Westdijk/TGG' heeft ook in 2019 capaciteit gekost. Het beroep van het waterschap op de Last onder Dwangsom is behandeld. Er is in 2019 echter nog geen uitspraak gedaan. Daarnaast is de bodemkwaliteitskaart geactualiseerd. Hierbij speelde ook de PFAS-problematiek een rol. Eind 2019 zijn de voorbereidingen getroffen PFAS mee te nemen als onderdeel van de bodemkwaliteitskaart en bodembeleid. Grondverzet was door het 'tijdelijke handelingskader PFAS' de tweede helft van 2019 lastig.

▪ Regionale Uitvoeringsdienst

In 2019 is er weer gewerkt met de outputfinanciering. De uniforme Producten- en Diensten Catalogus is naar aanleiding van monitoring aangepast. Voor een aantal producten kon het kental naar beneden worden bijgesteld. In 2019 zijn alle voorbereidingen getroffen om het taakveld '*asbestsloop bij bouwwerken*' per 1 januari 2020 aan de RUD over te dragen. Er is hierbij uniform asbestbeleid ontwikkeld. In 2019 is het aantal milieuklachten dat binnenkwam via de milieuklachtenlijn gestegen ten opzichte van de voorgaande jaren.

▪ Integrale handhaving

In 2019 is risico gestuurd gewerkt in het taakveld VTH. Dit werd uitgevoerd volgens de Nota Integrale Handhaving Bunschoten en de betreffende uitvoeringsprogramma's. In 2019 is de samenwerking op VTH-gebied met de regio geïntensiveerd. Zo werd er ten behoeve van de Omgevingswet al een aangepaste risicomethode ontwikkeld.

▪ Energie en duurzaamheid

Energietransitie

Het merendeel van de projecten uit de Notitie Duurzaamheid is uitgevoerd. Daarom is eind 2019 gestart met de voorbereidingen voor het actualiseren van het duurzaamheidsbeleid. Vanuit het landelijke Klimaatakkoord, dat in 2019 is ondertekend, wordt toegewerkt naar 49% CO2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Om hiertoe te komen wordt regionaal gewerkt aan de RES. Hiervoor zijn door de raad de kaders en randvoorwaarden vastgesteld. De RES is gericht op de ruimtelijke inpassing van duurzame energiebronnen. Door onder andere lokale en regionale ateliers en stakeholdersbijeenkomsten krijgt de RES steeds meer vorm.

Verduurzaming bestaande bouw

In samenwerking met Duurzaam Bouwloket is de campagne '*Energie in Bunschoten*' voortgezet. Er is actief ingezet op het vergroten van het aantal deelnemers aan het project, onder andere door een aantal informatieavonden en persoonlijke adviezen. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn geweest: comfort, gezondheid, veiligheid, energiezuinigheid en toekomstbestendigheid van de eigen woning. Particuliere woningeigenaren hebben de mogelijkheid om voor het verduurzamen van de woning een Duurzaamheidslening aan te vragen. Bij de gemeente zijn 55 aanvragen binnengekomen, waarbij door inwoners gemiddeld € 6.328,- werd aangevraagd.

Verduurzamen sportverenigingen

Om verduurzaming bij sportverenigingen te stimuleren konden verenigingen kosteloos een energiescan laten uitvoeren. Hier hebben de meeste verenigingen gebruik van gemaakt. Uit de scans volgden kleine en grotere maatregelen, waarvan een deel ook daadwerkelijk door de verenigingen is uitgevoerd. Een aantal verenigingen heeft hierbij gebruik gemaakt van de Stimuleringslening.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat hebben we bereikt / gedaan?

De begraafplaatsen zijn onderhouden, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten waren. Volgens het ruimen en herbegraven beleid zijn er algemene en particuliere graven geruimd waarvan de grafrechten zijn verlopen.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De GGDrU beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de GGDrU voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de VRU.

Afvalverwijdering Utrecht

De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en 11 andere gemeenten waaronder Bunschoten. De manier waarop de RUD en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

N.V. ROVA Holding

De ROVA zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicator Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2018	Nederland 2018
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	<u>CBS</u>	39	172
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	4,1	Geen data

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Volksgezondheid	836.634	836.695	836.695	61	0
	Riolering	1.377.083	1.385.253	1.335.253	-41.830	
	Afval	2.381.983	2.073.514	2.164.514	-217.469	0
	Milieubeheer	652.621	723.978	770.578	117.957	0
	Begraafplaatsen en crematoria	386.568	414.688	414.688	28.120	0
	Totaal lasten	5.634.887	5.434.128	5.521.728	-113.159	0
Baten	Volksgezondheid	0	0	0	0	0
	Riolering	1.468.596	1.470.500	1.415.500	-53.096	
	Afval	1.764.715	1.937.407	1.916.407	151.692	0
	Milieubeheer	8.375	0	18.600	10.225	0
	Begraafplaatsen en crematoria	326.118	368.000	368.000	41.882	0
	Totaal baten	3.567.803	3.775.907	3.718.507	150.704	0
Saldo	Volksgezondheid	836.634	836.695	836.695	61	0
	Riolering	-91.513	-85.247	-80.247	11.266	0
	Afval	617.268	136.107	248.107	-369.161	0
	Milieubeheer	644.246	723.978	751.978	107.732	0
	Begraafplaatsen en crematoria	60.450	46.688	46.688	-13.762	0
	Totaal saldo	2.067.084	1.658.221	1.803.221	-263.863	0
Kosten per inwoner		94,54	78,22	85,06	-9,48	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 113.000,- hoger dan geraamd en de baten € 151.000,- lager.
Per saldo een nadeel van € 264.000,-.

Dit programma wordt op de taakvelden riolering, afval en begraafplaatsen gekenmerkt door activiteiten waarvoor kostendekkende tarieven in rekening worden gebracht. De exploitatiesaldi van deze kostendekkende activiteiten worden in de daarvoor ingestelde egalisereserves gestort indien er sprake is van een overschot of onttrokken indien er sprake is van een tekort. Een overzicht van de activiteiten is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Het verschil tussen de begrote en werkelijke stortingen of onttrekkingen aan deze reserves (totaal € 372.000,-) veroorzaakt een nadelig saldo op dit programma.

▪ Afval

De egalisereserve afvalstoffenheffing was dit jaar niet voldoende om het ontstane tekort op dit taakveld op te vangen. Hierdoor is er een bedrag van € 398.000,- ten laste van het resultaat 2019 gebleven. Een nadere toelichting wordt gegeven in de paragraaf Lokale heffingen.

▪ Milieubeheer

Het voordelige saldo van milieubeheer (€ 108.000,-) wordt veroorzaakt door een lagere bijdrage aan de RUD (€ 69.000,-, afrekening afd. DVO), per saldo lagere toegerekende salarislasten (€ 13.000,-) en per saldo lagere overige kosten/inkomsten (€ 26.000,-, onder andere kapitaallasten en kosten derden).

1.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong en H. van Barneveld)

Taakveld Ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Bestemmingsplannen**

Door het consequent samenvoegen van meerdere kleinere bestemmingsplannen tot één groter bestemmingsplan is het aantal vastgestelde bestemmingsplannen nu tot 10 afgenomen. Daarmee beschikt de gemeente over een actueel bestand aan digitale bestemmingsplannen. Slechts voor een klein deel van het grondgebied, namelijk de beoogde woningbouwlocatie Eemdijk-Oost, geldt nog een gedeelte van een ouder analoog bestemmingsplan.

Onder meer vanwege ontwikkelingen in de rechtspraak heeft de gemeenteraad een voorbereidingsbesluit genomen. In aansluiting daarop is er een voorontwerp paraplubestemmingsplan Planregels Wonen opgesteld en in procedure gebracht. In dit plan zijn aanvullende juridische regels opgenomen die betrekking hebben op het aantal van maximaal vier personen dat in een woning mag wonen, buiten het verband van een huishouden. Ook voorziet het plan in een regeling met criteria op grond waarvan eventueel van deze standaardregeling kan worden afgeweken.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Rengerswetering**

In een bloeiende woningmarkt is in 2019 volop doorgewerkt aan de ontwikkeling van Rengerswetering.

Zuidelijke Kampen (eiland één en twee)

Na oplevering van de openbare ruimte is de grondexploitatie voor de twee Zuidelijke Kampen afgesloten.

Noordelijke Kampen (eiland drie)

De 64 koopwoningen uit de eerste fase zijn opgeleverd. In directe aansluiting daarop is het straatwerk aangelegd en is ook de ontsluiting via eiland twee voor bewoners geopend, zodat er een duidelijke scheiding is voor het bouwverkeer en het bewonersverkeer dat via de rotonde komt. De in het verleden aangelegde tijdelijke ontsluitingsweg voor bouwverkeer is inmiddels omgelegd om ruimte te maken voor de bouw van de laatste fase. Ook zijn de nutsvoorzieningen van de tweede fase aangelegd.

In aansluiting op de vergunningverlening is de bouw van 26 sociale rij-huurwoningen en 35 sociale huurappartementen in opdracht van Het Gooi en Omstreken gestart. Er is gestart met de bouw van de 15 vrije sectorwoningen na een succesvolle verkoop. Daarnaast zijn er in het najaar 49 grondgebonden koopwoningen in verkoop gebracht en 26 vergunningen verleend voor vrije sector huurwoningen.

Zuiderland en Zuidelijke Hoven (eiland vier en vijf)

Hoewel er nog volop wordt gebouwd op eiland drie is ook de voorbereiding van eiland vier ter hand genomen. Op dit eiland komen woningen, maar ook voorzieningen zoals zorgwoningen, een school, een supermarkt en een wijkpark met speelvoorzieningen. Aan de hand van een interactief proces met diverse overleg- en meedenkmomenten is gewerkt aan het stedenbouwkundig plan. Parallel hieraan is ook gewerkt aan het planvorming het maken van procesafspraken over het supermarktcomplex. Verder is er een grondexploitatie opgesteld. De besluitvorming over het plan en de grondexploitatie is voorzien in het begin van 2020.

- **Zuyderzee / Kuststrook Oost**

Er is gestart met de bouw van fase vijf van de appartementen en de twee woningen aan de Oostmaat. Begin 2020 wordt dit opgeleverd. Ook de inrichting van de openbare ruimte is voor het grootste gedeelte afgerond. Ondanks diverse inspanningen is nog steeds geen exploitant gevonden voor het commerciële gedeelte boven het clubhuis van de Watersportvereniging. Onderzocht wordt of de bestemming omgezet kan worden naar wonen.

Voor de grond in de oksel van de Garnalenweg is een initiatief om daar 37 woningen te bouwen in combinatie met de herontwikkeling van de direct daaraan gelegen kavel. De definitieve herontwikkeling is door de initiatiefnemers nog niet gestart.

Het tekort op de grondexploitatie Zuyderzee is voldoende gedekt. Risico's voor de grondexploitatie Zuyderzee zijn afgedekt in de voorziening "Verlies latende complexen".

- **Herontwikkeling Oostsingel**

Op het voormalige terrein van Van Amerongen aan de Oostsingel en op de daarop aansluitende percelen langs de Garnalenweg zijn bouwplannen in ontwikkeling. De initiatiefnemers zijn voornemens om naast een zestal twee onder een kapwoningen, drie appartementengebouwen te realiseren met in totaal ruim 50 woningen. In overleg met de gemeente heeft vooronderzoek plaatsgevonden naar de milieukundige aspecten en de stedenbouwkundige inpassing. Daarnaast zijn de initiatiefnemers in overleg gegaan met omwonenden en is er een informatieavond georganiseerd.

- **Rikkert Jacobstraat**

Door een initiatiefnemer wordt op de locatie van het voormalige kantoor een aantal woningen gerealiseerd. Er is met de initiatiefnemer een overeenkomst gesloten om de gronden her te verdelen en de openbare ruimte aan te passen aan de nieuwe ontwikkeling. De bouw staat gepland voor 2020.

- **Eemlandia**

De planvorming voor de bouw van woningen achter de voormalige melkfabriek en het realiseren van appartementen en kantoor in het rijksmonument Eemlandia heeft na jaren eindelijk een vervolg gekregen. Er is een nieuwe eigenaar voor het gebouw en de omliggende grond. Gezamenlijk met de nieuwe eigenaar zijn procedures opgestart om de woningbouw inclusief de inrichting van de openbare ruimte rondom dit monumentale gebouw in te passen.

- **Het Ensemble**

In samenwerking met een projectontwikkelaar, Aalberts Ontwikkeling, wordt gewerkt aan de realisatie van 24 grondgebonden woningen in het gebied tussen Scala Medica en de Piet Heinstraat. In het laatste kwartaal van 2019 is het ontwerp-uitwerkingsplan voor deze woningbouwontwikkeling ter visie gelegd.

- **Uitbreiding Eemdijk-Oost**

In 2019 zijn de juridische mogelijkheden onderzocht om tot een onderbouwing van de woningbouwbehoefte te komen in het kader van de '*Ladder voor duurzame verstedelijking*'.

- **Bikkersweg**

In het openbare gebied zijn de laatste puntjes op de 'i' gezet. Vooral rond de open gegraven gracht aan de Bachlaan. De grondexploitatie Bikkersweg blijft binnen de door de raad vastgestelde kaders en wordt in 2019 afgesloten.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt / gedaan?

- **Bouwresultaten**

De woningvoorraad woningen is aan het eind van het jaar toegenomen met 181 woningen, waarmee de eindstand uitkomt op 8.329 woningen. In feite zijn er 185 nieuwbouwwoningen opgeleverd en zijn er vier woningen onttrokken (gesloopt + overige onttrekking). Het netto resultaat voor 2019 is daarmee 181.

De 185 gerealiseerde nieuwbouw in 2019 manifesteert zich vooral in Op de Ree (90), Rengerswetering (64) en de overige 31 verspreid over verschillende locaties.

Er zijn 26 sociale huurwoningen opgeleverd en 64 wooneenheden (vallend onder de Wet Langdurige Zorg), geen particuliere (middensegment) huurwoningen en 95 koopwoningen.

▪ Woonvisie

Met de in 2019 opgeleverde woningen komt de realisatie van het vastgestelde streefprogramma uit de woonvisie 2016-2021 in beeld. In het schema hieronder is het jaarresultaat 2019 neergezet en het resultaat na vier jaren (2016 t/m 2019). De raad heeft de nieuwe cyclus van woonbehoefteonderzoek 2019 en nieuwe woonvisie 2020-2025 voortijdig opgestart (één jaar eerder). Het nieuwbouwresultaat 2016-2019 wordt daarmee het eindresultaat van de huidige woonvisie. Het overzicht 2019 is tot stand gekomen in overleg met het Kadaster die de verschillende vastgelegde gegevens uit met name de (ruimtelijke) basisregistraties heeft gebundeld en verder heeft opgewerkt. Daarbij is dit resultaat gecontroleerd aan de hand van een opleverlijst nieuwbouw en sloop 2019 van de gemeente Bunschoten.

Toelichting jaarresultaat 2019 én cumulatief overzicht 2016-2019:

- Onder *huren* wordt verstaan woningen in eigendom van woningcorporaties en in bezit van private verhuurders.
- De prijsstelling heeft betrekking op niveau 2015, maar ook een opgewerkt niveau 2019 aan de hand van de laatst bekende gegevens.
- Tussen haakjes staat het aantal zoals genoemd in de woonvisie.
- Het totaal aan nieuwbouw is 185, met aftrek van sloop (vier) is het netto resultaat 181.

Nieuwbouw	Prijsstelling 2015	Prijsstelling 2019	Starters	Door- stromers	On- bekend	55+	75+	Totaal
Huur								
<i>Grond- gebonden</i>								0 (60)
<i>Gestapeld</i>								90 (70)
Koop								
<i>Rij-/hoek</i>	< € 200.000	< € 219.000	2 (15)	1 (5)	2	0 (10)	1	5 (30)
	€ 200.000 – € 250.000	€ 219.000 – € 273.000	16 (20)	2 (40)	4	0 (10)	0	22 (70)
	€ 250.000 – € 300.000	€ 273.000 – € 328.000	10 (5)	5 (50)	0	0 (5)	0	15 (60)
	> € 300.000	> € 328.000	1 (5)	22 (30)	0	0 (0)	0	23 (35)
<i>2-1 kap / vrijstaand</i>	< € 375.000	< € 408.000	1 (5)	0 (45)	1	0 (0)	0	2 (50)
	€ 375.000 – € 425.000	€ 408.000 – € 463.000	0 (0)	0 (25)	0	0 (0)	0	0 (25)
	> € 425.000	> € 463.000	0 (0)	6 (15)	2	2 (0)	2	8 (15)
<i>Gestapeld</i>	< € 175.000	< € 233.000	0 (10)	0 (5)	3	0 (0)	0	3 (15)
	€ 175.000 – € 225.000	€ 233.000 – € 300.000	0 (5)	0 (15)	0	0 (10)	0	0 (30)
	> € 225.000	> € 300.000	0 (0)	17 (0)	0	0 (5)	0	17 (5)
Totaal 2019								185 (465)

Nieuwbouw	Prijsstelling 2015	Prijsstelling 2019	Starters	Door- stromers	On- bekend	55+	75+	Totaal
Huur								
<i>Grond- gebonden</i>								39 (60)
<i>Gestapeld</i>								272 (70)
Koop								
<i>Rij-/hoek</i>	< € 200.000	< € 219.000	2 (15)	1 (5)	2	0 (10)	1	5 (30)
	€ 200.000 – € 250.000	€ 219.000 – € 273.000	31 (20)	15 (40)	4	3 (10)	0	50 (70)
	€ 250.000 – € 300.000	€ 273.000 – € 328.000	33 (5)	21 (50)	0	4 (5)	0	54 (60)
	> € 300.000	> € 328.000	16 (5)	60 (30)	0	4 (0)	0	76 (35)
<i>2-1 kap / vrijstaand</i>	< € 375.000	< € 408.000	2 (5)	9 (45)	1	2 (0)	0	12 (50)
	€ 375.000 – € 425.000	€ 408.000 – € 463.000	0 (0)	0 (25)	1	0 (0)	0	1 (25)
	> € 425.000	> € 463.000	2 (0)	22 (15)	2	4 (0)	2	26 (15)
<i>Gestapeld</i>	< € 175.000	< € 233.000	4 (10)	7 (5)	3	5 (0)	1	14 (15)
	€ 175.000 – € 225.000	€ 233.000 – € 300.000	0 (5)	12 (15)	0	10 (10)	2	14 (30)
	> € 225.000	> € 300.000	1 (0)	35 (0)	0	12 (5)	0	36 (5)
Totaal 2016 - 2019								597 (465)

Het totaal aan nieuwbouw cumulatief is 597, met aftrek van sloop over deze periode (-114) is het nettoresultaat 483. Conclusie is dat qua aantallen de nieuwbouwpoging uit de huidige woonvisie van 465 in een kortere periode gerealiseerd is. Wel zijn er enige verschuivingen te constateren in prijsklasse en doelgroep.

Voor de nieuwe woonvisie 2020-2025 wordt nog een evaluatie uitgevoerd op de huidige woonvisie 2016-2021 met een specifiekere duiding van de resultaten.

▪ Huisvestingsverordening 2018-2021

Naast de 130 (60 grondgebonden +70 gestapelde) huurwoningen uit de woonvisie 2016-2021 (115 sociale huurwoningen en 15 overige huur) is met het vaststellen van de Huisvestingsverordening 2018-2021 een extra ambitie uitgesproken door de raad om gedurende deze periode 120 extra sociale huurwoningen te bouwen. Op voorhand is door het college wel aangegeven, dat het onzeker is of dit resultaat in zijn geheel te realiseren valt gedurende deze woonvisieperiode. Hieronder de resultaten 2016-2019 voor de sociale huurwoningen, waarbij de getallen uit de woonvisie en huisvestingsverordening gecombineerd zijn.

Ambitie	Wonen met zorg	Sociale huurwoningen	Totaal
Woonvisie 2016-2021 (hard)			
- Voor vluchtelingen		75	75
- Voor groei		40	40
Huisvestingsverordening 2018-2021 (zacht)			
- Wonen met zorg	40		40
- Wachtlijden bekorten		80	80
Totaal ambitie	40	195	235

Realisatie en prognose	Wonen met zorg	Sociale huurwoningen	Totaal
Het Gooi en Omstreken			
- Realisatie 2016		0	0
- Realisatie 2017		31	31
- Realisatie 2018		16	16
- Realisatie 2019		0	0
Eemland wonen			
- Realisatie 2018	0	21	21
De Haven (sloop en nieuwbouw)			
- Realisatie 2016		-20	-20
- Realisatie 2017		-20	-20
- Realisatie 2018		6	6
- Realisatie 2019	64	26	90
Particulieren			
- Realisatie 2018		9	9
Totale realisatie	64	69	133

Omdat de huidige woonvisie is ingekort, moeten deze getallen en relatie tot de ambitie nader worden geduïd. In het jaar 2020 worden nog 61 nieuwbouw sociale huurwoningen opgeleverd (Het Gooi en Omstreken). Als deze woningen bij het resultaat worden opgeteld dan wordt de ambitie uit de woonvisie gerealiseerd, echter de ambitie uit de huisvestingsverordening niet helemaal. Verder is er meer nieuwbouw gebouwd voor wonen met zorg en minder voor de reguliere sociale huurwoning. Enige redenen zijn: onvoldoende betaalbare locaties gevonden voor nieuwbouw sociale huur, een aantrekkelijke woningmarkt met sterk stijgende prijzen, lange(re) onderhandelingstrajecten om financieel haalbare projecten te kunnen realiseren.

Overigens wordt naast nieuwbouw ook bekeken of doorstroming de schaarste aan sociale huurwoningen (deels) kan verhelpen. Daarbij worden voor het project Rengerswetering in 2020 (61 woningen) voorrangregels gehanteerd bij toewijzing van een nieuwbouwwoning als men een andere sociale huurwoning achterlaat. Het aantal verhuisbewegingen neemt toe, waardoor meer mensen bediend worden met een woning.

In 2021 volgt een evaluatie van de Huisvestingsverordening 2018-2021. Onderzocht wordt dan of er nog schaarste aan sociale huurwoningen is en zo ja, of daarmee de noodzaak ontstaat om een nieuwe Huisvestingsverordening 2022-2025 vast te stellen.

▪ Prestatieafspraken

De prestatieafspraken 2017-2021 met Stichting woningcorporatie Het Gooi en Omstreken en huurdersorganisatie Het Gooi en Omstreken zijn begin 2019 geëvalueerd en hebben daar waar nodig geleid tot nieuwe aanvullende afspraken.

Hieronder in het kort een opsomming:

- Behaalde afspraken na twee jaar: procesafspraken met corporaties als gevolg van nieuwe Huisvestingsverordening 2018-2021, enige nieuwbouwprojecten afgerond, nieuwe plannen voor sociale huurwoningen en/of gasloos bouwen op Rengerswetering derde en vierde eiland (inclusief enige woningen met zorg). Verwachte realisatie 2020 en 2022, monitoringsafspraken Woningnet, achterstand in huisvesting vluchtelingen ingelopen, sociale huurwoningen zitten grotendeels op energielabel A.
- Nieuwe afspraken: hoe verder naar gasloos bouwen en overige duurzaamheidsmaatregelen bestaande bouw en nieuwbouw (logische momenten zoeken), meer samenwerken bij totstandkoming energiestrategie en warmteplan, meer samenwerken in thema Langer zelfstandig wonen (onder andere onderzoek samenwerking Wooncoach), buurtbemiddeling gemeente-De Boei en corporatie, op website WoningNet Eenvallei aangeven toegankelijkheid woning (i.v.m. handicap en/of levensloopgeschikt).

▪ **Algemene beeld woningzoekenden voor een sociale huurwoning**

In het jaar 2019 zijn er 60 bestaande sociale huurwoningen opnieuw beschikbaar gekomen voor woningzoekenden. Het gaat hier om het vertrek van een vorige huurder, waardoor de woning kon worden toegewezen aan een nieuwe huurder. Dat is exclusief de nieuwbouw bij Op de Ree (woningen voor terugkerende ouderen + wooneenheden voor wonen met zorg).

De 60 woningen zijn toegekend aan verschillende doelgroepen als volgt:

- 4 woningen voor 21 vergunninghouders (statushouders met een verblijfsvergunning)
- 16 woningen voor urgente inwoners uit Bunschoten die vanuit een overmacht situatie met spoed een sociale huurwoning nodig hebben
- 40 woningen voor reguliere woningzoekenden

▪ **Resultaat Woonruimtecommissie - urgente woningzoekenden**

In 2019 zijn 25 officiële aanvragen om urgentie via de woonruimtecommissie verlopen. De piek van vorig jaar 2018 - met 53 aanvragen een toename van liefst 60% ten opzichte van 2017 - lijkt daarmee achter de rug. Van het aantal aanvragen in 2019 zijn er 17 (68%) toegekend en acht (32%) afgewezen. Daarnaast zijn er zo'n 30 aanvragers niet doorverwezen naar de woonruimtecommissie, omdat in de voorscreening door de secretaris van de woonruimtecommissie al werd geconstateerd dat er geen kans op urgentie bestond. In de meeste gevallen zet men zo'n aanvraag dan ook niet door. De slagingskans voor urgentie ligt daarmee rond de 31%.

Doordat er dit jaar 17 urgentieaanvragen zijn gehonoreerd, 16 urgentiegevallen hebben geleid tot huisvesting is het aantal urgenten op de wachtlijst stabiel. De gemiddelde wachttijd ligt op ruim zeven maanden, net als vorig jaar. Opvallend hierbij: de wachttijd voor de kleinere woningen is fors korter, die voor de eengezinswoningen fors langer. Bij de eengezinswoningen is de wachttijd richting het eind van het jaar zelfs opgelopen tot 12 maanden of soms nog meer.

▪ **Huisvesten statushouders/vergunninghouders**

In 2019 zijn 21 vergunninghouders (vluchtelingen met status) gehuisvest, verdeeld over vier woningen. Er is daarmee voldaan aan de taakstelling van dit jaar. Doordat er geen achterstand meer is in het huisvesten van vergunninghouders is het aantal benodigde sociale huurwoningen teruggelopen van 16 (2018) naar vier (2019) woningen. De provincie Utrecht heeft te kennen gegeven dat hun toezicht-niveau voor deze wettelijke taak blijft staan op het laagste niveau.

Verbonden partijen Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

MooiSticht programma

MooiSticht heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één herkenbaar programma Welstands- en monumentenadvisering. De doelstelling van de stichting is de zorg voor de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg en erfgoed, alsmede de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid in de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is steeds het optimaal bedienen van de besturen van de aangesloten gemeenten.

Indicatoren Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2019	Nederland 2019
Gemiddelde WOZ waarde	1.000 euro	CBS	291	248
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	13,8	9,2
Demografische druk	%	CBS	73,9	69,8
Woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	COELO	570	669
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	COELO	579	739

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

TABEL

(Bedragen x € 1,-)

		Realisatie 2019	Raming 2019	Raming na wijz. 2019	Afwijking	Incidenteel
Lasten	Ruimtelijke ordening	404.624	220.527	220.527	-184.097	112.000
	Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	3.530.216	6.360.228	4.722.709	1.192.493	-1.651.000
	Wonen en bouwen	771.008	922.835	922.835	151.827	
	Totaal lasten	4.705.849	7.503.590	5.866.071	1.160.222	-1.539.000
Baten	Ruimtelijke ordening	75.666	628.000	100.000	24.334	0
	Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	5.161.173	6.360.228	4.713.876	-447.297	0
	Wonen en bouwen	723.594	597.550	677.550	-46.044	0
	Totaal baten	5.960.434	7.585.778	5.491.426	-469.008	0
Saldo	Ruimtelijke ordening	328.957	-407.473	120.527	-208.430	112.000
	Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	-1.630.957	0	8.833	1.639.790	-1.651.000
	Wonen en bouwen	47.415	325.285	245.285	197.870	0
	Totaal saldo	-1.254.585	-82.188	374.645	1.629.230	-1.539.000
Kosten per inwoner		-57,38	-3,88	17,67	75,05	

Toelichting

Op dit programma zijn de lasten € 1.160.000,- lager dan geraamd en de baten € 469.000,- hoger. Per saldo een voordeel van € 1.629.000,-.

▪ Ruimtelijke ordening

Het nadelige saldo op Ruimtelijke ordening wordt veroorzaakt door lagere toegerekende salarissen (€ 13.000,-), hogere lasten inhuur (€ 21.000,-), lagere kosten bestemmingsplannen (€ 40.000,-, hiervoor is een claim ingediend op het rekeningresultaat), per saldo lagere inkomsten grond (€ 92.000,-), niet toe te rekenen salarislasten van € 83.000,- en overige hogere inkomsten (€ 47.000,-, onder andere huur). Daarnaast heeft een waarde correctie plaatsgevonden van gronden Eemdijk-Oost (€ 112.000,-).

▪ Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De grondexploitatie (exclusief bedrijventerreinen, deze zijn opgenomen onder het programma Economie) sluit met een voordeel van € 1.640.000,- ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door een vrijval van de voorziening verlieslatende complexen (€ 1.455.000,-) en betreft het complex Zuiderland (€ 1.372.000,-) en overige complexen (€ 83.000,-). Daarnaast zorgt een hogere winstneming dan begroot op het complex Bickersweg (€ 58.000,-) voor een voordeel. Een tweetal bijdragen "bovenplans" zijn ontvangen van in totaal € 138.000,- (Abel Tasmanstraat en Bickersweg). Deze worden gestort in de betreffende reserve. Verder waren er hogere overige lasten (€ 11.000,-).

▪ Wonen en bouwen

Het voordelige saldo op wonen en bouwen van € 198.000,- wordt veroorzaakt door lagere toegerekende salarislasten (€ 104.000,-), hogere inkomsten leges omgevingsvergunningen (€ 23.000,-), ontvangen rente startersfonds, funderingherstel en vangnetregeling (€ 27.000,-) en daarnaast diverse lagere kosten (€ 44.000,-, onder andere welstandadviezen en bouw en woningtoezicht).

1.9 Recapitulatie totalen programma's

Onderstaand is een recapitulatie van de totalen per programma opgenomen.

	(Bedragen x € 1,-)		Realisatie 2019		Raming 2019		Raming na wijz. 2019		Afwijking	Incidenteel
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo		
Bestuur en ondersteuning	12.032.473	34.313.822	-22.281.349	-22.311.630	-24.465.261	-2.183.912	1.660.000			
Veiligheid	1.606.496	3.948	1.602.549	1.609.217	1.628.004	25.455	0			
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.824.984	643.492	2.181.492	2.436.112	2.405.862	224.370	-58.000			
Economie	6.630.329	7.215.121	-584.792	166.528	101.528	686.320	-740.000			
Onderwijs	2.144.062	490.174	1.653.888	1.569.575	1.680.655	26.767	-13.000			
Sport, cultuur en recreatie	4.899.161	581.687	4.317.474	4.255.607	4.501.145	183.671	-15.000			
Sociaal domein	14.656.883	2.517.672	12.139.211	10.693.911	11.970.201	-169.010	59.000			
Volksgezondheid en milieu	5.634.887	3.567.803	2.067.084	1.658.221	1.803.221	-263.863	0			
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.705.849	5.960.434	-1.254.585	-82.188	374.645	1.629.230	-1.539.000			
Subtotaal programma's	55.135.124	55.294.153	-159.029	-4.647	0	159.029	-646.000			

DEEL 1: Jaarverslag

2. PARAGRAFEN

2.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Inleiding

De belastingparagraaf behorende bij de begroting 2019 is op basis van deze uitgangspunten opgesteld. Bij de jaarrekening 2019 vindt aansluiting plaats bij deze opzet. De geraamde inkomsten worden daarbij aangevuld met tussentijdse aanpassingen en de definitief gerealiseerde inkomsten. Tevens wordt in deze belastingparagraaf tot uitdrukking gebracht of het beoogde beleid is gerealiseerd. Hierdoor kan de raad van de gemeente Bunschoten de in de begroting verwoorde uitgangspunten beter toetsen aan de behaalde resultaten.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Locosensus Tricijn

Het GBLT voert voor de gemeente de meeste belastingtaken uit. Hierna wordt nader geduid welke taken het GBLT uitvoert en welke taken nog bij de gemeente liggen.

De geraamde en gerealiseerde inkomsten

Belastingen en rechten	Primitieve begroting 2019	Jaarrekening 2019
<i>Belastingen:</i>		
Onroerendezaakbelastingen (<u>GBLT</u>)	€ 3.902.000,00	€ 4.035.000,00
Roerende ruimte belastingen (gem.)	€ 4.500,00	€ 4.500,00
Forensenbelasting (<u>GBLT</u>)	€ 10.000,00	€ 7.500,00
Precariobelasting (<u>GBLT</u>)	€ 863.000,00	€ 895.000,00
Totaal belastingen	€ 4.789.500,00	€ 4.942.000,00
<i>Rechten:</i>		
Afvalstoffenheffing (<u>GBLT</u>)	€ 1.115.000,00	€ 1.136.000,00
Rioolheffing (<u>GBLT</u>)	€ 1.415.500,00	€ 1.465.000,00
Begravenisrechten (gem.)	€ 368.000,00	€ 326.000,00
Marktgelden (<u>GBLT</u> + gem.)	€ 61.500,00	€ 62.000,00
Ov. Ink. Markt - water/stroomverbruik (gem.)	€ 8.000,00	€ 8.500,00
Afdracht promotiegelden markt (gem.)	€ - 8.000,00	€ - 7.500,00
Havengelden (<u>GBLT</u>)	€ 91.000,00	€ 91.500,00
Secretarieleges en leges burgerzaken (gem.)	€ 366.000,00	€ 290.000,00
Afdracht Rijksleges (gem.)	€ - 140.000,00	€ - 99.000,00
Leges omgevingsvergunning (gem.)	€ 570.000,00	€ 673.000,00
BIZ-bijdrage Haarbrug-Noord (<u>GBLT</u>)	€ 26.000,00	€ 24.000,00
Afdracht BIZ bijdrage aan Stichting (gem.)	€ - 25.000,00	€ - 21.000,00
BIZ-bijdrage Spakenburg centrum (<u>GBLT</u>)	€ 99.000,00	€ 65.500,00
Afdracht BIZ bijdrage Sp. Centrum (gem.)	€ - 98.000,00	€ - 87.000,00
Totaal rechten	€ 3.849.000,00	€ 3.927.000,00
Totaal belastingen en rechten	€ 8.638.500,00	€ 8.869.000,00

Belastingen en rechten 2018 verantwoord in het begrotingsjaar 2019

- Voor de afvalstoffenheffing/diftar 2018 is een bedrag van € 163.000,- opgelegd. Deze heffing kan ook pas na afloop van het belastingjaar worden opgelegd, omdat het een eindafrekening betreft van aangeboden ledigingen restafval van het voorgaande jaar.
- Overige belastingen 2017/2018: meegenomen in de analyse belastingen en rechten 2019 voor zover relevant.

Analyse belastingen 2019

- De opbrengst OZB lijkt in eerste instantie € 133.000,- hoger te liggen dan begroot. Na aftrek van de opbrengsten uit voorgaande jaren á € 47.000,- blijft er een positief netto resultaat over van belastingjaar 2019 van € 86.000,- (+ €43.000,- eigenaar woningen, + € 35.000,- eigenaar niet-woningen en + € 8.000,- gebruiker niet-woningen). De meeropbrengst voor woningen en voor niet-woningen komt voort uit een grotere areaaltoename van woningen en niet-woningen dan op voorhand was begroot.
- De opbrengst precariobelastingen lijkt in eerste instantie € 32.000,- hoger te liggen dan begroot. Na aftrek van de opbrengsten uit voorgaande jaren á € 21.000,- blijft er een positief resultaat over boekjaar 2019 over van € 11.000,-.
- De overige belastingen geven geen aanleiding tot het maken van een nadere analyse.

Analyse rechten 2019

- De opbrengst afvalstoffenheffing ligt € 21.000,- hoger dan begroot. Dit hangt samen met de grotere areaaltoename woningen dan begroot. Voor de definitieve opbrengst afvalstoffenheffing 2019 wordt nog rekening gehouden met maximaal € 164.000,- aan opbrengst. Deze eindafrekening afvalstoffenheffing diftar 2019 wordt door GBLT opgelegd in het eerste kwartaal van 2020 (na afloop van het kalenderjaar 2019).
- De opbrengst rioolheffing ligt € 49.500,- hoger dan begroot. Dit hangt samen met de grotere areaaltoename woningen dan begroot en de grotere hoeveelheid afgevoerd afvalwater niet-woningen.
- De opbrengst begrafenisrechten laat een negatief resultaat zien van € 42.000,-. Dit resultaat wordt uit de egalisatiereserve voor de begraafplaatsen onttrokken om de aangegane verplichtingen voor de komende jaren te kunnen betalen.
- De leges burgerzaken vertonen in samenhang met de afdrachten een negatief resultaat van € 35.000,-. Dit tegenvallende resultaat heeft te maken met een nog groter effect dan begroot voor de tienjaarstermijn geldigheid van paspoorten (was voorheen vijf jaren).
- De leges omgevingsvergunning (bouwleges) vertonen een positief resultaat van € 103.000,-. Het is gebruikelijk om voorzichtig te begroten voor deze legesopbrengsten vanwege het onvoorziene karakter ervan.
- BIZ afdrachten Haarbrug-Noord en Spakenburg centrum. Voor Haarbrug-Noord is vrijwel alles uitgekeerd, behoudens de nog lopende termijnbedragen die GBLT nog moet incasseren. Voor Spakenburg centrum is het verschil groter vanwege afgeronde beroepsprocedures 2018 met een doorwerking naar het belastingjaar 2019. Een negatief resultaat van € 33.500,- aan opbrengsten geeft een vertekend beeld in de financiële administratie, omdat het effect van de gegronde beroepen BIZ 2018 ook verantwoord zijn in het boekjaar 2019. GBLT geeft aan dat voor het jaar 2019 een bedrag van € 88.000,- uiteindelijk is geheven. Voor 2019 kan dan maximaal € 87.000,- worden uitgekeerd. Er is inmiddels € 81.000,- (€ 25.000 + € 25.000 + € 19.000 + € 12.000) afgedragen aan de ondernemersvereniging en er kan nog maximaal € 6.000,- worden uitgekeerd als de gelden via GBLT zijn ontvangen.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Belastingpolitiek

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2019 is uitgegaan van een vrij beperkte gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2019 gehanteerd van 2,50%.

WOZ

Jaarlijks wordt er een nieuwe herwaarderingsronde Wet WOZ uitgevoerd. Dit heeft de wetgever bepaald, zodat de WOZ waarderingen actueel zijn en voor meerdere toepassingen gebruikt kunnen worden. De nieuwe herwaarderingsmet peildatum 1 januari 2018 gelden voor het belastingjaar 2019. Deze waarderingen gelden ook voor het woningwaarderingssysteem, het puntensysteem dat de maximale huurprijs van huurwoningen bepaalt. Hierdoor krijgen huurders weer een belang bij deze waardering, wat leidt tot meer beschikkingen.

De gemiddelde waardeverhoging voor woningen bedraagt 6,30% en de gemiddelde waardeverhoging voor de niet-woningen bedraagt 1,10%. Deze gemiddelde waardeverhoging van woningen en waardevermindering van niet-woningen, voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderingsmet Wet WOZ, worden gecompenseerd middels bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente dan ook geen geld op bij waardeverhogingen en kost de gemeente geen geld bij waardeverminderingen. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Beleidsadvies belastingen 2019

De beleidsadvies bestaat naast geplande voorstellen ook regelmatig uit niet op voorhand te voorspellen zaken die op directieniveau, collegieniveau of raadsniveau moeten worden besloten. Voor het jaar 2019 is onderstaande aan de raad en commissie Bestuur en Middelen voorgelegd.

- Wijziging gemeenschappelijke regeling GBLT
- Gewijzigd voorstel GBLT voor aanpassing gemeenschappelijke regeling
- Belastingvoorstellen 2020
- Verordening onroerendezaakbelastingen 2020.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse taken belastingen en WOZ

Ervaringen met GBLT tot heden:

- De uitvoering van de Wet WOZ is tijdig en compleet door GBLT uitgevoerd, waarbij een herwaardering WOZ voor de gemeente ook heeft geleid tot tijdige resultaten voor de belastingvoorstellen 2020.
- De Waarderingskamer heeft de resultaten van de WOZ waardering akkoord bevonden, waardoor GBLT tijdig kon beschikken. Ook heeft de Waarderingskamer het GBLT beoordeeld op hun processen en kwaliteit van werken. Daarbij is die beoordeling van voldoende naar goed gegaan door onder andere meer kwaliteitscontroles uit te voeren.
- GBLT heeft voor de gemeente Bunschoten (dit vierde jaar van dienstverlening) de WOZ en belastingprocessen dusdanig ingeregeld dat tijdige aanslagoplegging grotendeels gerealiseerd is. Er resteert nog een klein aantal aanslagen die in 2020 worden opgelegd. Dat daarnaast de diftar eindafrekening 2019 nog moet worden opgelegd is logisch, omdat dit pas kan na afloop van het kalenderjaar.
- Aandachtspunt is blijvende afstemming tussen de vastgoed basisgegevens BAG, BGT en openbare ruimte van de gemeente en WOZ van GBLT. Er zijn nadere afspraken gemaakt om tot gecombineerde mutatiedetector te komen van de verschillende ruimtelijke basisregistraties. Vanaf 2020 wordt dit opgepakt. Ook loopt er een steekproef waarbij de BAG medewerkers van gemeenten enige WOZ gegevens bijhouden en doorgeven aan GBLT.
- De BIZ beroepsprocedures Spakenburg centrum 2018 en bezwaarschriften 2019 zijn afgehandeld. Deze zijn gegrond verklaard vanwege een rechterlijke uitspraak.

Begroting en realisatie

Bij het onderdeel 'geraamde inkomsten' staan de behaalde inkomsten van de verschillende belastingen en rechten (blz. 73). Daarbij zijn ook verklaringen gegeven over afwijkingen in relatie tot de begrote opbrengsten. Hieronder worden de belangrijkste rechten geplaatst in samenhang met de kosten voor het uitvoeren van de daarbij behorende gemeentelijke taak.

Afvalstoffenheffing

De tarieven zijn voor 2019 verhoogd met de inflatie van 2,50%.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2019		Rekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten afvalverwerking	1.895.514		2.112.983	
Mutatie egalisatiereserve		248.107		218.702
Mutatie algemene middelen (nadeel)				398.566
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing				
▪ Vastrecht		951.000		966.959
▪ Variabelrecht/diftar		164.000		168.865
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Opbrengst oud papier/kunststof		659.407		491.236
Dividend ROVA		102.000		97.655
BTW component	224.000		224.000	
Totaal	2.164.514	2.164.514	2.381.983	2.381.983

Toelichting

Ten opzichte van de begroting is een fors nadelig resultaat (€ 398.566,-) op dit taakveld te zien. Dat is vooral het effect van de hogere kosten verwerken afval € 237.000,-. Er is veel meer brandbaar afval aangeboden dan waar vooraf mee is gerekend. Een tweede effect wat een fors nadeel geeft is de opbrengst PMD (€ 170.000,-). Ook in 2019 was er afkeur van PMD (29,57%), wat niet vermarkt kon worden en daardoor geen opbrengst geeft. Die afkeur wordt dan als brandbaar afval verwerkt met hogere kosten als gevolg. Een derde effect is de lagere opbrengst doordat NEDVANG minder heeft aangeboden om te vermarkten (achterstand of lagere prijzen). Tenslotte kan nog worden genoemd de dalende papierprijs, waardoor oud papier ook minder opbrengt dan geraamd.

De stand van de egalisatiereserve reiniging bedroeg per 1 januari 2019 € 247.702,-. Ultimo 2019 is daar nog een restant van € 29.000,- van over. Dit komt overeen met het bedrag dat nog resteert van het onderzoek nascheiding en nu wordt ingezet voor opstellen plan van aanpak invoering nascheiding.

Het nadelig resultaat kan dus niet meer ten laste van de egalisatiereserve worden gebracht en komt ten laste van de algemene middelen.

Rioolheffing

De tarieven zijn voor 2019 met 2,50% verhoogd, met het amendement bij de begrotingsbehandeling is de extra tariefsverhoging met 4% niet doorgegaan.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2019		Rekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	973.508		898.190	3.350
Aandeel baggeren grachten	80.000		80.000	
BTW component	132.000		132.000	
Mutatie egalisatiereserve	87.492		97.496	
Toevoeging voorzieningen riolering	142.500		260.910	
Rioolheffing		1.415.500		1.465.246
Totaal	1.415.500	1.415.500	1.468.596	1.468.596

Toelichting

Er waren vooral hogere baten rioolheffing (€ 50.000,-), lagere toegerekende salarislasten en tractie (€ 24.000,-), hogere onderhoudslasten (€ 13.000,-) en lagere kapitaallasten (€ 67.000,-). Lagere kapitaallasten (achterblijven van de geplande investeringen) ten opzichte van de primaire begroting van € 118.000,- zijn gestort in de voorziening 'van derden verkregen middelen'.

Begraafrechten

De tarieven voor 2019 zijn verhoogd met 2,50%.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2019		Rekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten begraven	414.688		386.568	
Mutatie egalisatiereserve		46.688		60.450
Begraafrechten		368.000		326.118
Totaal	414.688	414.688	386.568	386.568

Toelichting

Door een lagere opbrengst begraafrechten van € 42.000,-, lagere kapitaallasten (€ 27.000,-) en per saldo lagere overige kosten (€ 1.000,-) moest € 14.000,- meer onttrokken worden aan de egalisatiereserve dan begroot.

Marktgelden

De tarieven voor 2019 zijn met 2,50% verhoogd.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2019		Rekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	64.704		68.238	
Mutatie egalisatiereserve	3.730		1.060	
Marktgelden		61.500		60.961
Opbrengst water/stroomverbruik		8.000		8.337
Totaal	68.434	69.500	69.298	69.298

Toelichting

De iets hogere lasten worden veroorzaakt door hogere kosten elektra (€ 6.000,-) en lagere overige kosten (€ 2.000,-).

Leges

De tarieven voor 2019 zijn met 2,50% verhoogd.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2019		Rekening 2019	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	389.000	357.000	370.275	278.377
Omgevingsvergunningen	582.000	650.000	531.467	672.759
Europese richtlijn	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting

Algemene dienstverlening kan door wettelijke maximumtarieven niet kostendekkend worden doorberekend. Tevens wordt het effect zichtbaar van de lagere opbrengst afgifte paspoorten. Bij de omgevingsvergunningen is door een toename van de bouwactiviteiten een hogere opbrengst leges te zien. Bij de tussentijdse rapportage is deze bijgesteld met € 80.000,-, terwijl werkelijk nog € 23.000,- meer is ontvangen (dit is incidenteel en hier staan niet direct hogere kosten tegenover).

Conclusies kostendekking rechten in relatie tot egalisatiereserves

Voor de legesheffing geldt geen egalisatiereserve, omdat dit niet binnen de fiscaal juridische regelgeving past. Voor de verschillende rechten bestaan echter wel egalisatiereserves.

Uitgangspunt voor deze reserves is dat zij een maximaal negatief of positief saldo mogen hebben. Daarbij geldt een bandbreedte van -5% en +5% van de (begrote) jaaropbrengsten leges en rechten. Indien het resultaat binnen deze bandbreedte valt, dan is sprake van 100% kostendekking van deze rechten. Komen ze beneden de ondergrens, dan zijn voor de dan komende jaren wellicht aanvullende tariefmaatregelen nodig of moet worden bezien of de uitgavenkant (verder) omlaag kan worden gebracht. Gaat de egalisatiereserve over de bovengrens, dan kunnen in feite de dan komende jaren de tarieven omlaag, tenzij er uiteraard ontwikkelingen zijn waardoor ook de kosten (gaan) toenemen.

Heffing en invordering gemeentelijke belastingen door GBLT

Heffing

De combinatiebeschikkingen/aanslagbiljetten gemeentelijke en waterschapsbelastingen 2019 zijn opgelegd. Het gaat hierbij om een gecombineerde aanslag van de volgende zaken:

- Beschikkingen Wet WOZ
- Onroerendezaakbelastingen
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- BIZ heffing Haarbrug-Noord 2019
- BIZ heffing Spakenburg- Centrum 2019
- Verschillende waterschapheffingen

Er zijn circa 10.000 aanslagen over 2019 opgelegd. Gelijktijdig is ook de eindafrekening afvalstoffenheffing diftar 2018 opgelegd (circa 5.500).

Naast het grote combinatie kohier gemeentelijke en waterschapbelastingen zijn dit jaar nog meer aanslagen verzonden voor een aantal andere kohieren.

Dit betreft meerdere aanvullingskohieren voor:

- de gemeentelijke en waterschapsbelastingen 2019
- kohieren precariobelasting 2019
- kohier precariobelasting kabels & leidingen 2019
- havengelden 2019
- marktgelden 2019
- forensenbelasting 2019

Ook worden er jaarlijks voor de leges, de roerende ruimtebelastingen en de verlengingsvoorstellen grafrecht zo'n 1.000 nota's opgelegd via de gemeente Bunschoten.

Het opleggen van de aanslagen en nota's voor 2019 heeft geleid tot een aantal verzoeken om ontheffingen en bezwaarschriften. Hieronder de kengetallen voor 2019 en in meerjarenperspectief

	2019	Toegewezen of vernietigd	Afgewezen of ingetrokken	Nog af te handelen
Bezwaarschriften gecombineerde aanslag, gemeentebelastingen	165	80%	20%	16 (14%)
Bezwaarschriften <u>WOZ</u> - waarde en/of afbakening	319	40%	60%	4 (1%)
Totaal	484			20

	2017	2018	2019
Bezwaarschriften gecombineerde aanslag, gemeentebelastingen	610	408	165
Bezwaarschriften <u>WOZ</u> - waarde en/of afbakening	499	213	319
Totaal	1109	621	484

Toelichting

Door extra kwaliteitscontroles en afschaffing van de hondenbelasting is het aantal bezwaren gemeentelijke belastingen fors afgenomen. Bezwaren omvatten ook verzoeken om verminderingen van aanslagen als gevolg van mutaties onder andere verhuizingen, verder wordt een melding van de front-office / KCC qua taakverdeling veelal ook aangemerkt als bezwaar. Door de afschaffing van de hondenbelasting in 2019 ligt het aantal ook fors lager. Het aantal bezwaren WOZ ligt hoger dan het voorgaande jaar. Dat is ook logisch, omdat voor het eerst beschikt is op basis van een nieuw softwaremodel en het overzetten naar de netto gebruiksoppervlakte (wettelijk verplichte actie) heeft ook tot mutaties geleid.

Invordering

In onderstaande tabel staan de prestatiegegevens over het invorderingsbeleid.

PRESTATIEGEGEVENS	2019
Percentage belastingen	96,5%
- reeds ingevorderd	0,7%
- kwijtschelding	0,0%
- oninbaar	2,8%
- debiteurensaldo *	
* Aantal nog in te vorderen vanwege:	
- automatische incasso, recent opgelegd of net vervallen	508
- betalingsregeling	66
- aanmaning, dwangbevel, overige fases van invordering	114
Totaal	688

Toelichting

Alleen bij de fase 'aanmaning, dwangbevel en overige fases van invordering' loopt de gemeente nog gerede kans dat dit geld niet geheel kan worden ingevorderd. Over de jaren 2017 tot en met 2019 staat nog een bedrag op van € 330.892,-. Hiervoor is in de jaarrekening een voorziening wegens oninbaarheid opgenomen van € 45.000,-.

GBLT geeft aan dat het verstandig is om een percentage van 0,34% van het netto opgelegde aanslagbedrag te begroten als oninbaar. Een en ander past in de uitgangspunten van de begroting.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Er is voor 2019 een toenemende lastendruk voorzien voor personen met een koopwoning met een gemiddelde woningwaarde van 2,411%. Voor mensen met een huurwoning geldt een toename van de belastingdruk van gemiddeld 2,58%. De verhouding ligt anders, omdat zij geen aanslag onroerendezaakbelastingen ontvangen, maar alleen afvalstoffenheffing en rioolheffing.

COELO

Het COELO onderzoekt jaarlijks de lokale lastendruk in het land. Uit deze rapportage kan het eigen lastenniveau in relatie tot het landelijke niveau worden beoordeeld.

Positie woonlasten gemeente

De gemeente Bunschoten staat in 2019 op de achtste positie van gemeenten met de laagste woonlasten in het land voor de gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen (onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning. Het betreft een rangorde tussen 372 gemeenten.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Huidig beleid

In de gemeente Bunschoten bestaat de mogelijkheid voor particulieren om kwijtschelding aan te vragen:

- voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing (vastrecht) en rioolheffing;
- voor alle overige gemeentelijke heffingen bestaat een mogelijkheid voor kwijtschelding;
- waarbij uitgegaan wordt van 100% van de bijstandsnorm;
 - in afwijking hierop geldt een andere kwijtscheldingsnorm voor inwoners die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. Voor deze personen geldt de norm 100% netto AOW + deel KOB;
- Het GBLT schakelt de Stichting Inlichtingenbureau jaarlijks in voor een gratis screening op eerder gehonoreerde aanvragen, waarbij wordt getoetst of men (wederom) in aanmerking komt voor automatische kwijtschelding.

In de gemeente Bunschoten bestaat de mogelijkheid voor ondernemers om kwijtschelding aan te vragen voor privé schulden:

- voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing (vastrecht) en rioolheffing;
- voor alle overige gemeentelijke heffingen bestaat geen mogelijkheid voor kwijtschelding;
- als ondernemers een bijstandsuitkering ontvangen op grond van het besluit bijstandsverlening zelfstandigen.

Prestatiegegevens kwijtschelding

In onderstaand overzicht staan de prestatiegegevens over de afhandeling van de kwijtscheldingsverzoeken (in meerjarenperspectief).

PRESTATIEGEGEVENS	2019
Automatisch toegekend	120
Aangevraagd	199
TOTAAL	319
Toegewezen	197
Afgewezen/ingetrokken	84
Nog in behandeling	38 *
Ontvangen beroepen	11
Toegekende beroepen	3
Afgewezen beroepen	6
Beroep nog in behandeling	2
Totaalbedrag kwijtschelding (x € 1.000,-)	50 Prognose = 55

* Wordt het eerste kwartaal van 2020 afgehandeld.

Uitsplitsing kwijtschelding 2019 per belastingsoort:

Automatisch of op verzoek	Onroerendezaak-belastingen	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing
Begroot	€ 1.000	€ 22.500	€ 24.500
Totaal per belastingsoort	€ 500	€ 22.300	€ 27.600
Prognose als alle verzoeken zijn afgehandeld	€ 700	€ 24.700	€ 30.300

Er is in totaal € 50.400,- aan kwijtschelding verleend in 2019 (en nog € 9.100,- over 2017 en 2018). Wanneer alle verzoeken zijn afgehandeld verwacht GBLT uit te komen op € 55.700,- aan verleende kwijtschelding over 2019. Dit is iets meer dan vorig jaar.

2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Vooral voor de grondexploitaties is het van belang de risico's te onderkennen.

Een overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2019 € 8,7 miljoen bedraagt (incl. precario).

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende bladzijde staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op dit overzicht is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. Uit de berekeningen van de onbenutte belastingcapaciteit blijkt dat dit voor Bunschoten berekend wordt op € 2,5 miljoen.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en reiniging blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egaliseringsreserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van € 2,6 miljoen (afgerond).

Het weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 8.667.000,-. Dit is de reserve algemene dienst (incl. precario). De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst (incl. precario) à € 8.667.000,- te delen door de geïnventariseerde financiële risico's à € 4.200.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van 2,1. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

De risico's binnen de grondexploitatie moeten worden geactualiseerd zodat er ook iets gezegd kan worden over de gewenste stand van de reserve. Uitgangspunt is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's. De huidige stand per 31 december 2019 bedraagt € 4,7 miljoen. Toegezegd is dat dit in het MPG van 2020 wordt opgepakt.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	Raming	Werkelijk	Verschil
Jaarlijkse exploitatie			
Onbenutte belastingcapaciteit	2.500	2.500	-
Stelpost onvoorziene uitgaven	110	110	-
Totaal jaarlijkse exploitatie	2.610	2.610	-
Vermogenssfeer (31/12)			
Reserve algemene dienst (excl. precario)	6.765	5.186	-1.579
Reserve grondexploitatie	2.515	4.710	2.195
Totaal	9.280	9.896	616
Precario kabels en leidingen (cumulatief)	3.481	3.481	-
Totaal vermogenssfeer (incl. precario)	12.761	13.377	616
Totaal voor opvang risico's	15.371	15.987	616

Risico's

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt met betrekking tot de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Wet afschaffing precario op kabels en leidingen

De Tweede Kamer heeft besloten de heffing van precario op kabels en leidingen af te schaffen met ingang van 1 januari 2022. Deze inkomsten zijn als incidenteel aangemerkt en gestort in de algemene reserve.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2019 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 616.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 567.000,-). Voor de beoordeling van deze debiteuren wordt uitgegaan van percentages oninbaar per soort vordering.

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt. Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

De gemeente Bunschoten werkt samen met de BLNP gemeenten voor het onderdeel verzekeringen. Samen met deze gemeenten is in 2019 de brandverzekering vanaf 1 januari 2020 opnieuw aanbesteed.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheek. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitsstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

Door de Rijksoverheid wordt er op geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De gemeente staat evenals de Stichting WSW voor 50% garant voor de rente en aflossing van de leningen.

Open-einde regelingen

In de begroting zijn een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente niet beïnvloedbaar en dus niet beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Wet Werk en Bijstand (BUIG), schuldsaneringen, de Wet maatschappelijke ondersteuning en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Het zijn vooral ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein waarvoor is afgesproken dat voor- en nadelen in principe binnen het domein moeten worden verrekend, waarbij ook gebruik kan worden gemaakt van de daarvoor beschikbare egaliseringsreserve Sociaal Domein. Deze egaliseringsreserve is in 2018 al volledig ingezet. In 2019 is vanuit de algemene middelen het budget voor sociaal domein verhoogd.

Risicoanalyse

In 2018 is de eerste risicoanalyse uitgevoerd, dit onderzoek valt onder het zo genoemde verordening van artikel 213a gemeentewet. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf risico's zijn hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, <u>awb</u> procedures, faillissement (van aannemer waar de gemeente verantwoordelijk voor is), seizoen afhankelijke risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.100.000	50%	€ 550.000
2	Claimcultuur Sociaal Domein neemt toe. Budget niet goed bepaald door geen historie en meer zorgvraag.	€ 500.000	80%	€ 400.000
3	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij de leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 500.000	80%	€ 400.000
4	De vraag naar aspecten in het Sociaal domein (onder andere jeugdzorg en bijstand) wordt meer, door laagdrempeligheid en de eigen bijdrage wordt niet meer inkomensafhankelijk. De kosten gaan omhoog door mogelijke niet ingekochte zorg, het doorzetten van speciale gevallen door te weinig mankracht en rechtszaak kosten door te weinig dossier tijd.	€ 500.000	80%	€ 400.000
5	Dalende algemene uitkering (Sociaal Domein, rijks bezuinigingen en herverdelingen)	€ 315.000	80%	€ 252.000
	Totaal	€ 2.915.000		€ 2.002.000

Er is voor € 4,2 miljoen totaal aan financieel gevolg geïnventariseerd. Als er gekeken wordt naar de risico's die boven de 75% kans uitkomen, dan kan het voor komen dat deze risico's zich vaak voordoen. Als deze risico's zich vaak voordoen, dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

COVID-19 (Corona) virus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak hiervan kijken wij wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie.

De belangrijkste gevolgen voor zover deze op dit moment zijn in te schatten zijn:

- Mogelijke daling van opbrengsten van marktgelden en precariobelasting
- Bij eventuele faillissementen hogere bedragen ten laste van de voorziening oninbaarheid
- Continuering financiering Jeugdwet en WMO
- Mogelijke krimp van de economie (gevolgen voor de arbeidsmarkt etc.)

We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguleren werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Sociaal Domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningsschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo/AWBZ

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen. Voor de opvang van risico's is de egaliseringsreserve Sociaal Domein beschikbaar.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootte is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor nieuwe investering

In de paragraaf Financiering is de renterisiconorm uitgewerkt. De rentes zijn op dit moment nog steeds laag.

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
1a	Netto schuldquote	62,1%	40,4%	52,2%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	56,2%	34,1%	46,4%
2	Solvabiliteitsratio	22,4%	25,8%	26,5%
3	Kengetal grondexploitatie	35,2%	35,0%	22,5%
4	Structurele exploitatieruimte	2,4%	1,5%	-2,3%
5	Belastingcapaciteit	80,2%	79,5%	78,3%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat de daling zich doorzet ten opzichte van de jaarrekening van 2018.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Het streven is om de solvabiliteit naar 30% te brengen, zoals opgenomen in het coalitieakkoord. Er is een verbetering te zien ten opzichte van de jaarrekening 2018. Een belangrijke factor in dit geheel is de daling van de boekwaarde van de post voorraden (gronden in exploitatie en een stijging van de reservepositie). Daarnaast zijn er diverse leningen afgelost in 2019, wat een effect heeft op het balanstotaal.
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Te zien is hier een verdere daling ten opzichte van het jaar 2018. Dit effect is het gevolg van een daling van de boekwaarde van de post voorraden en anderzijds een hoger bedrag van de totale baten.
- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. In 2019 zijn de structurele lasten hoger dan de structurele baten, waardoor er een negatief percentage uit voortvloeit.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde.

Vergelijkend overzicht reserves 2019

Naam reserve	Saldo 1-1-2019	Saldo 31-12-2019
<i>Algemene reserves</i>		
Reserve algemene dienst (incl. resultaat na bestemming)	8.390.136	8.825.896
Totaal algemene reserves	8.390.136	8.825.896
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Toekomstvisie	591.836	290.941
Startersleningen	68.000	42.000
Stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans	169.000	124.000
Sociaal Domein	0	0
Dekking kapitaallasten	0	459.219
Totaal bestemmingsreserves	828.836	916.160
<i>Egalisatiereserves</i>		
Afvalstoffenheffing	247.702	29.000
Rioolrechten	200.700	298.196
Marktgelden	1.351	2.411
Begraafrechten	225.854	165.404
Totaal egalisatiereserves	675.608	495.012
<i>Grondexploitatie</i>		
Algemene reserve	3.782.379	4.709.880
Bovenplanse voorzieningen	1.232.729	908.340
Reserve Oostmaat	208.227	187.715
Totaal grondexploitatie	5.223.335	5.805.935
Totaal generaal reserves	15.117.915	16.043.003

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog andere onderdelen aan deze paragraaf toe.

Wegen

Beleidskader

- Beheerplan Onderhoud Wegen 2010-2011 geactualiseerd 2013
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan 2013-2017

Informatie

Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. De weginspectie heeft in 2019 plaatsgevonden. De inspectieresultaten zijn na de inspectie in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt.

In 2019 is een vervolg gegeven aan het opstellen van een nieuw beheerplan voor de periode 2020 – 2024.

Bij het programma Verkeer en Vervoer (blz. 23) is aangegeven welke uitvoering dit jaar is gegeven aan het beheerplan.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 534.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen.

Riolering

Beleidskader

- Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2013-2018

Informatie

Een groot deel van de geplande investeringen zijn (nog) niet uitgevoerd. Dit komt mede doordat op basis van de inspecties vervanging nog even uitgesteld kon worden. Hierbij is de doelstelling vervanging zo lang mogelijk, verantwoord, uit te stellen zonder dat dit leidt tot (vervolg)schade. Medio 2019 is gestart met het opstellen van een [GWRP](#) 2020 – 2025.

Jaarlijks wordt het rioolstelsel voor een deel geïnspecteerd op basis waarvan resterende levensduren kunnen worden bepaald. De benodigde investeringen worden hierop afgestemd.

Water

Beleidskader

- Waterplan Bunschoten 2006-2015
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016-2030

Informatie

In het Platform Water Vallei en Eem vindt in regionaal verband afstemming plaats voor initiatieven en werkzaamheden aangaande het watersysteem. De samenwerkingsovereenkomst die aan het Platform ten grondslag ligt is onder de loep genomen. Het waterplan vormt nog steeds de leidraad met betrekking tot het beleid en de uitvoering van de (afval)watertaken.

Baggeren

Beleidskader

- Baggerplan Bunschoten 2013-2023

Informatie

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen is een beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor tien jaar vastgelegd. In 2019 zijn de bestekken opgesteld voor het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden van de jaren 2017, 2018 en 2019. Het Waterschap lift mee in de werkzaamheden.

In het voorjaar is de vaargeul die toegang geeft vanaf de scouting naar het Randmeer gebaggerd.

In 2019 is er € 129.000,- gestort in de voorziening baggeren.

Havens

Beleidskader

- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis 2019-2033 (in ontwikkeling)

Informatie

Dit plan is in 2019 afgerond, maar moet nog worden vastgesteld.

Bruggen

Beleidskader

- Bruggen Beheerplan 2015-2020

Informatie

Ook voor de bruggen is een beheerplan geschreven. De jaarlijkse storting 2019 in de voorziening bruggen bedraagt € 29.000,-.

Bij de programma's (blz. 23) is vermeld welke uitvoering er dit jaar is gegeven aan het bruggenbeheerplan.

Groen

Beleidskader

- Snippergroen beleid
- Groenbeleidsplan 2015-2025
- Bomenbeleid 2018-2023

Informatie

Het project 'Grond gebruik' valt onder het snippergroenbeleid. De gemeente is hierbij verdeeld in vier fasen. Fase 1 en 2 is op enkele dossiers afgerond. Fase 3 is in 2019 zijn opgepakt.

Vanuit het uitvoeringsprogramma groenbeleidsplan is uitvoering gegeven aan renovatie.

Spelen

Beleidskader

- Nota spelenbeleid 'Spelen Natuurlijk! Nu en in de toekomst' 2011-2021
- Beheerplan spelen 2019-2021

Informatie

De jaarlijkse inspecties en onderhoudswerkzaamheden zijn uitgevoerd. Het beheerplan spelen 2019 – 2021 is vast gesteld. Om te voldoen aan het aanbestedingsbeleid is er een aanbesteding uitgevoerd om een raamcontract af te sluiten met diverse leveranciers. Voor 12 speelplaatsen zijn voorbereidende werkzaamheden verricht, waarbij omwonende input konden geven over de invulling van de speelplaatsen.

Gebouwen

Beleidskader

- Gebouwenbeheerplan 2016-2022
 - Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen (O-prognose) in 2018 herzien op basis van de NEN-2767

Diverse meerjaren onderhoud plannen(MJOP) zijn dit jaar geactualiseerd zoals dat beschreven staat in het gebouwbeheer plan. De financiële kant van het gebouwenbeheerplan wordt om de drie jaar geactualiseerd. Dit is in 2018 gebeurd. Voor 2019 bedraagt de jaarlijkse storting in deze voorziening € 368.000,-.

Informatie

De Gemeentewerf is begin 2019 volledig in gebruik genomen inclusief het museum depot.

Begin 2019 is de gemeentewerf voorzien van 124 zonnepanelen. Bij het gemeentehuis is ook aan duurzaamheid gewerkt door 136 zonnepanelen op het dak te leggen. Er is een start gemaakt om het binnen klimaat te verbeteren.

Het sleutel systeem dat bij het gemeentehuis al werd gehanteerd is uitgerold over al de gebouwen waar Bunschoten het onderhoud voor doet.

Eind 2019 is er opdracht gegeven om het carillon te reviseren. Het gehele klokkenspel en computer krijgen een update.

Sportvelden

Beleidskader

- Beheerplan sportvelden

Informatie

In het kader van vervanging en/of groot onderhoud zijn op sportpark De Vinken werkzaamheden uitgevoerd. Bij zowel de rugby als voetbal (veld 2) zijn de oude ballenvangers vervangen. Ook is de belijning van de atletiekbaan opgefrist. Uiteraard heeft het reguliere onderhoud in samenwerking met SRO plaatsgevonden.

In 2019 is een bedrag van € 216.000,- gestort in de voorziening.

Vergelijkend overzicht voorzieningen 2019

Naam voorziening	Boekwaarde 1-1-2019	Boekwaarde 31-12-2019
<i>Onderhoudsegalisatievoorzieningen</i>		
Onderhoud gemeentehuis	364.846	432.307
Onderhoud brandweerkazerne	18.000	37.836
Onderhoud sporthal	275.990	170.933
Onderhoud overige gebouwen	444.391	437.409
Onderhoud zwembad	528.124	395.661
Onderhoud sportvelden	354.862	491.088
Onderhoud speelvoorzieningen	55.000	234.740
Onderhoud veerpont	27.023	36.273
Onderhoud wegen	607.644	660.305
Onderhoud groen	107.961	126.847
Onderhoud bruggen	42.605	47.056
Baggeren binnenwateren en havens	398.176	469.090
Onderhoud onderwijshuisvesting	10.201	0
Onderhoud parkeergarage	108.870	130.870
Onderhoud oeververdedigingen en frontmuren	18.800	19.300
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	3.362.493	3.689.714
<i>Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen</i>		
Vervangingsinvesteringen riolering conform <u>vGRP</u>	182.828	153.178
Totaal bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	182.828	153.178
<i>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>		
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	1.426
Totaal voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.426	1.426
<i>Personeelsvoorzieningen</i>		
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.080.000	1.457.000
Totaal personeelsvoorzieningen	1.080.000	1.457.000
<i>Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel</i>		
Achterstand/ vertraging vervanging riolering	66.248	184.659
Totaal van derden verkregen middelen	66.248	184.659
Totaal generaal voorzieningen	4.692.995	5.485.977

2.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Per 1 januari 2001 is de Wet Fido in werking getreden. De gemeenten zijn verplicht een treasuryparagraaf in de programmarekening op te nemen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieerbeleid. Hieraan wordt invulling gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Treasurybeheer is het beheren van het geld van de organisatie. Het gaat hier zowel om het uitzetten en aantrekken van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten overtoollige respectievelijk benodigde middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier om het kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000,-	1e kwartaal 2019	2e kwartaal 2019	3e kwartaal 2019	4e kwartaal 2019
1. Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 1 januari (=grondslag)	€ 49.425	€ 49.425	€ 49.425	€ 49.425
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet in een bedrag	€ 4.201	€ 4.201	€ 4.201	€ 4.201
2. Omvang vlottende korte schuld				
Schulden in rekening-courant	€ -	€ -	€ -	€ -
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld	€ -	€ -	€ -	€ -
3. Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening courant	€ 7.288	€ 8.920	€ 13.550	€ 12.011
Contanten in kas	€ 6	€ 5	€ 6	€ 6
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	€ 880	€ 837	€ 884	€ 902
Totaal vlottende middelen	€ 8.175	€ 9.762	€ 14.439	€ 12.920
4. Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	€ -8.175	€ -9.762	€ -14.439	€ -12.920
Toegestane kasgeldlimiet	€ 4.201	€ 4.201	€ 4.201	€ 4.201
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	€ 12.376	€ 13.963	€ 18.640	€ 17.121

Kasbeheer

In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal het kasgeldlimiet niet mag overschrijden. Door de minister is het percentage vastgesteld op 8,5%. Het kasgeldlimiet wordt berekend door het percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het kasgeldlimiet bedroeg voor 2019 € 4,2 miljoen. Uit de hiervoor opgenomen tabel kan geconcludeerd worden dat het kasgeldlimiet in 2019 niet is overschreden.

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Voor de uitvoering hiervan is een speciale rekening geopend bij de Rabobank. Het saldo van deze rekening wordt dagelijks afgeroomd dan wel aangezuiverd door het Rijk. Voor 2019 mocht er een drempelbedrag van € 370.500,- buiten beschouwing worden gelaten (dit is 0,75% van het begrotingstotaal € 49,4 miljoen). In 2019 zijn de bedragen binnen de norm gebleven. Het saldo bij de schatkist per 31 december 2019 bedroeg € 4.895.000,-.

Financiering

In 2019 beschikte de gemeente Bunschoten over voldoende liquide middelen en is er geen langlopende geldlening aangetrokken.

Kasstroomoverzicht

Op de volgende bladzijde wordt een kasstroomoverzicht getoond. Het overzicht geeft de mutaties weer van de balansposten in 2018 en 2019, resulterend in een mutatie van de liquide middelen.

Per onderdeel wordt een beknopte indicatie gegeven welke balanspost de voornaamste mutatie veroorzaakt. Voor verdere toelichting op deze balansposten wordt verwezen naar de Balans met toelichting en de bijbehorende bijlagen.

Betekenis van de afkortingen in het kasstroomoverzicht:

IVA	immateriële vaste activa
MVA	materiële vaste activa
FVA	financiële vaste activa

Kasstroom uit operationele activiteiten

In 2019 is de kasstroom uit operationele activiteiten circa € 4,7 miljoen lager. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de mutatie van het werkkapitaal, voornamelijk een afname van de voorraden (grondexploitatie), een afname van de vorderingen en een toename van de schulden ten opzichte van 2018.

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

In 2019 is de kasstroom uit investeringsactiviteiten circa € 1,8 miljoen hoger. Dit wordt veroorzaakt door lagere investeringen in materiële vaste activa.

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

De kasstroom uit financieringsactiviteiten is in 2019 circa € 2,5 miljoen hoger. Dit wordt veroorzaakt door een lagere aflossingsverplichting ten opzichte van 2018.

Kasstroomoverzicht

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	2018	2019
Voordelig / nadelig saldo	692,6	159,0
Afschrijving IVA	57,3	56,4
Afschrijving MVA	1.349,4	1.464,4
Afschrijvingen	1.406,7	1.520,8
Toe (-)/afname (+) voorraden	6.095,4	6.383,2
Toe/afname vorderingen	9.201,8	3.733,2
Toe/afname overlopende activa	117,1	-42,9
Toe (+)/afname (-) kortlopende schulden	-88,0	803,4
Toe/afname overlopende passiva	-427,4	-81,3
Werkkapitaal	14.898,8	10.795,5
Mutatie reserves	1.180,3	765,0
Mutatie voorzieningen	543,5	793,0
Reserves en voorzieningen (+) = toename	1.723,8	1.558,0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	18.721,9	14.033,3
Investerings IVA	0,0	-15,8
Investerings MVA	-7.160,7	-5.190,4
Desinvesterings MVA	0,0	308,7
Investerings FVA	-82,9	-320,3
Desinvesterings FVA	140,0	-66,0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-7.103,6	-5.283,7
Opgenomen lange geldleningen	-	-
Aflossing opgenomen geldleningen	-11.837,6	-9.337,6
Aflossing verstrekte geldleningen	379,1	379,0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-11.458,6	-8.958,6
Mutatie in geldmiddelen	159,8	-209,1
Stand liquide middelen 01-01-2018/2019	115,3	275,1
Stand liquide middelen 31-12-2018/2019	275,1	66,0
Mutatie in geldmiddelen	159,8	-209,1

Renterisiconorm

Bedragen x € 1.000,-	Begroot 2019	Werkelijk 2019
1. Renteherziening		
Renteherziening op vast schuld o/g	€ -	€ -
Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -
Netto renteherziening op vaste schuld	€ -	€ -
2. Mutatie vaste schuld		
Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -	€ -
Nieuwe verstrekte lange leningen	€ -	€ -
Netto nieuw aangetrokken schuld	€ -	€ -
3. Betaalde aflossingen	€ 9.338	€ 9.338
4. Herfinanciering (laagste van 2 en 3)	€ -	€ -
5. Renterisico op vaste schuld (1 + 4)	€ -	€ -
6. Renterisiconorm		
Begrotingstotaal	€ 49.425	€ 49.425
Percentage	20%	20%
Renterisiconorm	€ 9.885	€ 9.885
7. Toets renterisiconorm		
Renterisiconorm	€ 9.885	€ 9.885
Renterisico op vaste schuld (1 + 4)	€ -	€ -
Ruimte	€ 9.885	€ 9.885

Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm niet overschrijden. De renterisiconorm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm is in 2019 niet overschreden. De begroting liet een ruimte zien van ruim € 9,8 miljoen. Er is in 2019 geen lening aangetrokken of verstrekt. De werkelijke ruimte betreft daarom tevens € 9,8 miljoen.

Renteschema

Renteschema	Werkelijk 2019	Begroot 2019
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	381.322	381.361
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	9.680	13.000
Saldo rentelasten en rentebaten	371.642	368.361
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	317.164	449.241
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	-
Rentebaat van door verstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	54.478	-80.880
Rente over eigen vermogen	-	-
Rente over voorzieningen	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	54.478	-80.880
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	363.937	634.122
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-309.459	-715.002

Het renteschema op de hiervoor vermelde pagina geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Leningenportefeuille

Op 31 december 2019 heeft de gemeente negen vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 30.715.238,- (eind 2018 was dit € 40.052.857,-). Alle leningen zijn aangetrokken ter financiering van de eigen organisatie van de gemeente Bunschoten. In 2019 zijn er geen nieuwe leningen aangetrokken.

Ledenkapitaal

De gemeente heeft een bijdrage van € 20.000,- in het ledenkapitaal gestort in de Coöperatie Gastvrije Randmeren. Dit bedrag geeft een stemrecht voor vier stemmen.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Nominale waarde	
16.219	Aandelen	Vitens	€	16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding BV	€	5.265,00
205	Aandelen	NV <u>Rova</u> Holding	€	313.640,00
8.055	Certificaten	Dataland	€	805,50
Totaal aandelenbezit			€	335.929,50

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft een rating volgens Moody's van Aa3 en een A+ rating volgens Standard & Poor's.

Daarnaast is er nog een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Deze is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij SVn zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. In de jaarrekening is het werkelijke EMU-saldo van zowel 2018 als 2019 opgenomen.

Vanwege een iets hogere mutatie in de voorraden en een lagere mutatie (im)materiële vaste activa in 2019 en een lager exploitatiesaldo is er een stijging te zien in het EMU-saldo ten opzichte van 2018. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de jaarrekening het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-
	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.873	925
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	5.754	3.377
3. Mutatie voorzieningen	543	793
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-6.095	-6.383
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0
Berekend EMU-saldo	2.757	4.724

2.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Er is gerealiseerd dat er meer rust is gekomen in de teamstructuur. Er is geïnvesteerd in een goede samenwerking en verbinding tussen de leidinggevenden, de teams en de individuele medewerkers. Daarnaast zijn er teamtrainingen geweest, waarbij de trainers een belangrijke rol spelen in het stimuleren van de ontwikkeling van de teams. Daar waar nodig is er specifieke coaching geweest voor teams en individuen. De diverse rollen in de teams hebben inhoudelijk meer vorm gekregen en is er een organisatiebrede leerbijeenkomst geweest over integraal werken.

Ook in de praktijk, met de maatschappelijke opgaven die de gemeente heeft, proberen we voortdurend stappen te zetten naar meer kwaliteit, flexibiliteit en participatie. Zo vraagt de nieuwe omgevingswet een wijze van samenwerken en participatie die aansluit bij de ontwikkeling zoals die is ingezet. In het project Omgevingswet is en wordt dit meegenomen.

Samenwerking bedrijfsvoering BLNP

Financiën

In de samenwerking op het taakveld financiën zijn in 2019 weer stappen gezet. In 2019 zijn onder meer de volgende resultaten behaald.

- Per 18 april 2019 waren alle overheden verplicht om E-facturen te kunnen ontvangen en verwerken. Voor de BLNP gemeenten is deze doelstelling op tijd gerealiseerd.
- De brandverzekering is opnieuw aanbesteed. Nijkerk en Leusden hebben een gezamenlijke Europese aanbesteding uitgevoerd, Bunschoten en Putten een onderhandse aanbesteding. Helaas is de markt op dit moment niet gunstig. De aanbesteding heeft een premiestijging van circa 30% opgeleverd.
- Er wordt gewerkt volgens een gezamenlijk interne controle plan waarin controles en reviews bij elkaar worden uitgevoerd. De (gezamenlijke) account stelt in de managementletters van de vier gemeenten dat met deze werkwijze onafhankelijke controles worden bewerkstelligd.
- Waar van toepassing worden bevindingen van de accountant door de vier gemeenten gezamenlijk opgepakt.
- In het kader van de AVG is een PIA uitgevoerd op de financiële applicatie. Dit heeft geleid tot een aantal aanbevelingen om de privacy beter te beschermen.
- Eind 2019 is een start gemaakt met het harmoniseren van de processen van het samenstellen van de planning & control producten.

ICT

Uit het BLNP informatiseringbeleid zijn in 2019 de onderstaande projecten aangepakt.

- In 2019 hebben Leusden en Nijkerk de stap gemaakt naar Exchange Online en de overstap naar Office 365.
- Het gezamenlijk helpdesk systeem TOPdesk is verder uitgebouwd voor de gebieden juridisch en personeelszaken.
- De systeembeheerders hebben een vast overleg ingevoerd en stemmen waar mogelijk werkzaamheden op elkaar af. Waar mogelijk wordt gezamenlijk opgetrokken en kennis met elkaar uitgewisseld. Zo trekken Putten en Nijkerk samen in het traject migratie Windows 10. Bunschoten en Leusden hebben die stap al eerder gemaakt.
- Er is een harmonisatieslag doorgevoerd met enkele applicaties. Met name de gezamenlijke aanpak van applicatie voor leerlingenvervoer en de leerplichtwet wordt hier aangehaald.
- Op strategisch niveau worden de landelijke programma's van de DA2020 gezamenlijk gevolgd en opgepakt.
- Het veiligheidsbeleid is door de CISO groep met verve opgepakt. Er zijn aanvallen op de systemen geweest van buiten. Ook worden gezamenlijk de gevolgen van datalekken opgepakt.

- Het privacy beleid is door de AVG groep met de FG opgepakt. Er is een conceptbeleidsplan ontwikkeld. Het verwerkingsregister en de verwerkersovereenkomsten zijn aangepakt. De eerste DPIA's zijn afgenomen.
- Er is een gezamenlijk traject opgepakt voor de implementatie van veilige mail in de vier gemeenten. Er is gekozen voor Zivver dat ook voldoet aan de voorwaarden van veilige uitwisseling van zorgmail.
- Er is een uitgebreide scan gemaakt van de Microsoft licenties. Van belang is goed te volgen of de gemeenten aan de licentie-eisen blijven voldoen. Die stap is afgerond.

Personeelszaken

In 2019 heeft het team te maken gehad met de uitval van een aantal medewerkers. Dit heeft gevolgen gehad voor de realisering van de in het jaarplan opgenomen prestaties.

- Het projectplan PSA bevatte voor 2019 diverse onderdelen. Deze zijn deels geïmplementeerd volgens plan. Zo is er een centraal loket ingericht voor PSA-gerelateerde vragen (TOPdesk). Sommige onderdelen zijn wel voorbereid, maar nog niet volledig gerealiseerd. Het opzetten van Managementinformatie en het maken van een visie op de rol van het team PSA en de daarbij behorende werkwijze zijn niet gerealiseerd.
- Gelet op de beperkte capaciteit is besloten om het proces invoeren Skills Management (zoals vaardigheden en opleidingen) nu niet op te pakken.
- Het project Performance Management is technisch gezien opgeleverd. In BLNP is nog geen gezamenlijk beleid opgesteld ten aanzien van de gesprekscyclus. Wel is voorzichtig begonnen om hiermee te werken.
- Er is in 2019 hard gewerkt aan de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. De onderdelen die hiervoor waren genoemd in het projectplan zijn voor het grootste deel opgeleverd. Er zijn nog een aantal, relatief kleine, onderdelen die nog aandacht vragen.
- Vanwege capaciteitsproblemen is in 2019 besloten om het project om te komen tot een eenduidige arbodienstverlening niet uit te voeren. Voor alle vier de organisaties heeft dit consequenties vanwege het contract dat veelal al langere tijd is afgelopen. Hier moet nader naar gekeken worden.

Juridische zaken

In 2019 is door de medewerkers van het juridische team BLNP uitvoering gegeven aan het door het team opgestelde jaarplan. In de basis is het team zelfsturend. Er zijn drie clusters (pijlers), te weten: juridische kwaliteitszorg, juridische advisering en bezwaren en klachten. Speerpunt in het jaarplan 2019 was een digitaal platform. Hieronder wordt kort per onderdeel aangegeven wat in 2019 specifiek is gerealiseerd.

- *Team Juridische zaken*
De kwartiermakers functie is roulerend door een aantal leden van het team ingevuld. In de gastheergemeente Putten vonden de maandelijkse plenaire overleggen plaats en werden door de verschillende clusters de inhoudelijke werkzaamheden afgestemd.
- *Juridische kwaliteitszorg*
De in het jaarprogramma 2019 geplande werkzaamheden zijn door het team grotendeels uitgevoerd. De huisadvocaat heeft in 2019 drie keer een training voor het team verzorgd. Door de juristen is drie keer een algemene juridische cursus voor medewerkers verzorgd.
- *Bezwaren en klachten*
Er is een groot aantal commissieleden dat formeel voor alle vier de commissies werkt. Deze leden worden ook wisselend voor de verschillende commissies ingezet. In de praktijk blijkt dat de poule van commissieleden nu voldoende groot is om alle zittingen te kunnen bemensen. De secretarissen van de commissies vervingen elkaar in geval van ziekte, vakantie etc.
- *Juridische advisering*
Door de leden van het cluster juridische advisering werd de advisering verzorgd aan de collega's en bestuurders van de deelnemende gemeenten. Waar nodig is over en weer ondersteuning geboden. Ook vond binnen dit cluster de coördinatie van de Wob-verzoeken plaats.
- *Speerpunt: digitaal platform*
In 2019 is het digitale platform TOPdesk gelanceerd. Collega's van de vier gemeenten kunnen via dit platform om advies vragen en de behandelaar van het advies kan daar vervolgens via TOPdesk op reageren. Op deze manier vindt kennisdeling plaats en daarnaast brengt het systeem collega's en adviseurs van de vier verschillende gemeenten met elkaar in contact.

Informatieveiligheid

▪ Inleiding

Gemeenten zijn, net als andere organisaties, kwetsbaar als het gaat om (digitale) dienstverlening. De afgelopen jaren is er bij de overheid sprake van een toenemend aantal incidenten op het gebied van cybercriminaliteit en informatiebeveiliging. Denk daarbij aan het incident bij de Universiteit van Maastricht en het lek in de Citrix software. Deze incidenten geven aan hoe afhankelijk gemeenten zijn van de digitale omgeving. Daarbij tonen ze ook aan hoe kwetsbaar de maatschappij is. Daarom is het van belang dat processen adequaat worden ingericht om informatieveiligheid te borgen. Bovendien moet het bewustzijn van informatieveiligheid van gemeentelijke medewerkers op alle niveaus worden vergroot. Het jaar 2019 heeft in het teken gestaan van BIG naar BIO.

▪ Samenvatting en algemeen beeld

In de praktijk doet de gemeente Bunschoten al veel aan informatieveiligheid, maar het kan niet altijd (op papier) aangetoond worden. Meer maatregelen moeten in beleid en procedures worden vastgelegd en processen (her)inrichten.

▪ Van BIG naar BIO

Binnen het samenwerkingsverband BLNP is gestart met de overgang van BIG naar BIO. Het nieuwe BIO beleid is gericht op risicomanagement. Daarbij zijn het aantal normen teruggebracht van 300 naar 150. De overgebleven normen zijn echter allemaal verplicht geworden. In de BLNP is begonnen met het in kaart brengen van de grootste risico's en daarbij de passende maatregelen te nemen.

▪ Activiteiten en beheersmaatregelen

In 2019 is binnen de samenwerking BLNP een Mystery Guest campagne uitgevoerd bij alle vier gemeenten. Naar aanleiding van deze campagne zijn er een aantal maatregelen genomen. Deze maatregelen lopen door in 2020. Bewustwording zal structureel deel uitmaken van het informatieveiligheidsbeleid en jaarlijks via een ander soort campagne onder de aandacht worden gebracht bij de medewerkers.

▪ Datalekken

In 2019 hebben zich binnen de gemeentelijke organisatie van Bunschoten twee datalekken voorgedaan. Er zijn verschillende maatregelen genomen om dit soort datalekken te voorkomen. De datalekken hadden geen nadelige gevolgen voor de betrokkenen.

Bij het samenwerkingsverband BBS hebben zich 12 datalekken voorgedaan in 2019 waarvan er bij drie sprake was van betrokkenen uit Bunschoten. De datalekken hadden geen nadelige gevolgen voor de betrokkenen uit Bunschoten.

▪ PEN Test

Eind 2018 is er binnen de samenwerking BLNP een gezamenlijke PEN test uitgevoerd op de gemeentelijke systemen. Een aantal van deze maatregelen die voortkomen uit de PEN test zijn in 2019 uitgevoerd. In 2019 is er geen nieuwe PEN test uitgevoerd op de gemeentelijke systemen. Dit omdat de samenwerking BLNP zich heeft aangesloten bij de VNG aanbesteding GGI-Veilig. Deze aanbesteding was eind 2019 pas afgerond waardoor BLNP niet eerder gebruik kon maken van deze diensten.

▪ Resultaten en Verantwoording ENSIA

Het beantwoorden van de ENSIA zelfevaluatie leidt niet tot een score. In 2019 werd de ENSIA zelfevaluatie nog gedaan via het normenkader BIG. De uitkomsten zijn een indicatie van het voldoen aan de normen. Net als de meeste gemeenten voldoet Bunschoten nog niet aan alle normen, maar dat is ook niet reëel. Het gaat erom dat je als gemeente continu aan de slag bent met verbeterplannen voor de informatieveiligheid.

De ENSIA heeft tot doel het verantwoordingsproces overzichtelijker te maken en de verschillende normenkaders en zelfevaluaties te bundelen. De BIG vormt de kern voor deze verantwoording waarbinnen ook de vakgebieden BRP, PUN, SUWI, BAG, BGT, DigiD en BRO zijn opgenomen. Op basis van ENSIA vindt één keer per jaar, in de vorm van een collegeverklaring, verantwoording aan de gemeenteraad en aan diverse toezichthoudende instanties plaats. In deze separate verklaring geeft het college van B&W aan in hoeverre bij de gemeente de beheersingsmaatregelen voldoen aan de voor de ENSIA verantwoording geselecteerde normen voor wat betreft DigiD en SUWI. De uitkomst van ENSIA levert input voor de gemeenten voor een verdere selectie van verbetermaatregelen, uit te voeren in 2020.

Archief- en informatiebeheer

▪ Inleiding jaarverslag

Met dit verslag legt uw college, dat verantwoordelijk is voor de (bestuurlijke) zorg op de naleving van de Archiefwet, verantwoording af aan de gemeenteraad (art. 7 Archiefverordening). Deze toezichtinformatie over 2019 wordt via deze jaarrekening tevens toegezonden aan de interbestuurlijk toezichthouder, gedeputeerde staten van de provincie Utrecht.

▪ Criteria toetsing provincie

Bij de beoordeling van het informatie- en archiefbeheer door gedeputeerde staten wordt gebruik gemaakt van het '*Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht provincie Utrecht - Nieuwe schoenen*'. De risicogebieden waar gedeputeerde staten specifiek naar kijken zijn:

- De omslag naar digitaal werken, zie verbeterpunt 1.
- Het kwaliteitssysteem, zie verbeterpunt 3 en [KPI 2](#).
- De informatiehuishouding bij reorganisaties, herindeling en samenwerkingsvormen. Zie verbeterpunt 4.

▪ Algehele conclusie gemeentearchivaris over 2019

Bij de beoordeling Interbestuurlijk Toezicht informatiebeheer over 2017 – 2018 zijn een viertal verbeterpunten benoemd. Hieronder volgt de actuele stand van zaken.

Verbeterpunt 1

Zorg ervoor dat de randvoorwaardelijke instrumenten om volledig digitaal te gaan werken, zoals een digitale bewaarstrategie, in samenwerking met uw gemeentearchivaris en in [BLNP](#)-verband worden opgesteld, vastgesteld en geïmplementeerd. Van een formeel vastgestelde bewaarstrategie is nog geen sprake. Zie verder [KPI 7](#).

Verbeterpunt 2 (gerealiseerd)

In 2019 is een overzicht van de (taakspecifieke) applicaties opgesteld. Het doel hiervan is een goed inzicht in het beheer van de informatie in deze applicaties.

Verbeterpunt 3 (gerealiseerd)

In 2019 is door de organisatie een '*Beleidsplan Implementatie Kwaliteitssysteem Informatiebeheer*' opgesteld. Een goede stap in het verder borgen van het kwaliteitssysteem in de organisatie.

Verbeterpunt 4

Er is een overzicht beschikbaar van alle verbonden partijen gemeente Bunschoten. Een protocol voor het adequaat inhoudelijk regelen van informatie- en archiefbeheer bij samenwerkingsverbanden en het maken van praktische beheersafspraken is nog niet voorhanden. Dit is belangrijk om dit vast te leggen, omdat het college als zorgdrager verantwoordelijk blijft voor het informatie- en archiefbeheer dat de gemeente Bunschoten neer heeft gelegd bij de verbonden partij.

Aanvullend heeft de organisatie in 2019 de volgende punten heeft opgepakt:

- De lijn is ingezet dat het archiveringsaspect standaard wordt meegenomen bij de aanschaf/aanbesteding van taakspecifieke applicaties.
- Facebook, Twitter en Instagram worden jaarlijks gearchiveerd in het zaaksysteem en vijf jaar bewaard.
- WhatsApp, relevante berichten worden in het zaaksysteem gezet en bewaard zolang als nodig is.
- De gemeentelijke wordt gearchiveerd ([archiefweb.eu](#)).
- De audioverslagen van de raad worden in het zaaksysteem gezet en bewaard.

Dit is een positieve ontwikkeling en geeft aan dat de bewustwording voor het archief- en informatiebeheer in sterke mate aanwezig is in de organisatie.

▪ **KPI's over het verslagjaar 2019**

KPI 1 lokale regelingen: Afspraken over het informatiebeheer bij verbonden partijen

De eerste twee regelingen zijn gevestigd in de gemeente Soest, waar de gemeentearchivaris is aangewezen om het toezicht uit te oefenen.

○ *Werk en Inkomen Baarn, Bunschoten en Soest te Soest*

Over de periode 2018 – 2019 heeft de gemeentearchivaris van Soest het verslag opgesteld over het informatiebeheer bij de Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociaal domein BBS. In totaal zijn een achttal verbeterpunten geconstateerd. Hier gaat BBS mee aan de slag. Het eerste verbeterpunt, hieronder uitgewerkt, is reeds gerealiseerd.

Publiceer de Archiefverordening BBS, deel de verordening mee aan gedeputeerde staten van de provincie en geef invulling aan de artikelen in de Archiefverordening BBS en het Besluit Informatiebeheer BBS. Gerealiseerd eind 2019.

○ *Afval Verwijdering Utrecht te Soest*

In het verslagjaar 2019 hebben er zich bij de AVU geen bijzonderheden voorgedaan. Wel zijn er plannen dat het RMN, gevestigd in de gemeente Soest, het (digitale) archief- en informatiebeheer van de AVU in 2020 gaat verzorgen. Bij verdere ontwikkeling zal de gemeentearchivaris van de RMN, de organisatie op de hoogte stellen.

De onderstaande regelingen zijn gevestigd in de gemeente Utrecht. Het toezicht wordt uitgeoefend door Het Utrechts Archief.

○ *Gemeenschappelijke regeling GGDrU*

○ *RUD, gevestigd in Utrecht*

In 2019 zijn in RUD-verband dossierafspraken en procedures informatie- en archiefbeheer opgesteld. Een belangrijk uitgangspunt is dat de RUD en de deelnemers er naar streven om informatiestromen digitaal te beheren en te archiveren. Door gemeente Bunschoten wordt dit actief gevolgd en zo nodig voorzien van commentaar.

○ *Gemeenschappelijke regeling VRU*

De onderstaande regelingen zijn gevestigd in de gemeente Zwolle.

○ *Gemeenschappelijke Regeling GBLT te Zwolle*

Het archieftoezicht ligt bij het Historisch Centrum Overijssel. Geen toezichtverslag beschikbaar.

○ *NV ROVA Holding*

○ *Vitens N.V.*

○ *Samenwerking bedrijfsvoering Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten*

Deze samenwerking is geen zelfstandige archiefvormende organisatie, maar een 'regeling zonder meer'. Er is gestart met gesprekken met (BLNP) beheerder financiën over het beheer van de informatie. In 2019 heeft er geen verandering plaatsgevonden en is de status onveranderd. Er wordt een gezamenlijk beleid opgesteld. Hierna zal het besluitvormingsproces bij de vier gemeenten plaatsvinden.

Aanbeveling 1: Het opstellen van heldere inhoudelijke beheersafspraken over het archief en informatiebeheer bij iedere verbonden partij.

KPI 2 Interne kwaliteitszorg en toezicht

Het kwaliteitsplan is in 2019 goedgekeurd en de implementatie is gestart.

KPI 3 Ordening, authenticiteit, context

In 2019 vond de projectarchivering plaats in het zaaksysteem. Er is door de gemeente een betere wijze van het archiveren van projecten onderzocht, die past bij de doelgroep zonder afbreuk te doen aan het informatiebeheer.

Er is in 2019 een overzicht van de (taakspecifieke) applicaties opgesteld. Het doel is het beheer van de informatie in deze applicaties te borgen.

KPI 4 Digitale archiefbescheiden in het bijzonder

Het college heeft in de vergadering van 29 augustus 2017 het Handboek Vervanging archiefbescheiden vastgesteld. Hiermee wordt het op grond van de Archiefwet mogelijk om papieren documenten te vervangen door digitale exemplaren. In het besluit van 2017 is een uitzondering gemaakt voor personeelsdossiers. Met de invoering van een nieuw systeem voor HRM is deze uitzondering komen te vervallen. Verder is de organisatie veranderd in een zelfsturende organisatie. Dit is een grond om het handboek vervanging bij te werken. Het college heeft het aangepaste handboek vervanging in zijn vergadering van 16 juli 2019 vastgesteld.

KPI 5 Vernietiging, vervanging en vervreemding van archiefbescheiden

Voor het vernietigen van digitale archiefbescheiden in het zaakstelsel en de taakspecifieke applicaties heeft de organisatie nog geen procedure opgesteld waarin het proces van digitale archiefvernietiging wordt beschreven.

Conform de selectielijst worden de agenda's van de bestuurders en de gemeentesecretaris sinds het verslagjaar 2019 gearhiveerd. Voor de actuele situatie vervanging (handboek) wordt verwezen naar KPI 4. Er heeft in 2019 geen vervreemding van archiefbescheiden plaatsgevonden.

Aanbeveling 2: het opstellen van een integrale, inclusief taakspecifieke applicaties, procedure voor de digitale archiefvernietiging.

KPI 6 Overbrenging van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats

Het archiefblok 1991 – 2000 is overgebracht. Hiermee voldoet de gemeente aan de wettelijke vereisten om de te bewaren archiefbescheiden ouder dan 20 jaar over te brengen naar de archiefbewaarplaats.

KPI 7 Toetsing archiefruimte en archiefbewaarplaats

Op 29 augustus 2019 heeft de gemeentearchivaris de archiefbewaarplaats, voor de papieren dossiers, definitief goedgekeurd. De archiefbewaarplaats voldoet hiermee aan de geldende wet- en regelgeving.

Digitale informatie – E-depot/digitale archiefbewaarplaats

Bij digitale informatie is een bewaarstrategie belangrijk. De organisatie heeft op dit vlak een inventarisatie uitgevoerd, nadere invulling dient nog plaats te vinden.

Aanbeveling 3: het opstellen van een bewaarstrategie ter voorbereiding op het e-depot.

KPI 9 Calamiteitenplan

Bunschoten heeft de beschikking over een vastgesteld en jaarlijks geactualiseerd calamiteitenplan.

KPI 10 Middelen

De formatie voor archief- en informatiebeheer bestaat uit 3,44 fte.

Er zijn geen achterstanden in de wettelijk verplichte werkzaamheden.

2.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen.

Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij: 	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de WOZ-basisregistratie (aantallen inwoners en WOZ-objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 324.254,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.064.000,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.064.000,- (ultimo 2019, inclusief resultaat)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 6.298.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	GBLT beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Bureau regio Amersfoort

Juridische rechtsvorm:	Samenwerking
Programma in begroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Op een duurzame en effectieve manier strategisch samen werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten	€ 48.200,-

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Veiligheid</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweezorg, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgermeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.043.145,- (2019)
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.572.000,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 13.081.000,- (ultimo 2019), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 44.366.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Daling OMS-opbrengsten, (on)gelijke behandeling vrijwilligers, overige (onvoorziene) exploitatierisico's.

VEILIGHEIDSRGIO UTRECHT

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening B € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 57.054 (2019) inclusief bijdrage maaien waterplanten
Meest recente financieel resultaat:	€ - 784.215,- resultaat voor bestemming 2018

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal Domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is <u>BBS</u> werkgever van medewerkers van de Sociaal Teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	€ 3.130.000,- voor Inkomen, € 243.000,- voor Participatie, € 917.000,- voor Zorgadministratie en Sociaal Team en € 427.000 voor Overhead.
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 0,- (2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

RWA / Amfors Holding B.V.

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal Domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage Wsw volledig ter beschikking aan <u>RWA</u> . Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.049.612,- (2019)
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2019 was € 5.485.117,-. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 2.181.388,- en door gemeenten met € 3.303.729,- (waarvan Bunschoten € 137.000,-).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 234.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal <u>SW</u> -ers binnen <u>RWA</u> zal jaarlijks met zo'n 4% afnemen. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. Zie hierna bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal Domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 <p>Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.</p>
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	-
Meest recente financieel resultaat:	Over 2019: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 2.181.388,-)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.500.000,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4.250.806,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 <p>Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.</p>
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 382.197,- (2019)
Meest recente financieel resultaat:	€ 416.000,- negatief (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.332.000,- (ultimo 2019), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 2.411.000,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 797.000,- (2019)
Meest recente financieel resultaat:	€ 632.803,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 4.232.707,- (ultimo 2019), inclusief resultaat
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.419.639,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de <u>GGDrU</u> in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De <u>GR</u> heeft een minderheidsbelang in de <u>NV Rova Holding</u> (€ 4.538,-) en een 50%-belang in de <u>BV Afvaloverslag</u> (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 511.675,- (2019)
Meest recente financieel resultaat:	€ 193.627,- (2019)
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 497.533,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 17.070.250,- (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder.
	
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 904.000,- (taken conform dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 5.686.000,- (2019). Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Het verwacht dividend over 2019 bedraagt circa € 92.000,-. Het dividend over 2018 (uitgekeerd in 2019) bedroeg € 476,- per aandeel, voor Bunschoten € 98.000,-
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 33.817.000,- (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 55.833.000,- (ultimo 2019), inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
	
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 11,1 miljoen (2019). Het voorstel is om over 2019 geen dividend uit te keren gelet op de financiële ratio's. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat geen dividend wordt uitgekeerd. Het dividend over 2018 (uitgekeerd in 2019) bedroeg ongeveer € 14.600,- (€ 0,90 per aandeel).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 533,3 miljoen (ultimo 2019)
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.293,0 miljoen (ultimo 2019)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een <u>NV</u> zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een <u>NV</u> .

Stichting MooiSticht

Juridische rechtsvorm:	Stichting
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Goede en onafhankelijke ruimtelijke advisering bij ruimtelijke plannen.
	
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen én dagelijks bestuur.
Wijze financieel belang:	Facturering van de uitgebrachte welstands- en monumentenadviezen.
Bijdrage Bunschoten:	Circa € 31.000,- (2019)

2.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Middelen)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- *Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;*
- *Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;*
- *Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;*
- *Een onderbouwing van de geraamde winstneming;*
- *De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.*

Grondbeleid is een activiteit van de gemeente waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze, sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke processen. Waarbij een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte wordt verkregen. Daarbij worden dan voorzieningen gerealiseerd die niet door particuliere partijen zouden worden ontwikkeld. Er kan gedacht worden aan sociale woningbouw, sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur. Grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument om andere gemeentelijke beleidsvelden te ondersteunen.

Per casus wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief dan wel facilitair grondbeleid zijn. De herziening van de nota grondbeleid is 26 september 2019 door de raad vastgesteld.

De grondexploitatie vormt een geheel met de totale financiële huishouding van de gemeente en heeft een financiële invloed op en gevolgen voor de algemene financiële positie van de gemeente. Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden vertaald in de grondopbrengst.

Op de volgende pagina staat een totaal overzicht grondexploitatie van alle complexen inclusief de prognose eindresultaat (na winstnemingen 2019).

In 2019 heeft er één tussentijdse winstneming plaatsgevonden voor het complex Haarbrug-Zuid (€ 776.000,-, valt vrij in het resultaat). Afsluiting van het complex Bunschoten Centrum heeft een voordeel opgeleverd van € 58.000,-, dit valt vrij in het resultaat.

Tevens is een deel van de voorziening verlieslatende complexen vrijgevallen (totaal € 1.456.000,-, waarvan € 1.372.000,- is gestort in de reserve grondexploitatie en € 84.000,- is vrijgevallen in het resultaat).

In totaal laat de grondexploitatie over 2019 een voordeel zien van € 2.290.000,-, waarvan € 918.000,- is vrijgevallen in het resultaat.

Meerjaren Prognose Grondexploitatie 2019

Het MPG is geactualiseerd op basis van de ontwikkelingen in 2019. De werkelijke uitgaven en inkomsten van 2019 zijn verantwoord in de jaarrekening van 2019 en er is een actualisatie gemaakt van de nog te verwachten kosten en inkomsten van de lopende grondexploitaties.

Totaal overzicht Grondexploitatie rekening 2019 inclusief prognose eindresultaat

Complexen Bedragen x € 1.000	Saldo Boek- waarde per 1-1-2019	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Saldo Boek- waarde per 31-12-2019	Prognose komende uitgaven	Prognose komende inkomsten	Prognose eind- resultaat (aandeel gemeente)	afgewikkeld in het jaar (prognose)
0 Algemeen beheer	0	393	393	0	0	0	0	
3 Haarbrug-Zuid	6.585	2.218	7.021	1.782	3.134	5.163	-247	2020
18 Bunschoten- Centrum	-173	173	0	0	0	0	0	2019
21 Eemlandia	209	18	217	10	64	75	-1	2020
33 Zuyderzee	3.685	130	284	3.531	173	2.095	1.609	2020
35 Rengerswetering (masterplan)	0			0	0	0	0	
41 Noordelijke Kampen	2.613	1.083	4.211	-515	4.948	4.382	51	2021
45 Zuiderland	4.885	144	3	5.026	7.149	11.611	564	na 2023
46 Zuidelijke Hoven	7.126	66	0	7.192	526	7.714	4	na 2023
51 Nertsenfarm	1.158	65	0	1.223	191	1.050	364	2020
TOTAAL COMPLEXEN	26.088	4.290	12.129	18.249	16.185	32.090	2.344	
AF: voorziening verlieslatend	8.009	-1.456	0	6.553	-3.964	0	2.589	
Balanswaarde:	18.079			11.696				

Aansluiting programma's:

	Uitgaven	Inkomsten
Totaal complexen	4.290	12.129
BIJ Overige verrekeningen	27	53
AF Mutatie voorziening verlieslatend	-1.456	
AF Mutatie bovenplans en winstnemingen	-972	
BIJ Mutatie boekwaarde (balans)	7.838	
Totaal	<u>9.727</u>	<u>12.182</u>
1.3 Economie	6.197	7.021
1.8 VH, RO en SV	3.530	5.161
	<u>9.727</u>	<u>12.182</u>

DEEL 2: Jaarrekening

3. JAARREKENING

3.1 Balans

Activa	Bedragen x € 1.000,-	
	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	30	32
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	123	161
Subtotaal	153	193
<i>Materiële vaste activa</i>		
Economisch nut, overige investeringen	20.499	18.301
Economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	6.346	6.645
Maatschappelijk nut in openbare ruimte	6.602	5.084
Subtotaal	33.447	30.030
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	336	336
- overige verbonden partijen	20	20
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	481	504
- deelnemingen	32	47
Overige langlopende leningen	2.521	2.475
Bijdragen aan activa van derden		
Subtotaal	3.390	3.382
Totaal vaste activa	36.990	33.605
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>		
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
Bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk)	11.696	18.079
Subtotaal	11.696	18.079
<i>Uitzettingen < 1 jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	4.405	4.334
Rekening-courantverhouding met het Rijk	4.895	8.825
Overige vorderingen	565	440
Subtotaal	9.865	13.599
<i>Liquide middelen</i>		
Kassaldi	3	2
Banksaldi	63	273
Subtotaal	66	275
<i>Overlopende activa</i>		
Voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	25	0
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.818	1.800
Subtotaal	1.843	1.800
Totaal vlottende activa	23.470	33.752
Totaal generaal	60.460	67.357

Bedragen x € 1.000,-		Passiva	
		31-12-2019	31-12-2018
Vaste passiva			
<i>Eigen vermogen</i>			
Reserves			
- algemene reserve		8.667	7.698
- bestemmingsreserves t.b.v. egalisatie		495	676
- overige bestemmingsreserves		6.722	6.052
Resultaat na bestemming		159	693
Subtotaal		16.043	15.118
<i>Vreemd vermogen</i>			
Voorzieningen			
- voor verplichtingen, verliezen en risico's		1.458	1.081
- onderhoudsequalisatievoorzieningen		3.690	3.362
- voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen		153	183
- van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel		185	66
Subtotaal		5.486	4.693
<i>Vaste schulden > 1 jaar</i>			
Binnenlandse banken		30.715	40.053
Subtotaal		30.715	40.053
Totaal vaste passiva		52.244	59.864
Vlottende passiva			
<i>Netto-vlottende schulden < 1 jaar</i>			
Kasgeldleningen bij openbare lichamen		0	0
Overige kasgeldleningen		0	0
Overige schulden		3.747	2.943
Subtotaal		3.747	2.943
<i>Overlopende passiva</i>			
Nog te betalen bedragen		3.688	3.386
Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel		739	1.086
Overige vooruit ontvangen bedragen		42	79
Subtotaal		4.469	4.550
Totaal vlottende passiva		8.216	7.494
Totaal generaal		60.460	67.357

Buiten balanstellingen:

Gewaarborgde leningen

Langlopende financiële verplichtingen

2019

33.792

274

2018

34.143

55

3.2 Programmarekening en resultaatbepaling

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	30.763.983	8.452.353	22.311.630	34.278.693	9.813.432	24.465.261	34.313.822	12.032.473	22.281.349
<i>Correctie financiering algemene dekking</i>	<i>30.345.483</i>	<i>6.938.837</i>	<i>23.406.646</i>	<i>33.860.193</i>	<i>8.206.416</i>	<i>25.653.777</i>	<i>33.928.658</i>	<i>9.877.865</i>	<i>24.050.793</i>
Bestuur en ondersteuning exclusief financieel Bunschoten	418.500	1.513.516	-1.095.016	418.500	1.607.016	-1.188.516	385.164	2.154.608	-1.769.443
Veiligheid	0	1.609.217	-1.609.217	0	1.628.004	-1.628.004	3.948	1.606.496	-1.602.549
Verkeer, vervoer en waterstaat	500.905	2.937.017	-2.436.112	530.905	2.936.767	-2.405.862	643.492	2.824.984	-2.181.492
Economie	3.573.417	3.739.945	-166.528	5.003.501	5.105.029	-101.528	7.215.121	6.630.329	584.792
Onderwijs	459.000	2.028.575	-1.569.575	501.362	2.182.017	-1.680.655	490.174	2.144.062	-1.653.888
Sport, cultuur en recreatie	348.986	4.604.593	-4.255.607	348.986	4.850.131	-4.501.145	581.687	4.899.161	-4.317.474
Sociaal domein	2.414.000	13.107.911	-10.693.911	2.459.000	14.429.201	-11.970.201	2.517.672	14.656.883	-12.139.211
Volksgezondheid en milieu	3.775.907	5.434.128	-1.658.221	3.718.507	5.521.728	-1.803.221	3.567.803	5.634.887	-2.067.084
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.585.778	7.503.590	82.188	5.491.426	5.866.071	-374.645	5.960.434	4.705.849	1.254.585
Subtotaal programma's	19.076.493	42.478.492	-23.401.999	18.472.187	44.125.964	-25.653.777	21.365.495	45.257.259	-23.891.763
Beheer overige gebouwen	0	29.213	-29.213	0	29.213	-29.213	0	28.516	-28.516
Overhead	35.050	4.427.361	-4.392.311	45.325	4.407.682	-4.362.357	600.206	5.090.600	-4.490.394
Treasury	548.641	-239.787	788.428	1.149.263	391.662	757.601	750.577	393.461	357.116
Belastingen	4.765.000	299.918	4.465.082	4.805.000	299.918	4.505.082	4.930.383	297.853	4.632.530
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	23.541.758	0	23.541.758	23.904.281	0	23.904.281	24.028.531	0	24.028.531
Overige baten en lasten	356.000	66.341	289.659	356.000	-135.663	491.663	356.000	38.418	317.582
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	29.246.449	4.583.046	24.663.403	30.259.869	4.992.812	25.267.057	30.665.698	5.848.848	24.816.850
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	48.322.942	47.061.538	1.261.404	48.732.056	49.118.776	-386.720	52.031.193	51.106.107	925.087
Specificatie mutatie in reserves (last = storting ; bate = onttrekking)									
Veiligheid									
* Dekking kapitaallasten	0	0	0	3237	0	3.237	3.237	0	3.237
Verkeer, vervoer en waterstaat									
* Algemene dienst	0	0	0	0	30.000	-30.000	0	30.000	-30.000
* Dekking kapitaallasten	0	0	0	4.100	0	4.100	7.730	0	7.730
Economie									
* Algemene dienst	0	0	0	0	65.000	-65.000	0	65.000	-65.000
* Marktgeden	0	5.000	-5.000	0	3.730	-3.730	0	1.060	-1.060
* Dekking kapitaallasten	0	0	0	4.333	0	4.333	2.902	0	2.902
Onderwijs									
* Algemene dienst	0	0	0	0	60.000	-60.000	0	0	0
Sport, cultuur en recreatie									
* Algemene dienst	0	0	0	0	0	0	15.000	0	15.000
* Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	135.000	0	135.000	151.768	0	151.768
* Dekking kapitaallasten	0	0	0	14.460	0	14.460	13.462	0	13.462
Sociaal domein									
* Algemene dienst	0	0	0	1.483.000	576.710	906.290	906.290	0	906.290
* Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volksgezondheid en milieu									
* Rioolrechten	0	85.248	-85.248	0	87.492	-87.492	0	97.496	-97.496
* Reinigingsrechten	136.103	0	136.103	248.103	0	248.103	218.702	0	218.702
* Begraafrechten	46.688	0	46.688	46.688	0	46.688	60.450	0	60.450
* Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	28.000	0	28.000	38.894	0	38.894
* Dekking kapitaallasten	0	0	0	4.567	0	4.567	0	0	0
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
* Algemene dienst	0	0	0	8.833	80.000	-71.167	0	80.000	-80.000
* Toekomstvisie	319.304	0	319.304	0	0	0	0	0	0
* Grondexploitatie	312.530	0	312.530	312.530	0	312.530	0	1.372.108	-1.372.108
* Bovenplanse voorzieningen	241.239	0	241.239	0	0	0	0	138.070	-138.070
* Oostmaat	0	0	0	0	0	0	20.512	0	20.512
* Starterleningen	0	0	0	0	0	0	26.000	0	26.000
* Stimulerings- en vangnetleningen	12.473	0	12.473	12.473	0	12.473	45.000	0	45.000
* Dekking kapitaallasten	0	0	0	0	0	0	11.142	0	11.142
Bestuur en ondersteuning									
* Algemene dienst	0	1.780.000	-1.780.000	79.000	1.858.025	-1.779.025	32.005	1.747.591	-1.715.586
* Algemene dienst/resultaat	0	0	0	693.000	0	693.000	692.567	0	692.567
* Dekking kapitaallasten	30.697	485.543	-454.846	0	448.000	-448.000	0	497.692	-497.692
* Toekomstvisie	0	0	0	284.000	0	284.000	300.895	0	300.895
* Grondexploitatie	0	0	0	0	0	0	444.607	0	444.607
* Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	239.000	0	239.000	271.797	0	271.797
Mutatie in de reserves	1.099.034	2.355.791	-1.256.757	3.600.324	3.208.957	391.367	3.262.960	4.029.017	-766.057
Subtotaal	49.421.976	49.417.329	4.647	52.332.380	52.327.733	4.647	55.294.153	55.135.124	159.030
Gerealiseerde resultaat		4.647	-4.647		4.647	-4.647		159.030	-159.030
Totaal	49.421.976	49.421.976	0	52.332.380	52.332.380	0	55.294.153	55.294.153	0

3.3 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het **BBV** provincies en gemeenten daarvoor geeft. Uitgangspunt hierbij is geweest de 'Financiële verordening gemeente Bunschoten 2018'.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa vindt plaats tegen verkrijgingsprijs en passiva tegen nominale waarde tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Er bestaat een formeel verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voorbeelden hiervan zijn pensioen- en wachtgeldverplichtingen, verlofaanspraken en dergelijke. De voorziening 'pensioen en wachtgeld wethouders' is gevormd aangezien de omvang te berekenen is en niet jaarlijks van gelijke omvang is.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie **BBV** een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

De gevolgen van COVID-19 (Corona) raken de veronderstelling van continuïteit niet. Zie verder de toelichting aan het eind van hoofdstuk 3.4 onder gebeurtenissen na balansdatum.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vier jaar afgeschreven.

Voor bijdragen aan activa van derden (bijv. subsidies aan sportverenigingen op grond van de zogenaamde 1/3-regeling) wordt de afschrijvingstermijn per geval bepaald. Deze is meestal gelijk aan de aflossingstermijn van de tegelijkertijd verstrekte geldlening.

Materiële vaste activa

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- c.q. vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen op grond van de vastgestelde verordening ex. artikel 212 van de Gemeentewet zijn aangegeven in de hiernavolgende tabel.

Voor nieuwe investeringen worden de afschrijvingslasten in het jaar van investeren voor de helft opgenomen in de begroting (fictieve datum van investeren 1 juli), terwijl bij de realisatie uitgegaan wordt aan de werkelijke data van investeren.

	Soort investering	Afschrijvingstermijn in jaren
1.	Gronden en terreinen	n.v.t.
2.	Nieuwbouw kantoren, bedrijfsgebouwen en woonruimten; openbare verlichting lichtmasten	40
3.	Rioleringen	maximaal 60
4.	Schoolgebouwen en brandweerkazernes	60
5.	Havens, kades, sluizen en waterkeringen; waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing; geluidswallen; parken, sportvelden en groenvoorzieningen	maximaal 40
6.	Wegen, pleinen en rotondes; tunnels, viaducten en bruggen	maximaal 30
7.	Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen	25
8.	Openbare verlichting armaturen; motorvoertuigen	20
9.	Technische installaties in bedrijfsgebouwen	15
10.	Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; kantoormeubilair en schoolmeubilair; straatmeubilair; aanleg tijdelijke terreinwerken; nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
11.	Zware transportmiddelen en schuiten; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen; automatiseringsapparatuur (hardware); telefooninstallaties; * afschrijvingstermijn kan bij afwijkende technische levensduur worden verruimd tot maximaal tien jaar voor vervoermiddelen.	7*
12.	Automatiseringsapparatuur (software)	4

Activa met een verkrijgingsprijs van minder van € 7.500,- worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. De laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

In overeenstemming met de verordening ex. artikel 212 Gemeentewet worden activa met een meerjarig maatschappelijk nut (bijvoorbeeld investeringen in aanleg en onderhoud van wegen, openbaar groen e.d.) geactiveerd en lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere door de raad aan te geven levensduur.

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is zo nodig een voorziening in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Vlottende Activa

Voorraden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden conform de Percentage of completion methode. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten

volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor exploitatieverliezen wordt een voorziening gevormd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is zo nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorzieningen voor onderhoud zijn gebaseerd op de daarvoor vastgestelde onderhouds- of beheersplannen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nader informatie opgenomen.

Verplichtingen voortvloeiende uit leasing

De waardering van verplichtingen uit hoofde van financial leasing vindt plaats tegen de nominale waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Exploitatie

De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waar ze betrekking op hebben.

3.4 Toelichting op de balans

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de balans per 31 december 2019. De bedragen zijn allemaal x € 1.000,-, tenzij anders vermeld.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in kosten van onderzoek en ontwikkeling.

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	30	32
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	123	161
Totaal	153	193

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2019.

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Afschrijving regulier	Afschrijving t.l.v. reserve	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	32	16	11	7	30
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	161	-	39	-	123
Totaal	193	16	50	7	153

De belangrijkste en tevens enige investering van het boekjaar is in onderstaand overzicht genoemd.

<i>Investing, bedragen x € 1,-</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2018	Besteed in 2019	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Integraal huisvestingsplan	24.000	-	16.000	-	16.000
Totaal	24.000	-	16.000	-	16.000

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit verschillende onderdelen die in de tabel hieronder zijn weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Overige investeringen met economisch nut	20.499	18.301
Economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	6.346	6.645
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	6.602	5.084
Totaal	33.447	30.030

De overige investering met economisch nut worden in de volgende tabel onderverdeeld.

	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	2.573	2.376
Bedrijfsgebouwen	14.482	12.374
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.143	2.210
Vervoermiddelen	282	352
Machines, apparaten en installaties	562	577
Overige materiële activa	458	412
Totaal	20.499	18.301

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met economisch nut gedurende het jaar 2019.

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Afsch- rijving	Herrub- ricering	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	2.376	197	-	-	-	2.573
Bedrijfsgebouwen	12.374	2.791	309	374	-	14.482
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.210	-	-	67	-	2.143
Vervoermiddelen	352	1	-	71	-	282
Machines, apparaten en installaties	577	66	-	81	-	562
Overige materiële activa	412	190	-	144	-	458
Totaal	18.301	3.245	309	737	-	20.499

Onder de post gronden en terreinen zijn ook gronden opgenomen die bestemd zijn voor gemeentelijke gebiedsontwikkeling. Het betreffen gronden in Rengerswetering en Eemdijk-Oost met een boekwaarde van respectievelijk € 291.000,- en € 80.000,-.

Onder de post desinvesteringen is de boekwaarde opgenomen van de gesloopte opstallen van de oude gemeentewerf.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

<i>Investering, bedragen x € 1,-</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2018	Besteed in 2019	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Nieuwbouw brandweerkazerne	2.120.400	1.893.123	31.817	-	1.924.940
IHP nieuwbouw scholen van Amerongen/Calvijn, voorbereiding	150.000	69.347	7.485	-	76.832
IHP nieuwbouw scholen van Amerongen/Calvijn, uitvoering	5.826.000	182.967	2.137.486	-	2.320.453
IHP nieuwbouw scholen Grondtoon/Gr. van Prinsterer, voorbereiding	200.000	17.375	176.633	-	194.008
Gemeentewerf Haarbrug Zuid	2.934.500	2.460.137	443.803	6.350	2.897.590
Zonnepanelen gemeentehuis	37.000	8.733	25.855	-	34.587
Zonnepanelen gemeentewerf	37.000	-	33.826	-	33.826
Woonvisie 2020-2025	50.000	-	38.070	-	38.070
Kerntakendiscussie	45.000	-	13.005	-	13.005
Digitaal werken	21.325	7.218	14.540	-	21.758
Software Basisregistraties	38.252	4.348	19.006	-	23.354
OLO Software	15.000	-	14.051	-	14.051
GBI Software	25.000	9.364	14.031	-	23.395
Zaaksysteem in de cloud	83.000	26.488	24.943	-	51.431
Microsoft licenties	45.000	-	47.505	-	47.505
Totaal	11.627.477	4.679.099	3.042.055	6.350	7.714.804

De investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven staan in onderstaand overzicht.

	Boekwaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Des- investe- ringen	Afsch- rijving	Herrub- ricering	Boekwaarde 31-12-2019
Bedrijfsgebouwen	31	-	-	5	-	27
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.189	39	-	314	-	5.914
Machines, apparaten en installaties	173	20	-	26	-	167
Overige materiële activa	252	25	-	38	-	239
Totaal	6.645	84	-	383	-	6.346

De belangrijkste investering in 2019 staan in het overzicht hieronder.

<i>Investering, bedragen x € 1,-</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2018	Besteed in 2019	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Vestigen zakelijk recht drukriolering	215.000	48.717	20.243	-	68.960
Ruimen en herbegraven	57.296	39.440	18.340	-	57.780
Memento Mori 2017 - 2021	17.500	-	17.424	-	17.424
Aanschaf grafbekisting	315.000	332.335	9.994	19.453	322.877
Ondergrondse systemen, omgekeerd inzamelen	22.500	3.150	21.260	-	24.410
Actualisering basis rioleringsplan	25.000	695	12.285	-	12.980
Actualisering gemeentelijk rioleringsplan					
Totaal	652.296	424.337	99.547	19.453	504.431

In het overzicht hieronder is het verloop van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut te zien.

<i>Investering, bedragen x € 1,-</i>	Boekwaarde 31-12-2018	Investe -ringen	Afsch- rijving regu- lier	Afsch- rijving t.l.v. reserve	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.715	2.199	289	21	547	6.057
Overige materiële activa	368	291	22	11	81	545
Totaal	5.083	2.490	311	32	628	6.602

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De belangrijkste investeringen van het boekjaar zijn in onderstaand overzicht genoemd.

<i>Investering, bedragen x € 1,-</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2018	Besteed in 2019	Bijdragen derden	Cumulatief besteed
Bermverharding buitengebied	90.000	8.122	28.400	-	36.522
Oeververdedigingen en frontmuren	155.500	157.557	12.300	-	169.857
Reconstructie Frans Jacobsweg	541.000	18.123	339.319	-	357.442
Reconstructie Bloklandsweg	472.000	4.875	313.935	-	318.810
Vervangen lichtmasten	310.605	235.930	88.341	-	324.271
Vervangen armaturen	795.664	480.454	125.175	-	605.629
Vervanging twee bruggen Zwaluw	75.000	-	78.339	-	78.339
Fietspad Zevenhuizen	465.000	51.480	797.234	410.798	437.916
Fietsoversteek Oostelijke Randweg	90.000	75.765	29.213	18.653	86.325
Uitvoeren centrumvisie	71.810	39.487	17.246	-	56.733
Bouw- en woonrijp maken van Amerongen/Calvijn	680.000	-	190.831	-	190.831
Recreatieve ontwikkeling Laakzone	34.000	34.015	52.700	52.700	34.015
Verbeteren groenstructuur Westsingel	17.302	-	17.169	-	17.169
Klompepad Veen- en Veldendijk	11.820	-	10.894	-	10.894
Revitalisering De Kronkels en Zuidwenk	65.000	-	65.097	65.097	-
Bunschoten-Stad verbeteren leefomgeving	65.000	24.806	22.860	-	47.666
Mobiliteitsplan	100.000	-	42.059	-	42.059
De Kronkels-Zuid, voorbereiding	345.000	189.373	101.684	-	291.057
Handhaven in gebruik genomen gronden	-	21.688	79.418	81.116	19.990
Duurzaamheid	259.000	14.458	37.025	-	51.483
Totaal	4.553.701	1.348.011	2.420.840	628.364	3.140.487

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings-	Aflossingen/ afschrijving	Mutatie vz. oninbaar	Her- rubri- cering	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan:						
* Deelnemingen	336	-	-	-	-	336
* Overige verbonden partijen	20	-	-	-	-	20
Leningen aan:						
* Woningbouwcorporaties	504	-	23	-	-	481
* Deelnemingen	47	-	15	-	-	32
Overige langlopende leningen	2.931	320	341	-	-	2.910
Af: Voorziening oninbaarheid	-455	-	-	66	-	-389
Totaal	3.382	320	379	66	-	3.390

De post kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen betreft aandelen Vitens N.V. (€ 16.219,-), Amfors Holding B.V. (€ 5.265,-) en N.V. ROVA Holding (€ 313.640,-) en certificaten Dataland (€ 806,-). Onder de post kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen is de bijdrage opgenomen in het ledenkapitaal van de coöperatie Gastvrije Randmeren.

De toename van de post overige langlopende leningen wordt voornamelijk veroorzaakt door verstrekte duurzaamheids- en stimuleringsleningen. De afname bestaat voornamelijk uit aflossingen op starterleningen, stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans en duurzaamheidsleningen. Voor het risico wegens oninbaarheid is voor deze leningen een voorziening getroffen van € 240.000,- (ultimo 2018 € 240.000,-).

Onder de overige langlopende leningen is een bedrag van € 402.000,- opgenomen wegens leningen voor krediethypotheek en leenbijstand zelfstandigen (ultimo 2018 € 361.000,-). Hiertegenover staat een voorziening wegens oninbaarheid van circa € 149.000,- (gebaseerd op een percentage naar soort lening; ultimo 2018 € 215.000,-).

Vlottende activa

Voorraden

De uitsplitsing naar categorieën van de in de balans opgenomen voorraden zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

	31-12-2019	31-12-2018
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
* Boekwaarde bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk)	18.249	26.088
Af: Voorziening verlieslatend complex	6.553	8.009
Totaal	11.696	18.079

De verschillende complexen zijn gewaardeerd tegen kostprijs. Voor verwachte verliezen is een voorziening getroffen.

Het verloop in 2019 van de bouwgronden in exploitatie staat in het volgende overzicht.

	Boekwaarde 1-1-2019	Invest- eringen	Inkom- sten	Winst uitname + / verlies -	Voorziening verlieslatend complex	Boekwaarde 31-12-2019
Grondexploitatie:	18.079					
Nieuw in exploitatie	-					
Totaal	18.079	3.456	12.129	834	1.456	11.696
Nog te maken kosten						16.185
Nog te verwachten opbrengsten						28.129
Verwacht exploitatieresultaat (=voordelig)						-248

Uitsplitsing per complex:

Complexen Bedragen x € 1.000	Saldo Boek- waarde per 1-1- 2019	Uitgaven 2019	Inkomsten 2019	Saldo Boek- waarde per 31-12- 2019	Prognose komende uitgaven	Prognose komende inkomsten	Prognose eind- resultaat (aandeel gemeente)
0 Algemeen beheer	0	393	393	0	0	0	0
3 Haarbrug-Zuid	6.585	2.218	7.021	1.782	3.134	5.163	-247
18 Bunschoten-Centrum	-173	173	0	0	0	0	0
21 Eemlandia	209	18	217	10	64	75	-1
33 Zuyderzee	3.685	130	284	3.531	173	2.095	1.609
35 Rengerswetering (masterplan)	0			0	0	0	0
41 Noordelijke Kampen	2.613	1.083	4.211	-515	4.948	4.382	51
45 Zuiderland	4.885	144	3	5.026	7.149	11.611	564
46 Zuidelijke Hoven	7.126	66	0	7.192	526	7.714	4
51 Nertsenfarm	1.158	65	0	1.223	191	1.050	364
TOTAAL COMPLEXEN	26.088	4.290	12.129	18.249	16.185	32.090	2.344
AF: voorziening verlieslatend Balanswaarde:	8.009 18.079	-1.456	0	6.553 11.696	-3.964	0	2.589

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden gespecificeerd in het volgende overzicht.

	Voorziening on-inbaarheid			Voorziening on-inbaarheid		
	Saldo	2019	Balans per 31-12-2019	Saldo	2018	Balans per 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	4.405	-	4.405	4.334	-	4.334
Rekening courant-verhouding met het Rijk	4.895	-	4.895	8.825	-	8.825
Overige vorderingen	1.181	616	565	1.166	726	440
Totaal	10.481	616	9.865	14.325	726	13.599

Het volgende overzicht geeft een specificatie van de post vorderingen op openbare lichamen.

	2019	2018
Belastingdienst inzake BTW-compensatiefonds	2.915	3.073
Belastingdienst inzake VPB	53	-
Ministerie SZW, diverse rijksvergoedingen	161	112
Ministerie BZK, inzake algemene uitkering	225	230
SVB inzake PGB's (bevoorschotting -/- beschikkingen)	7	7
Provincie Utrecht	-	107
GBLT inzake nog op te leggen belastingen	186	240
GBLT inzake opgelegde aanslagen	331	251
Diversen	527	313
Totaal	4.405	4.334

De post GBLT "nog op te leggen" betreft de afvalstoffenheffing diftar (€ 164.000,-) en OZB (€ 22.000,-). De post opgelegde aanslagen betreft nog te ontvangen termijnen van inwoners en bedrijven inzake al opgelegde aanslagen gemeentelijke belastingen.

Toelichting op de post rekening-courantverhouding met het Rijk

In het kader van de wet schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden verplicht hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Hierbij geldt een drempelbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Deze drempel bedraagt voor Bunschoten voor 2019 € 370.700,- (0,75% van het begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000,-).

Overzicht van gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist gehouden bedragen:

1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
247.832	334.591	294.805	156.600

Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Financiering.

De post overige vorderingen wordt in onderstaand overzicht gespecificeerd.

	2019	2018
Debiteuren algemeen	478	247
Debiteuren sociale zaken	703	919
	1.181	1.166
Af: voorziening dubieuze debiteuren algemeen	49	80
Af: voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	567	645
Totaal	565	440

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit verschillende componenten, te zien in onderstaand overzicht.

	2019	2018
Kassaldi	3	2
Banksaldi	63	273
Totaal	66	275

Alle liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Overlopende activa

In onderstaand overzicht wordt de post overlopende activa onderscheiden.

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	25	-
Vooruitbetaalde bedragen	274	339
Nog te ontvangen bedragen	1.544	1.461
Totaal	1.843	1.800

Het verloop van de post 'voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel' wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Saldo 01-01-2019	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Project 'Actieplan Fiets'	-	24.847	-	24.847
Totaal	-	24.847	-	24.847

De post vooruitbetaalde bedragen bestaat hoofdzakelijk uit contracten, abonnementen, subsidies etc. die betrekking hebben op 2020 (2019) en betaald zijn in 2019 (2018).

Een specificatie van de post nog te ontvangen bedragen staat in onderstaand overzicht.

	2019	2018
Rente uitstaande leningen	-	1
Rekening-courant SVn	902	850
CAK /Eigen bijdrage	16	40
Inzamelvergoedingen	81	147
Getransporteerde gronden	314	314
RUD afrekening 2019	77	-
Doorberekening straatwerk	39	-
Stichting Sedico inzake energie/water	3	6
Overige vorderingen	112	103
Totaal	1.544	1.461

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

In het overzicht hieronder staat een splitsing van de post eigen vermogen.

	2019	2018
Algemene reserve	8.667	7.698
Bestemmingsreserves:		
* egalisatie	495	676
* overige bestemmingsreserves	6.722	6.052
Resultaat na bestemming	159	693
Totaal	16.043	15.118

Onderdeel van de bestemmingsreserves is de reserve grondexploitatie (ultimo 2019 € 4.710,-).

In 2008 is bepaald dat deze reserve wordt aangemerkt als een zogenaamde "beklemd reserve". Dit houdt in dat deze reserve uitsluitend bestemd is voor het opvangen van tekorten in de grondexploitatie en dat vanuit deze reserve geen bedragen naar een andere reserve kunnen worden overgeheveld.

Voor het verloop en de indeling naar categorie van de mutaties wordt verwezen naar het [Overzicht reserves](#).

Voorzieningen

Een overzicht waaruit de post voorzieningen bestaat, is te vinden in onderstaand overzicht.

	2019	2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.458	1.081
Onderhouds egalisatie voorzieningen	3.690	3.362
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	153	183
Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	185	66
Totaal	5.486	4.693

Voor het verloop en de indeling naar categorie van de mutaties wordt verwezen naar het [Overzicht voorzieningen](#).

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen post langlopende schulden staat in het overzicht hieronder.

	2019	2018
Onderhandse leningen van:		
* Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	30.715	40.053
Totaal	30.715	40.053

Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van langlopende leningen. De hoogte en het gebruik zijn onderdeel van de treasuryfunctie, welke wordt toegelicht in de paragraaf [Financiering](#).

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019.

	Saldo 01-01-2019	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2019
Onderhandse leningen	40.053	-	9.338	30.715
Totaal	40.053	-	9.338	30.715

De totale rentelast voor het jaar 2019 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 381.322,-.

Vlottende passiva

In onderstaand overzicht staat wat onder de post vlottende passiva is opgenomen.

	2019	2018
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	3.747	2.943
Overlopende passiva	4.469	4.551
Totaal	8.216	7.494

Netto vlottende schuld

De specificatie van de in de balans opgenomen post kortlopende schulden is te vinden in onderstaand overzicht.

	2019	2018
Kasgeldleningen bij openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Overige schulden	3.747	2.943
Totaal	3.747	2.943

De specificatie van de post overige schulden staat hieronder.

	2019	2018
Crediteuren	2.750	2.235
Af te dragen loonheffing, pensioenpremies etc.	614	621
Af te dragen omzetbelasting	379	84
Waarborgsommen korte termijn	3	3
Totaal	3.747	2.943

Overlopende passiva

De post overlopende passiva is in onderstaand schema gespecificeerd.

	2019	2018
Nog te betalen bedragen	3.688	3.386
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	739	1.086
Overige vooruit ontvangen bedragen	42	79
Totaal	4.469	4.551

Het verloop van de post 'voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel' wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 01-01-2019	Toe- voegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2019
<i>Bedragen x € 1,-</i>				
Rijk:				
Onderwijsachterstanden 2019-2022	-	20.503	-	20.503
Sanering verkeerslawaaï	13.614	-	7.411	6.204
Nationaal restauratiefonds	12.966	4.321	-	17.287
SPUK sport	-	85.472	11.493	73.979
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Revitalisering bedrijfsterreinen	61.049	4.048	65.097	0
Afronding Laakzone fase B en C	593.730	80.409	53.610	620.529
Actieplan 'Fiets en Veiligheid'	404.604	-	404.604	-
Totaal	1.085.963	194.753	542.214	738.503

Bij de regeling 'SPUK sport' bestaat er nog geen zekerheid over de btw-positie van SRO (wel of niet een winstbeogende instelling volgens de nieuwe btw-wetgeving). Er is sprake van een onzekerheid of terecht btw in vooraftrek is gebracht en of er in dat geval in de jaarrekening een schuld aan de belastingdienst had moeten worden opgenomen. In de SiSa bijlage bij de jaarrekening is de eventuele claim bij deze regeling opgenomen als 'nihil' met toelichting.

Buiten balanstellingen

Verliescompensatie Vennootschapsbelasting

Over 2016 t/m 2018 is de definitieve aangifte ingediend bij de belastingdienst, waarbij uitgegaan wordt van een compensabel verlies van € 764.000,-. De aangifte over 2019 moet nog definitief worden.

Waarborgen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt in het volgende overzicht naar aard van de geldlening gespecificeerd.

Bedragen x € 1,- Geldnemer	Aard/ omschrijving	Oor- spronkelijk bedrag	% borg- stelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
St. Bejaardencentrum 'De Haven'	Bouw dienstencentrum	450.000	100	151.875	129.375
Stichting Zwembad Bunschoten	Bouw zwembad	2.450.414	100	487.813	390.250
St. Ouderenvoorzieningen 'Op de Ree'	Bouw 18 aanleunwoningen	907.560	100	317.646	294.957
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Idem	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Idem	1.476.679	50	503.780	479.750
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Idem	10.000.000	50	10.000.000	10.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Herfinanciering	4.000.000	50	4.000.000	4.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Nieuwbouw De Haven	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
St. Woningcorp. 'Het Gooi en omstreken'	Nieuwbouw De Haven	5.000.000	50	5.000.000	5.000.000
St. Eemland wonen	Bouw 16 sociale huurwoningen	3.000.000	50	3.000.000	3.000.000
Ruitersportcentrum	Uitbreiding manege	73.400	50	37.320	34.860
Stichting 4B (Boulamis)	Realisatie Boulodrome	63.725	50	35.049	31.863
Diverse particulieren	Woningbouw		50	610.000	431.000
Totaal				€ 34.143.483	€ 33.792.055

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is verbonden wegens leasetermijnen voor kopieer- en printapparatuur (contract voor vijf jaar). Dit contract loopt t/m september 2020 met een verplichting à € 10.800,-. Daarnaast loopt de premie voor de brandpolis (contract voor drie jaar) à € 54.000,- per jaar (totaal € 162.000,-). Tevens heeft de gemeente een verplichting inzake de pellet CV ketel van de gemeentewerf (warmte en onderhoud) à € 7.250,- per jaar (totaal € 101.500,-).

Daarnaast heeft de gemeente een doorlopend contract voor de kapitaallasten, inclusief onderhoud voor de lichtmasten en armaturen voor circa € 289.000,- per jaar (dit bedrag wordt jaarlijks minder aangezien met ingang van 2015 de gemeente nieuwe investeringen zelf financiert).

Tevens is de gemeente in het kader van de grondexploitatie langlopende contracten aangegaan met ontwikkelcombinatie Zuyderzee vof (voorheen Oostmaat) en De Bunte Vastgoed B.V.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting diverse beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact exact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Wel wordt er gewerkt aan een inventarisatie van de impact van het Corona virus die geagendeerd zal worden voor de commissie bestuur en middelen.

De belangrijkste mogelijke financiële gevolgen voor zover deze op dit moment zijn in te schatten zijn:

- Lagere opbrengsten van marktgelden en precariobelasting
- Uitstel van betaling van belastingen en huren gemeentelijke gebouwen
- Bij eventuele faillissementen hogere bedragen ten laste van de voorziening oninbaarheid

We monitoren onze risico's en die van onze partners. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

3.5 Toelichting op de programmarekening

Algemeen

In tegenstelling tot de beschrijvende toelichting in hoofdstuk één, is de toelichting op de programma's een cijfermatige toelichting. In het onderstaande overzicht zijn toevoegingen en beschikkingen over de reserves per programma weergegeven. In de programmaverantwoording zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves getotaliseerd meegenomen onder het programma Bestuur en ondersteuning.

Indien er sprake is in de toelichting van een voordelig saldo ten opzichte van de begroting, staan de bedragen (lagere lasten/hogere inkomsten) positief. Bij een nadelig saldo (hogere lasten/lagere inkomsten) staat een – voor het bedrag.

Programma Bestuur en ondersteuning

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	30.678.369	6.599.828	24.078.541	31.050.862	8.003.456	23.047.407
Mutaties in de reserves	1.592.530	2.210.672	-618.142	1.741.870	2.245.283	-503.413
Totaal	32.270.899	8.810.500	23.460.399	32.792.732	10.248.739	22.543.994

De gerealiseerde lasten zijn € 1.438.000,- hoger dan geraamd. De gerealiseerde baten zijn € 522.000,- hoger dan geraamd. Per saldo is dit € 916.000,- nadelig.

Het nadelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Hogere dotatie voorziening pensioen wethouders (rente aanpassing)	-262.000
- Hogere dotatie voorziening pensioen wethouders (overig)	-138.000
- Nadeel septembercirculaire	-168.000
- Per saldo lagere inkomsten leges	-36.000
- Hogere opbrengst belastingen	127.000
- Hogere algemene uitkering	124.000
- Hogere salariskosten bestuur + burgerzaken	-122.000
- Lagere lasten <u>ICT</u>	15.000
- Verschil toegerekende en werkelijk betaalde rente (voordeel op taakvelden € 203.000)	-270.000
- Saldo van de post onvoorzien	110.000
- Saldo overige baten en lasten	-148.000
- Saldo overhead	-133.000
- Per saldo hogere overige kosten	-15.000

Totaal per saldo **-916.000**

Programma Veiligheid

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Veiligheid	-	1.628.004	-1.628.004	3.948	1.606.496	-1.602.549
Mutaties in de reserves	3.237	-	3.237	3.237	-	3.237
Totaal	3.237	1.628.004	-1.624.767	7.185	1.606.496	-1.599.312

De gerealiseerde lasten zijn rond de € 21.000,- lager dan begroot. De gerealiseerde baten zijn € 4.000,- hoger. Hiermee is het saldo € 25.000,- hoger dan geraamd.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere kapitaallasten	22.000
- Lagere kosten buurtbemiddeling	19.000
- Per saldo hogere overige kosten	-16.000

Totaal per saldo **25.000**

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Verkeer, vervoer en waterstaat	530.905	2.936.767	-2.405.862	643.492	2.824.984	-2.181.492
Mutaties in de reserves	4.100	30.000	-25.900	7.730	30.000	-22.270
Totaal	535.005	2.966.767	-2.431.762	651.222	2.854.984	-2.203.762

De gerealiseerde lasten zijn rond de € 112.000,- lager dan begroot. De baten zijn € 116.000,- hoger dan geraamd. Dit betekent een voordelig saldo van € 228.000,-.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Hogere salariskosten en inhuur	-38.000
- Lagere kosten openbare verlichting	29.000
- Hogere inkomsten leges straatwerk en vergunningen	70.000
- Lagere inkomsten pachten/huren	-18.000
- Lagere kapitaallasten	97.000
- Lagere kosten onderhoud en overige verkeersmaatregelen	52.000
- Lagere kosten onkruidbestrijding	14.000
- Per saldo lagere overige kosten	<u>22.000</u>

Totaal per saldo **228.000**

Programma Economie

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Economie	5.003.501	5.105.029	-101.528	7.215.121	6.630.329	584.792
Mutaties in de reserves	4.333	68.730	-64.397	2.902	66.060	-63.158
Totaal	5.007.834	5.173.759	-165.925	7.218.023	6.696.389	521.634

De gerealiseerde lasten zijn rond de € 1.522.000,- hoger dan begroot. De baten zijn € 2.210.000,- hoger dan geraamd. Per saldo komt dit op € 688.000,- voordelig.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Hogere winstneming Haarbrug-Zuid	776.000
- Per saldo hogere inhuur	-42.000
- Hogere kapitaallasten	-15.000
- Lagere kosten toerisme	5.000
- Hogere overige kosten/lagere inkomsten (onder andere <u>BIZ</u>)	<u>-36.000</u>

Totaal per saldo **688.000**

Programma Onderwijs

<i>Bedragen x € 1,-</i>	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
Omschrijving programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onderwijs	501.362	2.182.017	-1.680.655	490.174	2.144.062	-1.653.888
Mutaties in de reserves	-	60.000	-60.000	-	-	-
Totaal	501.362	2.242.017	-1.740.655	490.174	2.144.062	-1.653.888

De gerealiseerde lasten zijn € 98.000,- lager dan geraamd. De baten zijn € 11.000,- lager dan geraamd. Per saldo komt dit op € 87.000,- voordelig.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere subsidie peuterspeelzaalwerk	84.000
- Lagere kapitaallasten	40.000
- Hogere kosten leerlingenvervoer	-59.000
- Lagere overige kosten/hogere inkomsten	<u>22.000</u>

Totaal per saldo **87.000**

Programma Sport, cultuur en recreatie

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Sport, cultuur en recreatie	348.986	4.850.131	-4.501.145	581.687	4.899.161	-4.317.474
Mutaties in de reserves	164.460	-	164.460	180.230	-	180.230
Totaal	513.446	4.850.131	-4.336.685	761.917	4.899.161	-4.137.244

De gerealiseerde lasten zijn rond de € 49.000,- hoger dan begroot. De baten zijn € 248.000,- hoger dan begroot. Dit betekent een voordelig saldo van € 199.000,-.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Lagere kapitaallasten	39.000
- Lagere kosten speelvoorzieningen (deels claim op het rekeningresultaat)	39.000
- Per saldo hogere uitgaven en hogere inkomsten sportaccommodaties	-71.000
- Per saldo lagere overige subsidies (muziek, erfgoed)	42.000
- Per saldo lagere salariskosten en inhuur	26.000
- Lagere kosten onderhoud en tractie groen	107.000
- Lagere overige kosten onderhoud sportvelden	24.000
- Overige hogere kosten/lagere inkomsten	<u>-7.000</u>

Totaal per saldo **199.000**

Programma Sociaal Domein

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Sociaal domein	2.459.000	14.429.201	-11.970.201	2.517.672	14.656.883	-12.139.211
Mutaties in de reserves	1.483.000	576.710	906.290	906.290	-	906.290
Totaal	3.942.000	15.005.911	-11.063.911	3.423.962	14.656.883	-11.232.921

De gerealiseerde lasten zijn € 349.000,- lager dan geraamd. De gerealiseerde baten zijn € 518.000,- lager dan begroot. Een nadelig saldo van € 169.000,-.

Het nadelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Saldo toegerekende salarissen en inhuur	10.000
- Hogere kosten sociaal team	-91.000
- Hogere kosten jeugd	-264.000
- Hogere kosten mantelzorg	-126.000
- Lagere kosten basisinfrastructuur	150.000
- Hogere lasten Werk en inkomen	-26.000
- Lagere kosten <u>Wmo</u> , huishoudelijke hulp, wonen, rollen en vervoer en schuldhulp	160.000
- Per saldo lagere overige kosten	<u>18.000</u>

Totaal per saldo **-169.000**

Programma Volksgezondheid en milieu

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid en milieu	3.718.507	5.521.728	-1.803.221	3.567.803	5.634.887	-2.067.084
Mutaties in de reserves	327.358	87.492	239.866	318.046	97.496	220.550
Totaal	4.045.865	5.609.220	-1.563.355	3.885.849	5.732.383	-1.846.534

De gerealiseerde lasten zijn € 123.000,- hoger dan begroot. De gerealiseerde baten komen € 160.000,- lager uit dan begroot. Dit betekent een nadelig saldo van € 283.000,-.

Het nadelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Saldo toegerekende salarissen en inhuur	17.000
- Lagere kapitaallasten	14.000
- Hogere lasten afvalinzameling	-398.000
- Lagere bijdrage RUD (afrekening DVO)	69.000
- Lagere kosten derden	19.000
- Overige hogere kosten/lagere opbrengsten	<u>-4.000</u>

Totaal per saldo **-283.000**

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bedragen x € 1,- Omschrijving programma	Raming na wijziging			Realisatie 2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.491.426	5.866.071	-374.645	5.960.434	4.705.849	1.254.585
Mutaties in de reserves	21.306	180.000	-158.694	102.654	1.590.178	-1.487.524
Totaal	5.512.732	6.046.071	-533.339	6.063.088	6.296.027	-232.939

De gerealiseerde lasten zijn € 250.000 hoger dan begroot. De baten zijn € 550.000,- hoger dan begroot. Per saldo € 300.000,- voordelig.

Het voordelige saldo kan als volgt worden verklaard (- = nadeel):

- Saldo toegerekende salarissen en inhuur	13.000
- Lagere kosten bestemmingsplannen (claim op het rekeningresultaat)	40.000
- Correctie waarde gronden algemene dienst	-112.000
- Lagere kapitaallasten	11.000
- Hogere inkomsten leges omgevingsvergunningen	23.000
- Vrijval reserve starter- en stimulerings- en vangnetleningen	59.000
- Vrijval voorziening verlieslatend overig	83.000
- Hogere winstneming Bickersweg	58.000
- Overige lagere kosten/hogere opbrengsten	<u>125.000</u>

Totaal per saldo **300.000**

3.6 Publicatie op grond van de WNT

Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Bunschoten. Het voor de gemeente Bunschoten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000,- (algemeen bezoldigingsmaximum).

- **Bezoldiging topfunctionarissen**

Gegevens 2019		
Bedragen x € 1	E. Hoogstraten	J. Jennekens
Functiegegevens	Griffier	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	70.180	113.863
Beloningen betaalbaar op termijn	11.770	19.573
<i>Subtotaal</i>	<i>81.950</i>	<i>133.436</i>
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	172.447	194.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-
Totaal bezoldiging	81.950	133.436
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	68.899	111.686
Beloningen betaalbaar op termijn	11.009	17.920
<i>Subtotaal</i>	<i>79.908</i>	<i>129.606</i>
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	168.210	189.000
Totaal bezoldiging 2018	79.908	129.606

- **Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking**
Niet van toepassing voor 2019.
- **Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT**
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.7 Overzicht incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de incidentele posten uitgesplitst.

(Bedragen x € 1,-)

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Programma Bestuur en ondersteuning * Onttrekkingen reserves (€ 2.532.000) * Ontvangen gelden transitievisies (€ 237.000) * Toevoegingen reserves (€ 4.029.000) * Hogere dotatie pensioen wethouders (als gevolg van verlaging rekenrente € 262.000 en overig € 138.000)	2.769.000	4.429.000	1.660.000
Programma Veiligheid	0	0	0
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat * hogere leges en degeneratievergoeding nutsbedrijven (€ 58.000)	58.000	0	-58.000
Programma Economie * <u>BIZ</u> regeling, terugbetalingen (-/- 36.000) * Winstneming Haarbrug-Zuid (€ 776.000)	-36.000	-776.000	-740.000
Programma Onderwijs * Afrekening 2018 peuterspeelzalen (-/- € 13.000)	0	-13.000	-13.000
Programma Sport, cultuur en recreatie * Overheveling muzieksubsidies 2018 niet gebruikt (€ -/- 15.000)	0	-15.000	-15.000
Programma Sociaal domein * Afrekening 2018 St. Vluchtelingenwerk (€ 24.000) * <u>BBS</u> /afrekening 2018 <u>Wmo</u> oud (€ 35.000)	0	59.000	59.000
Programma Volksgezondheid en milieu	0	0	0
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing * Vrijval deel voorziening verlieslatend (-/- € 1.455.000) * Resultaat Bickersweg (-/- € 58.000) * Bijdrage fonds bovenplans (-/- € 138.000) * Afwaardering gronden algemene dienst (€ 112.000)	0	-1.539.000	-1.539.000
Totaal	2.791.000	2.145.000	-646.000

3.8 Overzicht verloop post onvoorzien

In de primitieve begroting is onder het programma Bestuur en ondersteuning een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 110.000,-. Er zijn geen begrotingswijzigingen geweest ten laste van deze post.

3.9 Overzicht reserves

Programma	Omschrijving	Saldo 01-01-2019	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat vorig jaar	Onttrekking ter dekking afschrijving	Saldo 31-12-2019
Bestuur en ondersteuning	Algemene reserve	7.697.570	1.230.025	953.295	692.566	-	8.666.866
Bestuur en ondersteuning	Resultaat boekjaar	692.566	159.030	-	-692.566	-	159.030
Bestuur en ondersteuning	Dekking kapitaallasten	-	497.692	-	-	38.473	459.219
Totaal Bestuur en ondersteuning		8.390.136	1.886.747	953.295	-	38.473	9.285.115
Economie	Marktgelden	1.351	1.060	-	-	-	2.411
Totaal Economie		1.351	1.060	-	-	-	2.411
Sociaal Domein	Sociaal domein	-	-	-	-	-	-
Totaal Sociaal Domein		-	-	-	-	-	-
Volksgezondheid en milieu	Rioolheffing	200.700	97.496	-	-	-	298.196
Volksgezondheid en milieu	Afvalstoffenheffing	247.702	-	218.702	-	-	29.000
Volksgezondheid en milieu	Begraven	225.854	-	60.450	-	-	165.404
Totaal Volksgezondheid en milieu		674.256	97.496	279.152	-	-	492.600
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Toekomstvisie	591.836	-	300.895	-	-	290.941
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Grondexploitatie	3.782.379	1.372.108	444.607	-	-	4.709.880
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Bovenplanse voorziening	1.232.729	138.070	462.459	-	-	908.340
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Oostmaat	208.227	-	20.512	-	-	187.715
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Startersleningen	68.000	-	26.000	-	-	42.000
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans	169.000	-	45.000	-	-	124.000
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		6.052.171	1.510.178	1.299.473	-	-	6.262.876
Eindtotaal		15.117.915	3.495.481	2.531.920	-	38.473	16.043.003

3.10 Overzicht aard en reden reserves

AR/ BRE/ BRO/BRG	Omschrijving reserve	Aard en reden	Toelichting
AR	Algemene reserve	Bufferfunctie voor het opvangen van algemene risico's. (minimaal € 4.000.000,-).	Komen tot uitdrukking bij de tussentijdse rapportage en jaarrekening. De inkomsten uit de heffing van precario op kabels en leidingen worden in deze reserve gestort.
BRE	Afvalstoffenheffing	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst afvalstoffenheffing (is € 56.000,-). Reserve is in 2019 niet toereikend voor het opvangen van het tekort.
BRE	Rioolheffing	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst rioolheffing (is € 71.000,-). Reserve zal geleidelijk afnemen.
BRE	Marktelden	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst marktelden (is € 3.000,-).
BRE	Begraven	Buffer voor de verschillen tussen de lasten en baten uitgaande van het gewenste dekkingspercentage.	Omvang is bepaald op max. 5% negatief en max. 5% van de geraamde opbrengst begraafrechten (is € 18.000,-). Geen actie nodig, reserve daalt geleidelijk.
BRO	Sociaal Domein	Buffer voor de verschillende lasten en baten voor het Sociaal Domein.	
BRO	Toekomstvisie	Reserveren van gelden voor de in 2001 vastgestelde toekomstvisie Bunschoten 2015. Belangrijk element is de uitbreiding van de woningbouw.	Omvang is afhankelijk van het gewenste voorzieningenniveau. Veel andere ontwikkelingen worden hieraan gekoppeld.
BRO	Starterleningen	Reserveren van gelden voor het opvangen van beheer- en rentekosten gedurende de looptijd.	Is ontstaan vanuit de vrijval van de voorzieningen volkshuisvesting, funderingsherstel en vangnetregeling Nieuwe Schans.
BRO	Stimulerings- en vangnetleningen Nieuwe Schans	Reserveren van gelden voor het opvangen van beheer- en rentekosten gedurende de looptijd.	Is ontstaan vanuit de vrijval van de voorzieningen volkshuisvesting, funderingsherstel en vangnetregeling Nieuwe Schans.
BRO	Dekking kapitaallasten	Reserveren van gelden voor het dekken van de kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut.	Stortingen hebben plaatsgevonden vanuit de reserves bovenplans en toekomstvisie.
BRG	Algemene reserve	Opvangen van exploitatiesaldi (voor- en nadelig) van grondexploitatiecomplexen (minimaal € 1.000.000,- boven het benodigde weerstandsvermogen).	Buffer voor risico's binnen de gemeentelijke grondexploitaties.
BRG	Bovenplanse (bovenwijkse) voorzieningen	Het opvangen van kosten van bovenplanse voorzieningen. Dit zijn voorzieningen waarvan het belang uitgaat boven dat van een bepaald bestemmingsplan.	Bijdragen aan het fonds komen vanuit de grondexploitaties.
BRG	Oostmaat en omgeving	Bepaalde (extra) ontwikkelingen worden hieruit mede gefinancierd. De reserve is onderdeel van de transactie aan de Oostmaat.	Storting heeft plaatsgevonden door de gemeente en de <u>VOF</u> Oostmaat.

Betekenis afkortingen:

AR → algemene reserve

BRE → bestemmingsreserve voor egalisatie

BRO → bestemmingsreserve overig

BRG → bestemmingsreserve grondexploitatie

3.11 Overzicht voorzieningen

Programma	Omschrijving	Saldo 01-01-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2019
Bestuur en ondersteuning	Pens. en wachtgeld wethouders	1.080.000	464.368	-	87.368	1.457.000
Bestuur en ondersteuning	Gemeentehuis	364.846	94.000	-	26.540	432.307
Bestuur en ondersteuning	Overige gebouwen	444.391	106.843	-	113.825	437.409
Totaal Bestuur en ondersteuning		1.889.237	665.211	-	227.732	2.326.716
Veiligheid	Brandweerkazerne	18.000	28.000	-	8.164	37.836
Totaal Veiligheid		18.000	28.000	-	8.164	37.836
Verkeer, vervoer en waterstaat	Wegen	607.644	579.000	-	526.339	660.305
Verkeer, vervoer en waterstaat	Park. Garage Spakenburg- oost	108.870	22.000	-	-	130.870
Verkeer, vervoer en waterstaat	Baggeren binnenwater/ havens	398.176	128.640	-	57.726	469.090
Verkeer, vervoer en waterstaat	Veerpont	27.023	9.250	-	-	36.273
Verkeer, vervoer en waterstaat	Oeververdedigingen en frontmuren	18.800	500	-	-	19.300
Verkeer, vervoer en waterstaat	Bruggen	42.605	29.145	-	24.694	47.056
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat		1.203.118	768.535	-	608.759	1.362.894
Onderwijs	Onderwijs-huisvesting	10.201	-	-	10.201	0
Totaal Onderwijs		10.201	-	-	10.201	0
Sport, cultuur en recreatie	Sporthal	275.990	34.000	-	139.057	170.933
Sport, cultuur en recreatie	Zwembad	528.124	93.000	-	225.463	395.661
Sport, cultuur en recreatie	Sportvelden	354.862	216.493	-	80.267	491.088
Sport, cultuur en recreatie	Groenbeheer	107.961	24.500	-	5.614	126.847
Sport, cultuur en recreatie	Speelvoorzieningen	55.000	189.599	-	9.859	234.740
Totaal Sport, cultuur en recreatie		1.321.937	557.592	-	460.260	1.419.269

Programma	Omschrijving	Saldo 01-01-2019	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2019
Volksgezondheid en milieu	Vervangingsinvesteringen riolering vGRP	182.828	142.500	-	172.150	153.178
Volksgezondheid en milieu	Achterstand/vertraging vervanging riolering	66.248	118.410	-	-	184.659
Totaal Volksgezondheid en milieu		249.076	260.910	-	172.150	337.837
Volkshuisvesting, ruimt. ordening en sted. vernieuwing	Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	-	-	-	1.426
Totaal Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		1.426	-	-	-	1.426
Eindtotaal		4.692.995	2.280.248	-	1.487.266	5.485.977

3.12 Overzicht aard en reden voorzieningen

VZV/VZP/ VZO/VTV	Omschrijving voorziening	Aard en reden	Toelichting
VZV	Stads- en dorpsvernieuwing	Reserveren van gelden voor het verbeteren, renoveren etc. van woningen.	
VZO	Groenbeheer	Dekking van de kosten die voortvloeien uit het opgestelde groenbeleidsplan.	
VZO	Oeververdediging en frontmuren	Groot onderhoud conform beheerplan.	
VZP	Pensioen en wachtgeld wethouders	Het in de toekomst kunnen voldoen aan de pensioen- en wachtgeldverplichtingen van wethouders.	
VZO	Gemeentehuis	Bouwkundig onderhoud	
VZO	Gymlokalen/sporthal	Bouwkundig onderhoud van de betreffende gebouwen.	
VZO	Overige gemeentegebouwen	Bouwkundig onderhoud van de betreffende gebouwen.	
VZO	Brandweerkazerne	Bouwkundig onderhoud	
VZO	Zwembad	Bouwkundig onderhoud van het zwembad De Duker.	
VZO	Sportvelden	Onderhoud/renovaties van de sportvelden.	
VZO	Veerpont	Groot onderhoud van de veerpont.	
VZO	Wegen	Herstratingsprojecten en groot onderhoud asfalt wegen.	
VZO	Bruggen	Onderhoud van bruggen.	
VZO	Baggeren binnenwateren/havens	Onderhoud van binnenwateren en havens.	
VZO	Onderwijshuisvesting	Bouwkundig onderhoud van schoolgebouwen (gemeentelijk deel).	
VZO	Parkeergarage Spakenburg-oost	Onderhoud van de parkeergarage.	
VTV	Riolering conform <u>vGRP</u>	Dotatie en onttrekking op basis van het opgestelde plan ten behoeve van vervangingsinvesteringen.	
VZO	Speelvoorzieningen	Onderhoud van de speelvoorzieningen	
VTV	Achterstand/vertraging vervanging riolering	Dotatie vanwege een groot deel van de geplande investeringen welke (nog) niet zijn uitgevoerd. Voorziening dient voor toekomstige vervangingsinvesteringen.	

Betekenis afkortingen:

VZV → voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's

VZP → voorziening voor personeel

VZO → voorziening voor onderhoud

VTV → voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen

Voor een overzicht naar soort voorziening wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

DEEL 2:

4. OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 27 januari 2020									
OCW	D8	Onderwijsachterstanden eleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteits-eisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)				
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03				
			€ 278.064	€ 101.750	€ 7.045				
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06				
1									
1	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
			1 lenM/BSK-2017/267200	€ 2.740	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie beschikkningsnummer		Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee	
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12	
1		1 lenM/BSK-2017/267200	€ 41.297	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Besteding (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
			1 060313 Gemeente Bunschoten Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	€ 2.373.306 Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	€ 65.741 Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	€ 111.113 Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	€ 1.392 Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	€ 10.037 Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12
			1 060313 Gemeente Bunschoten	€ 0	€ 8.005	€ 434	€ 0	€ 87.533

VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten						
		1	€ 85.472	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
		2	632742 sportvelden	632742 sportbedrijf SRO	€ 11.493	€ 8.344	€ 3.149	€ 0
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
		1	632742 sportvelden	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
		2	632742 sportbedrijf SRO	11493	13,45%	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen	€ 73.979	
						Bestedingen nihil als gevolg van geen zekerheid btw-positie sportbedrijf. Pro forma afrekening SPUK € 27.719,-.		

DEEL 2:

5. CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op het moment van drukken is de controleverklaring nog niet beschikbaar, deze volgt separaat.

DEEL 2:

6. BIJLAGEN

6.1 Overhead

Sinds 2017 zijn er nieuwe begrotingsvoorschriften (BBV) ingevoerd. Eén van de veranderingen is de overhead, dit dient als apart overzicht opgenomen te worden in de jaarrekening.

Wat is overhead?

De definitie van overhead is: *'alle kosten die samenhangen met de sturingen ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead is verantwoord op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Salaris overhead	2.805.457	3.224.954
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	15.880	19.699
Personeel en organisatie	454.086	324.597
Interne en externe communicatie	63.960	46.039
Juridische zaken	52.883	45.263
Informatievoorziening en automatisering	681.404	652.169
Facilitaire zaken en huisvesting	1.108.905	1.023.043
Archief en postzaken	40.732	38.174
BLNP samenwerking	-	-60.961
Doorberekening naar taakvelden	-575.371	-552.881
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	-285.579	-269.702
	4.362.357	4.490.394

6.2 Kerngegevens

Kerngegevens

a. Sociale structuur

(gegevens per 31-12-2019)

	Raming	Werkelijk
Aantal inwoners	21.200	21.865
Waarvan:		
< 20 jaar	5.650	5.687
20 t/m 64 jaar	11.295	12.578
> 64 jaar	4.255	3.600

b. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente	3.044	3.040	Hectare
Binnenwater	437	442	Hectare
Aantal woonruimten	8.300	8.451	

c. Financiële structuur

(Bedragen x € 1,-)

	Totaal		Per inwoner	
	Raming	Werkelijk	Raming	Werkelijk
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	38.741.728	45.407.844	1.827,44	2.076,74
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	8.969.508	9.083.500	423,09	415,44
Alg. uitkering uit het gemeentefonds	23.541.752	24.028.531	1.110,46	1.098,95
Vaste schuld	30.715.196	30.715.238	1.448,83	1.404,77
Reserves van de algemene dienst	10.463.048	10.237.068	493,54	468,19
Voorzieningen van de algemene dienst	3.828.084	5.485.977	180,57	250,90
Reserves grondexploitatie	4.224.948	5.805.935	199,29	265,54
Voorzieningen grondexploitatie	6.697.080	6.553.000	315,90	299,70

6.3 Totaaloverzicht per taakveld 2019

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's verdeeld naar taakveld. Op de volgende bladzijde staan de baten en het saldo.

Taakveld	Omschrijving	Salaris/ tractie	Leveringen en diensten van derden	Over- drachten	Reserve/ voorziening	Kapitaal- lasten	Overige verreke- ningen	Totaal lasten
	Bedragen x € 1.000,-							
0.1	Bestuur	936	214	101	464			1.715
0.2	Burgerzaken	287	53	99		1		440
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	29						29
0.4	Overhead	2.982	2.437		94	375	-798	5.090
0.5	Treasury		7			1	386	394
0.61	OZB woningen							0
0.62	OZB niet-woningen							0
0.64	Belastingen overig	9	6	283				298
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds							0
0.8	Overige baten en lasten		25			13		38
0.10	Mutaties reserves				4.029			4.029
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten							0
Totaal programma Bestuur en ondersteuning		4.243	2.742	483	4.587	390	-412	12.033
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	30	48	1.045	28	59		1.210
1.2	Openbare orde en veiligheid	232	148	17				397
Totaal programma Veiligheid		262	196	1.062	28	59	0	1.607
2.1	Verkeer en vervoer	612	842	1	737	267	87	2.546
2.2	Parkeren		91		22			113
2.3	Recreatieve havens	21	19		1	71		112
2.4	Economische havens en waterwegen		15					15
2.5	Openbaar vervoer	3	19	1	12	2		37
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		636	986	2	772	340	87	2.823
3.1	Economische ontwikkeling	56	48	22				126
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		1.263			71	4.863	6.197
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	26	108	5	4	24	188
3.4	Economische promotie		37	75	8			120
Totaal programma Economie		77	1.374	205	13	75	4.887	6.631
4.1	Openbaar basisonderwijs			40				40
4.2	Onderwijshuisvesting	10	100			258		368
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	132	791	787	22	4		1.736
Totaal programma Onderwijs		142	891	827	22	262	0	2.144
5.1	Sportbeleid en activering	35	173	41		45		294
5.2	Sportaccommodaties		161	1.045	343	81		1.630
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	30	8	71		2		111
5.4	Musea		25	169	28	29		251
5.5	Cultureel erfgoed	42	64	160	22	43		331
5.6	Media	9		384				393
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	638	791	30	214	72	142	1.887
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		754	1.222	1.900	607	272	142	4.897
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	549	66	1.130		3		1.748
6.2	Wijkteams		55	799			60	914
6.3	Inkomensregelingen		-158	3.749				3.591
6.4	Begeleide participatie			1.050				1.050
6.5	Arbeidsparticipatie		83	252				335
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)			429				429
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+		161	2.248				2.409
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			4.236				4.236
6.81	Geëscaleerde zorg 18+			3				3
Totaal programma Sociaal domein		549	207	13.896	0	3	60	14.715
7.1	Volksgezondheid	44	69	724				837
7.2	Riolering	159	289		261	347	321	1.377
7.3	Afval	153	1.818		1	44	365	2.381
7.4	Milieubeheer	138	44	452		19		653
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	105	116		9	75	82	387
Totaal programma Volksgezondheid en milieu		599	2.336	1.176	271	485	768	5.635
8.1	Ruimtelijke ordening	118	199				88	405
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	336	1.006			262	1.927	3.531
8.3	Wonen en bouwen	638	40	31	8	53		770
Totaal programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		1.092	1.245	31	8	315	2.015	4.706
Totaal programma's		8.354	11.199	19.582	6.308	2.201	7.547	55.191

	Bedragen x € 1.000,-						
Taakveld	Omschrijving	Heffingen en tarieven	Doeluitkeringen	Reserve/voorziening	Verrekeningen	Totaal baten	Saldo
0.1	Bestuur	44			58	102	1.613
0.2	Burgerzaken	284				284	156
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden					0	29
0.4	Overhead	574			25	599	4.491
0.5	Treasury	39			712	751	-357
0.61	OZB woningen	2.362				2.362	-2.362
0.62	OZB niet-woningen	1.673				1.673	-1.673
0.64	Belastingen overig	895				895	-597
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		24.029			24.029	-24.029
0.8	Overige baten en lasten				356	356	-318
0.10	Mutaties reserves			2.570		2.570	1.459
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten			693		693	-693
Totaal programma Bestuur en ondersteuning		5.871	24.029	3.263	1.151	34.314	-22.281
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3				3	1.207
1.2	Openbare orde en veiligheid	1				1	396
Totaal programma Veiligheid		4	0	0	0	4	1.603
2.1	Verkeer en vervoer	283			90	373	2.173
2.2	Parkeren	19				19	94
2.3	Recreatieve havens	236				236	-124
2.4	Economische havens en waterwegen					0	15
2.5	Openbaar vervoer		15			15	22
Totaal programma Verkeer, vervoer en waterstaat		538	15	0	90	643	2.180
3.1	Economische ontwikkeling					0	126
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.021				7.021	-824
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	158				158	30
3.4	Economische promotie	35				35	85
Totaal programma Economie		7.214	0	0	0	7.214	-583
4.1	Openbaar basisonderwijs					0	40
4.2	Onderwijshuisvesting					0	368
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	78	412			490	1.246
Totaal programma Onderwijs		78	412	0	0	490	1.654
5.1	Sportbeleid en activering					0	294
5.2	Sportaccommodaties	453	11			464	1.166
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2				2	109
5.4	Musea	61				61	190
5.5	Cultureel erfgoed	10				10	321
5.6	Media					0	393
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9			35	44	1.843
Totaal programma Sport, cultuur en recreatie		535	11	0	35	581	4.316
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie		34			34	1.714
6.2	Wijkteams					0	914
6.3	Inkomensregelingen		2.385			2.385	1.206
6.4	Begeleide participatie					0	1.050
6.5	Arbeidsparticipatie	1	-1			0	335
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	77				77	352
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+					0	2.409
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		22			22	4.214
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					0	3
Totaal programma Sociaal domein		78	2.440	0	0	2.518	12.197
7.1	Volksgezondheid					0	837
7.2	Riolering	1.501				1.501	-124
7.3	Afval	1.201	452		138	1.791	590
7.4	Milieubeheer		7		1	8	645
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	326				326	61
Totaal programma Volksgezondheid en milieu		3.028	459	0	139	3.626	2.009
8.1	Ruimtelijke ordening	76				76	329
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijfsterreinen)	4.768			393	5.161	-1.630
8.3	Wonen en bouwen	698			26	724	46
Totaal programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		5.542	0	0	419	5.961	-1.255
Totaal programma's		22.888	27.366	3.263	1.834	55.351	-159

6.4 Afkortingen & definities

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmarekening zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar op gedrukt wordt ziet men deze afkortingenlijst.

Afkortingen

AED → Automatische externe defibrillator	EBU → Economic Board Utrecht
AOW → Algemene ouderdomswet	EMU → Europese Economische en Monetaire Unie
AVG → Algemene verordening gegevensbescherming	ENSIA → Eenduidige Normatiek Single Information Audit
AVU → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling	EZ → Economische zaken
B&W → Burgemeester en Wethouders	FG → Functionaris gegevensbescherming
BAG → Basisregistratie Adressen en Gebouwen	GBA → Gemeentelijke basisadministratie
BBS → Uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten en Soest	GBI → Gemeentelijk beheerinformatiesysteem
BBV → Besluit begroting en verantwoording	GBLT → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn
Bbz → Besluit bijstandsverlening zelfstandigen	GGDrU → Gemeenschappelijke GezondheidsDienst regio Utrecht
BES → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)	GGZ → Geestelijke gezondheidszorg
BGT → Basisregistratie Grootschalige Topografie	GR → Gemeenschappelijke regeling
BIG → Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten	GWRP → Gemeentelijke water- en rioleringsplan
BIO → Baseline Informatiebeveiliging Overheid . Het normenkader voor informatieveiligheid waar de gehele overheid (Rijk, Provincies, Gemeenten en Waterschappen) zich aan heeft geconformeerd.	HRM → Human Resource Management
BIZ → Bedrijven investeringszone	HVBS → Handbal Vereniging Bunschoten Spakenburg
BLNP → Samenwerkingsverband tussen de gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten	ICT → Informatie en communicatietechnologie
BOA → Buitengewoon opsporingsambtenaar	IHP → Integraal Huisvestingsplan
BRO → Basisregistratie Ondergrond	JOBS → Jonge ondernemers Bunschoten-Spakenburg
BRP → Basisregistratie Personen	JOGG → Jongeren op Gezond Gewicht
BSA → Breed Spectrum Aanbieders	KOB → Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen (65+)
BTW → Belasting toegevoegde waarde	KOPP/KVO → Kinderen van Ouders met Psychische Problemen en Kinderen van Verslaafde Ouders.
BV → Besloten Vennootschap	KPI's → Kritische Prestatie Indicatoren
BZK → Ministerie van Binnenlandse zaken en koninkrijkrelaties	MBO → Middelbaar Beroeps Onderwijs
CAP → Christelijke Arbeiders Partij	MKB → Midden- klein bedrijf
CBS → Centraal Bureau voor de Statistiek	MPG → Meerjaren prognose Grondexploitatie
CDA → Christen Democratisch Appèl	NBSS → Nationaal Bureau Sport Stimulering (buurtsportcoach)
CISO → Chief information security officer	Nuggets → Niet-uitkeringsgerechtigden
CMV → Christelijke Middenstands Vereniging	NV → Naamloze Vennootschap
COELO → Centrum van de Economie van de Lagere Overheden	OCW → Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
DA2020 → Digitale Agenda 2020	OLO → Omgevingsloket Online
Diftar → Gedifferentieerde afvaltarieven per huishouden	OZB → Onroerendezaakbelasting
DigiD → Digitale Identiteit	PFAS → Poly- en perfluoralkylstoffen, verzamelnaam polycyclische koolwaterstoffen
DPIA → Data protection impact assessment	PGB → Persoonsgebonden budget
DS → Dynamisch Spakenburg	PIA → Privacy Impact Assessment
DVO → Dienstverleningsovereenkomst	PMD → Plastic verpakkingen, Metaalverpakkingen en Drankenkartons
	PSA → personeels- en salarisadministratie
	PUN → Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
	REA → regionale ontwikkelingsmaatschappij

RES → Regionale energiestrategie
RISB → Regionaal inkoop- en subsidiebureau
RIVM → Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
RMC → Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RMN → Reinigingsbedrijf Midden Nederland
ROM → regionale ontwikkelingsmaatschappij
ROVA → Afvalinzameling
RRP → Regionaal risicoprofiel
RUD → Regionale Uitvoeringsdienst
RWA → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort
SAMIJ → Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied
SGP → Staatkundig Gereformeerde Partij
SO JGGZ → Specialistische ondersteuner Jeugd geestelijke gezondheidszorg
SPUK → Specifieke Uitkering
SUWI → Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVB → Sociale verzekeringsbank
SVn → Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SVV → Spakenburgse Vishandels vereniging
SW → Sociale werkvoorziening, medewerkers in de sociale werkvoorziening

SZW → Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid
TGG → Thermisch Gereinigde Grond
vGRP → Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan
VNG → Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO → Voortgezet onderwijs
VPB → Vennootschapsbelasting
VRU → Veiligheidsregio Utrecht
VTA → Visual tree assessment (boomonderzoeksmethode)
VTH → Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVD → Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
VVE → Voor- en Vroegschoolse educatie
VWS → Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wet Fido → Wet Financiering decentrale overheden
Wet WOZ → Wet Waardering Onroerende Zaken
WEW → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
Wmo → Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT → Wet normering topinkomens
Wsw → Wet sociale werkvoorziening
WW → Werkloosheidswet

Bereikbaarheid

Gemeente Bunschoten

Stadsspui 1

3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 06 22 27 18 29

033 - 299 14 11

www.bunschoten.nl

 /gembunschoten

 @gembunschoten

 @gembunschoten